

Magyar - Na'vi szótár v. 13.8

Tirea Aean (Corey Scheideman) & Markì (Mark Miller)
Compiled and Translated by Kifkeyä Nari (Batiz Zoltán) és P.A.'li makto (Petrovits Andrea)
www.LearnNavi.org

Utolsó frissítés: 3.9.2018

Ez egy Magyar-Na'vi szótár. **Vastag betűk** mutatják a magyar szavakat. *Dólt betűk* a Na'vi megfelelőjüket. Sima betűvel szedve található a nyelvtani besorolás: a zárójelekben további megjegyzések. A «x» infixet jelent, ahol pl. *t«pre-first»«1»ar«2»on* azok pozícióját jelöli. A tulajdonneveket nagybetűvel kezdjük. A – és a + azt jelzi, hogy egy képző vagy egy toldalék a szó bármely oldalára kerülhet. Feltételezzük az elhajlás mibenlétének ismeretét.

Rövidítések:

– = morfémahatár	cs.sz. = csak személyekre
+ = gyengítő morfémahatár	part. = partikula (járulékszó, változatlan alakú, nem ragozható szó)
<> = infixum	nm. = névmás
mn. = melléknév	tul.n. = tulajdonnév
told. = toldalék	ige = ige
hsz. = határozószó	i.(átn) = ige (angol szerint állapotjelző tárgyatlan)
ksz. = kötőszó	i.(t) = ige (angol szerint tárgyas)
ö.szó = összetett szó	i.(tn) = ige (angol szerint tárgy nélküli)
mut.n. = mutató névmás	i.(tm) = ige (angol szerint tárgyas módbeli)
gesz. = nyelvi gesztus, indulatszó	i.(tnm) = ige (angol szerint tárgyatlan módbeli)
kérd. = kérdőszó	alár. = alárendelt
fn. = főnév	
n.e. = nem emberekre/személyekre	
szám = számnév	

Források

Az összes szót próbáltuk legjobb tudásunk szerint a lehető legmegbízhatóbb forrásból beszerezni. Az eredet alsó indexben található az IPA átírás után, ez megmondja, hogy eredetileg honnan származik egy-egy szó.

Történeti érdekességként: a szótár eredetileg abból az 500 szóból állt, melyet Dr. Frommer 2010 márciusában bocsátott rendelkezésünkre. Ahogy a nyelv tovább fejlődött, további szavak kerültek bele, ezeket Dr. Frommertől a személyes blogján és emailen keresztül kapjuk. Dr. Frommer arra kérte a LearnNavi.org közösségét, hogy segítsen új szavakat kitalálni a **Szókinszbővítési Projecten** keresztül. Ez a project folyamatosan zajlik, és sok általunk javasolt szó bekerült ebbe a szótárba. Másik forrás: szabadon használható toldalékokkal ellátott szavak, illetve olyan toldalékolt szavak, melyeket Dr. Frommer használt, és így létezőnek tekinthetők. A források sorrendje, a legmegbízhatóbbtól a legkevésbé megbízhatóig:

- PF = Dr. Paul Frommer
- M = the Movie (a Film)
- JC = James Cameron
- G = the Avatar Games (az Avatar játék)
- ASG = A Survival Guide (a Túlélési Kézikönyv)
- PND = Pandorapedia.com

.

... **miatt**: [ta.'lun] _{PF} told. *talun-*

...**előtt (időben)**: [kam] _{PF} told. *kam-*

... **szerepében, mint...**: [sko] _{PF} told. *sko+*

1

1, **egy**: [ʔaw] _{PF} szám *'aw*

2

2, **kettő**: ['mu.nɛ] _{PF} szám *mune*

3

3 **nap múlva**: [p'ɛ.sɿ.'aj] _{PF} fn., hsz. *pxesrray* dete: **trr** *nap*)
(eredete: **trr** *nap*)

3, **három**: [p'ɛj] _{PF} szám *pxey*

3 **napja**: [p'ɛ.sɿ.'am] _{PF} fn., hsz. *pxesrram* (ere-

4

4, **négy**: [tsiŋ] _{PF} szám *tsiŋg*

5

5, **öt**: [mɿ] _{PF} szám *mrr*

6

6, **hat**: ['pu.kapʰ] _{PF} szám *pukap*

64, **hatvannégy**: [zam] _{PF} szám *zam*

7

7, **hét**: ['ki.næ] _{PF} szám *kinä*

8

8, **nyolc**: [vol] _{PF} szám *vol*
a 8-as jele (nem az értéke!) (pl. telefonszám-

nál használható): [ʔɛjtʰ] _{PF} fn. *'eyt*

9

a 9-es jele (nem az értéke!) (pl. telefonszám-

nál használható): [na:jn] *PF* fn. *nayn*

A

ányaszövőszék", hatalmas szövőszék:

[sa.'ʔew.raŋ] *PF* fn. *sa'ewrang* (eredete: **sa'nok** *anya* és **'ewrang** *szövőszék*)

(anya)méh: [pɾ.ku] *PF* fn. *prrkku* (összetétel ebből: **prn**en *csecsemő* és **kelku** *otthon*)

(azért) mert: [a.'lun.ta] *PF* ksz. *alunta*

(azért), hogy; valaminek az érdekében: [fpi] *PF* told. *fpi+*

aaa: [slo.'sneɸ] *PF* aaa *slosnep* (eredete: **sne**p *aaa*)

abbahagy, befejez: [ft.aŋ] *PF* i.(tnm) *ftang*

abbahagy, felfüggeszt (a cselekvés folytatódni fog): [fp.akʔ] *PF* ige *fpak*

abban az esetben, úgy, akkor: [ha] *PF* ksz. *ha*

abban az időben mikor, amikor: [kɾ.a] *PF* ksz. *krra* (eredete: **krr** *idő*)

abc: [sna.pam.'rel.vi] *PF* fn. *snapamrelvi* (eredete: **pamrelvi** *betű* (fonetikus jel))

ad: [t.ɪŋ] *PF* i.(t) *tɪng*

addig, azalatt: [tsa.'kɾ.vaj] *PF* hsz. *tsakrrvoay* (összetétel ebből: **tsakrr** *akkor* és **vay** *-ig*)

addigra, mire, amíg: [li.sɸɛ] *PF* hsz. *lisre+* (összetétel ebből: **li** *már* és **sre+** *előtt*)

addition, post script: [ti.'suŋ] *LN* fn. *tisung* (eredete: **sung** *add*)

adposition: [staɾ.li.ʔu] *PF* fn. *starli'u* (összetétel ebből: **sätare** *kapcsolat* és **li'u** *szó*)

aggasztó dolog, aggodalom oka/forrása: [sɲum.tsim] *PF* fn. *sngumtsim* (összetétel ebből: **sngum** *aggodalom* és **tsim** *forrás*)

aggasztó, nyugtalanító: [sɲu.ŋaʔ] *PF* mn. *sngunga'* (eredete: **sngum** *aggodalom*)

aggodalom: [sɲum] *PF* fn. *sngum*

aggodalom oka/forrása, aggasztó dolog: [sɲum.tsim] *PF* fn. *sngumtsim* (összetétel ebből: **sngum** *aggodalom* és **tsim** *forrás*)

aggódik: [sɲum s.i] *PF* i.(tn) *sngum si* (eredete: **sngum** *aggodalom*)

aggódva, bosszúsan: [ni.'sɲum] *PF* hsz. *nɪsngum* (eredete: **sngum** *aggodalom*)

agy: [el.tu] *PF* fn. *eltu*

aha, ja, oké: [sɾan] *PF* hsz., gesz. *sran*

ahogy/mint...; ahogy, (ugyan)úgy, olyanképpen (helyzetből adódó hasonlóság):

[tɛŋ.fja] *PF* ksz. *tengfya* (összetétel ebből: **teng** *megegyező* és **fya'o** *út*)

ahol: [tsɛ.ŋa] *PF* ksz. *tsenga* (eredete: **tseng** *hely*)

ahova vissza lehet vonulni, magán terület: [sno.mo] *PF* fn. *snomo* (összetétel ebből: **sno** *saját* és **mo** *terület*)

ajak: [sɛj.ri] *JC* fn. *seyri*

ajándék: [st'ɛ.li] *PF* fn. *stxeli*

ajánl: [st'ɛ.nu.t.ɪŋ] *PF* i.(t) *stxenutɪng* (eredete: **stxenu** *ajánlat*, *fn.*)

ajánlat: [st'ɛ.nu] *PF* fn. *stxenu* (összetétel ebből: **stxeli** *ajándék* és **lonu** *elereszt*)

akadály, barikád: [ɛ.'k'an] *PF* fn. *ekxan*

akadályoz: [h.ul.'tst'.ɛm] *PF* i.(t) *hultstxem*

akadálytalan, szabad: [kaw.'k'an] *PF* mn. *kawkxan* (összetétel ebből: **ke** *'aw egy se* és **ekxan** *akadály*)

akar: [n.ɛw] *PF* i.(tm) *new*

akaratlanul, véletlenül: [nɪt.'kan.lu.ke] *PF* hsz. *nɪtkanluke* (összetétel ebből: **nɪtkan** *szándékosan*, *akarattal* és **luke-** *nélkül*)

akarattal, szándékosan: [nɪt.'kan] *PF* hsz. *nɪtkan* (eredete: **tikan** *cél*, *szándék*)

akarattal, önként: [nɪ.'nɛw] *PF* hsz. *nɪnew* (eredete: **new** *akar*)

akarom mondani, vagyis, illetve: [ko.'lan] *PF* gesz. *kolan* (eredete: **kan** *céloz*)

aki, amely(ik) (határozói mellékmondat kötőszava): [a] *PF, LN* part. *a*

akik közül meghalt néhány), túlélő (pl. olyan csoport tagjai: [lɛm.'ɸɛj] *PF* mn. *lemrey* (eredete: **emrey** *túlél*)

akinek vágnak a jelenlétére), hiányzó, hiányolt (mint egy távollévő ember: [lom] *PF* mn. *lom*

akkor: [tsa.'kɾ] *PF* hsz. *tsakrr* (eredete: **tsa-** *az* és **krr** *idő*)

akkor: [zɛl] *PF* hsz. *zel*

akkor, úgy, abban az esetben: [ha] *PF* ksz. *ha*

akként/úgy..., -ként, mint/ahogy: [na] *PF* esz. *na-*

akként/úgy..., ként, mint/ahogy: [p'ɛl] *PF* told. *pxel-*

aktív, energikus: [wa.lakʔ] *PF* mn. *walak*

- akármennyire, bármily:** [ŋi.'an] *PF,SW* *hsz. ngian*
- alacsony:** [tɪm] *PF* *mn. tím*
- alacsony szint:** [tɪm.jɪ] *PF* *fn. tímjì* (összetétel ebből: **tím** *alacsony* és **yì** *szint*)
- alagút:** [ɾoŋ] *PF* *fn. rong*
- alak, forma:** [ʔon] *PF* *fn. 'on*
- alakot ad, formál:** [ʔon s-i] *PF* *i.(tn) 'on si* (eredete: 'on *alak, forma*)
- alapjában, alapvetően, lényegében:** [ni.'ran] *PF* *hsz. nìran* (eredete: **ran** *belső tulajdonság*)
- alapos ismeret, hozzáértés:** [tsul.'fæ] *PF* *fn. tsulfä*
- alapos, részletességre törekvő (személy):** [lɛ.'no] *PF* *mn. leno*
- alaposan elsajátít:** [tsul.'fæ 's-i] *PF* *i.(tn) tsulfä si* (eredete: **tsulfä** *ismeret*)
- alaposan, részletesen:** [ni.'no] *PF* *hsz. nìno*
- alaposság, részletesség:** [ti.'no] *PF* *fn. tino*
- alapvetően, alapjában, lényegében:** [ni.'ran] *PF* *hsz. nìran* (eredete: **ran** *belső tulajdonság*)
- alatt(a), alul:** [æ.o] *PF* *told. äö-*
- alatt, folyamán, közben:** [kɾ.ka] *PF* *told. krrka-* (eredete: **krr** *idő*)
- alj(a), fenék:** [kɪ.pa] *PF* *fn. kllpa*
- alkalmasint, megfelelő időben:** [nik.'mar] *PF* *hsz. nìkmar* (eredete: **kimar** *szezonális*)
- alkalom, eset, ismételten előforduló cselekvések egyike:** [a.lo] *PF* *fn. alo*
- alkony, este naplemente előtt:** [sɾɛ.ton.'ʔoŋ] *PF* *fn. sɾeton'ong* (összetétel ebből: **sɾɛ** *előtt* és **txon'ong** *alkony*)
- alkony, sötétedés előtti időszak, naplemente után:** [t'on.'ʔoŋ.maw] *PF* *fn. txon'ongmaw* (összetétel ebből: **txon'ong** *naplemente* és **maw** *után*)
- alkot, készít, létrehoz:** [ŋ.op̚] *PF* *i.(t) ngop*
- alkotás:** [sæ.'ŋop̚] *PF* *fn. sängop* (eredete: **ngop** *alkot*)
- alkotás elvont fogalma:** [ti.'ŋop̚] *PF* *fn. tìngop* (eredete: **ngop** *alkot, készít*)
- alkotó:** [ŋop.ju] *PF* *fn. ngopyu* (eredete: **ngop** *alkot*)
- allergén:** [fnɛ.'t'um] *PF* *fn. fnetxum* (eredete: **txum** *méreg*); **Pl.: Oeri lu swoa fnetxum.**
- alszik:** [h.a.h'aw] *PF* *i.(tn) hahaw*
- alul, alatt(a):** [æ.o] *PF* *told. äö-*
- alámerül, lebukik, zuhan:** [t'awŋ] *PF* *i.(tn) tawng*
- alászáll, leereszkedik:** [kɪ.'k.æ] *PF* *i.(tn) kllkä* (összetétel ebből: **kllpa** *alj(a)* és **kä** *megy*)
- amely magas szikláról vagy lebegő hegyről folyik le (megszámlálható), egyedülállóan magas, vékony vízés:** [sɛ.'ʔajl] *PF* *fn. sɛ'ajl*
- amely(ik) (határozói mellékmondat kötőszava), aki:** [a] *PF,LN* *part. a*
- amelyek egy folyamból vagy tavakból folynak (megszámlálható), egy csepp vagy kisebb vízések sorozata:** [sja.nan] *PF* *fn. syanan*
- ami a földtől távol és tisztán tart valamit, mesterséges tárgy:** [fjan] *PF* *fn. fyan*
- amikor, abban az időben mikor:** [kɾ.a] *PF* *ksz. krra* (eredete: **krr** *idő*)
- amit különösen kellemesnek talál, elfoglalt(nak lenni) (pozitív értelemben), elmélyed valamiben:** [s.u.l.m] *PF* *i.(átn) sulin* (eredete: 'in *elfoglalt*)
- amulet, totem:** [lo.'ʔa] *PF* *fn. lo'a*
- amíg, -ig:** [vaj.'kɾ] *PF* *ksz. vaykrr* (összetétel ebből: **vay-** *-ig* és **krr** *idő*)
- amíg, miközben, mialatt:** [tɛŋ.'kɾ] *PF* *ksz. tengkrr* (összetétel ebből: **teng** *megegyező* és **krr** *idő*)
- amíg, mire, addigra:** [li.sɾɛ] *PF* *hsz. lisre+* (összetétel ebből: **li** *már* és **sɾɛ+** *előtt*)
- annak, hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava):** [fu.ri.a] *PF* *nm., alá. furia* (összetétel ebből: **fi'uri** *ez* (*topikális*) és **a** *határozói mellékmondat kötőszava*)
- annyira, úgy:** [ni.'ft'an] *PF* *hsz. niftxan* (eredete: **fitxan** *olyan*)
- anya:** [saʔ.nok̚] *PF* *fn. sa'nok* (eredete: **sa'atenuk** *C*)
- anyu:** [saʔ.nu] *PF* *fn. sa'nu* (becéző forma, eredetije: **sa'nok** *anya*)
- anyuka (fiatal lányokra):** [saʔ.nu.tsjip̚] *PF* *fn. sa'nutsyip* (eredete: **sa'nu** *anyu*)
- apa:** [sɛm.pul] *PF* *fn. sempul*
- apropó, mellesleg, jut eszembe:** [ni.'viŋ.kap̚] *PF* *hsz. nìviŋkap* (eredete: **viŋkap** *eszébe jut, "beugrik"*)
- apró, kicsi, parányi:** [hi.'ʔi] *PF* *mn. hì'i*
- apu:** [sɛm.pu] *PF* *fn. sempu* (becéző forma, eredetije: **sempul** *apa*)
- arc, orca:** [flawm] *PF* *fn. flawm*
- arc, orca, ábrázat:** [kɛj] *PF* *fn. key*

arc-csík: [pil] *PF* fn. *pil*
arckifejezés: [ˈkɛy.rɛl] *PF* fn. *keyrel* (összetétel ebből: **key** *arc* és **rel** *kép*)
asztal: [ˈʃjan.jo] *PF* fn. *fyanyo* (összetétel ebből: **fyán** *mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit* és **yo** *felszín*) Megjegyzés: köznap szóhasználatban **yo** is lehet **fyanyo** helyett
aszály: [ˈtom.pa.kel] *PF* fn. *tompakel* (eredete: **tompa** *eső*)
avatár-test (álomjáró test): [u.nil.ti.ˈran.tokʰ] *JC,PF* fn. *uniltirantokx* (összetétel ebből: **uniltiranyu** *álomjáró* és **tokx** *test*)
avatárok csoportja vagy klánja: [u.nil.ti.ˈran.tokʰ.o.loʰ] *PF* fn. *uniltirantokxoloʰ* (összetétel ebből: **uniltirantokx** *avatár-test* és **oloʰ** *klán*)
az: [satʰ] *PF* nm. *sat* (a **tsat** gyengített alakja)
az (csak személyekre): [ˈtsa.po] *PF* nm. *tsapo* (összetétel ebből: **tsa-** *az a...* és **po** *ő*)
az (cselekvés): [ˈtsa.kɛm] or [ˈtsa.ˈkɛm] *PF* mut.n. *tsakem* (eredete: **tsa-** *az* és **kem** *tett*)
az (dolog): [ˈtsa.ʔu] *PF* mut.n. *tsaʰu* (összetétel ebből: **tsa** *az* és **ʰu** *dolog*)
az (mutatónévmás): [ˈtsaw] *PF* mut.n., nm. *tsaw*
az (tárgyas esetben alanyként): [ˈtsal] *PF* nm. *tsal*
az a válasz: [ˈtejŋ.a] *PF* fn. *teynga* (az összevonás elemei **tíʰeyng a**)
az a válasz (jelölt alany): [ˈtejŋ.la] *PF* fn. *teyngla* (az összevonás elemei **tíʰeyng-íl a**)
az a válasz (tárgyeset): [ˈtejŋ.ta] *PF* fn. *teyngta* (az összevonás elemei **tíʰeyng-it a**)
az ellenkező oldalon, ellentekző: [ˈfɛw.tu.sokʰ] *PF* mn. *fewtusok* (eredete: **few-át**)(Hétköznapi szóhasználatban (**few.ʰsok**))

B

(be)fed, (el)takar: [ˈlɛw ˈs.i] *PF* i.(tn) *lew si* (eredete: **lew** *takar*)
(bele)lát (spirituális értelemben), lény(eg)ében megért/felismer, 'grokkol': [ˈk.a.m.ɛ] *PF* i.(t) *kame*
-ban/-ben, bent, benne, rajta, -on/-en/-ön: [mɪ] *PF* esz. *mɪ+*
-ból/-ből, -tól/-től, felől, irányából (időben is utalhat más idővel kapcsolatos szavakkal): [ta] *PF* esz. *ta-*

az erdő teteje: [ˈu.tu] *PF* fn. *utu*
az élet egyensúlya: [rɛj.ˈʔɛŋ] *PF* fn. *reyʰeng* (eredete: **rey** *él*)
az én saram (megbánás vagy vétkeesség beismerése), bocs, szánom-bánom, sajnós, sajna: [ŋaj.ˈtʰo.a] *PF* gesz. *ngaytxoa* (összetétel ebből: **ngeyã** *tiéd* és **txoa** *megbocsátás*)
az(on) a hely(en), ott: [ˈtsa.ˈtseŋ] or [ˈtsa.tseŋ] *PF* mut.n., fn. *tsatseng* (összetétel ebből: **tsa** *az* és **tseng** *hely*)
az, hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava): [fwa] *PF* nm., alá. *fwa* (összetétel ebből: **fiʰu** *ez (alanyeset)* és **a** *határozói mellékmondat kötőszava*)
azalatt, addig: [ˈtsa.kɾ.vaj] *PF* hsz. *tsakrrvay* (összetétel ebből: **tsakrr** *akkor* és **vay** *-ig*)
azaz hogy, más szóval: [ˈa.lu] *PF* ksz. *alu* (eredete: **a** *a melléknévjelző* és **lu** *van*) (toldalékokhoz)
azok a hírek: [fɪmawnta] *PF* fn. *fɪmawnta* (az összevonás elemei **fɪmawnt-it a**)
azonnal, egy pillanat múlva: [pʰi.swaw.ˈaɟ] *PF* hsz. *pxiswaway* (összetétel ebből: **swaw** *pillanat* és **ay** *jövő idejű igei infixum*)
azonos, egyenlő, megegyező: [tɛŋ] *PF* mn. *teng*
azt (tárgyként): [ˈtsatʰ] *PF* nm. *tsat*
azt, hogy (alárendelt tagmondatot jelez): [ˈfu.la] *PF* ksz. *fula* (összetétel ebből: **fiʰul** *ez (jelölt alany eset)* és **a** *vonatkozó tagmondatot jelez*)
azt, hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava): [ˈfu.ta] *PF* nm., alá. *futa* (összetétel ebből: **fiʰu-t** *ez-t (tárgyeset)* és **a** *határozói mellékmondat kötőszava*)

"beugrik", észébe jut: [ˈv.iŋ.k.apʰ] *PF* i.(t) *vɪŋkap*
baba, csecsemő: [ˈpɾ.nɛŋ] *PF* fn. *prnen*
babahordozó: [ˈpɾ.smuŋ] *PF* fn. *prsmung* (összetétel ebből: **prnen** *baba* és **smung** *szállító eszköz*)
baj, ártalom: [kʰu] *PF* fn. *kxu*
bal (bal oldali): [ftæɾ] *PF* mn. *ftär*
bal oldal: [ftæɾ.pa] *PF* fn. *ftärpa* (összetétel ebből: **ftär** *bal* és **pa** *oldal*)

- baleset:** [ʰfɛ.kɛm] _{PF} fn. *fekem* (összetétel ebből: **fe'** rossz és **kem** tett)
- balra:** [ni.ʰtɛɹ] _{PF} hsz. *niftär* (eredete: **ftär** bal)
- banánygyümölcs:** [u.tu.ma.u.ti] _{PF} fn. *utu-mauti* (összetétel ebből: **utu** az erdő teteje és **mauti** gyümölcs) (szó szerint: erdő teteje gyümölcs)
- barikád, akadály:** [ɛ.ʰk'an] _{PF} fn. *ekxan*
- barlang:** [slɛɹ] _{PF} fn. *slär*
- barna:** [k].vawm] _{PF} mn. *klvawm* (összetétel ebből: **klte** föld és **vawm** sötét)
- barát:** [ʰɛj.lan] _{PF} fn. *'eylan*
- barátság:** [ti.ʰɛj.lan] _{PF} fn. *tì'eylan* (eredete: *'eylan* barát)
- becsület, tisztesség:** [mɛ.ʰu.i.a] _{PF} fn. *meuia*
- becsületes, tiszteletreméltó:** [mɛ.ʰu.i.a.ŋaʔ] _{PF} mn. *meuianga'* (eredete: **meuia** becsület és **nga'** tartalmaz)
- becsületesség, igazság(osság):** [tim.ʰwi.æ] _{PF} fn. *tìmwia* (eredete: **muiä** rendes, igazságos, helyes, becsületes)
- befejez, abbahagy:** [ft.aŋ] _{PF} i.(tnm) *ftang*
- befejez, elvégez:** [ha.ʰsej 's:i] _{PF} i.(tn) *hasey si* (eredete: *hasey* kész, *befejezett*)
- befejez, lezár (a cselekvés eredményes):** [ʰi.ʔ.a] _{PF} i.(tn) *'i'a*
- befejezett vagy folyamatos kötőmóddal), bárcsak! (kívánság; a tényekkel szemben):** [ni.ʰra.ŋa] _{PF} hsz. *nirangal* (eredete: *rangal* kíván)
- befejezett, kész:** [ha.ʰsej] _{PF} mn. *hasey*
- befejezés:** [ti.ʰi.ʔ.a] _{PF} fn. *tì'i'a* (eredete: *'i'a* befejez)
- befejező, utolsó, végső:** [tor] _{PF} mn. *tor* (eredete: **toruk** végső árny)
- befelé, bele, belülre, belsejébe:** [nɛm.fa] _{PF} told. *nemfa*– (összetétel ebből: **ne** felé és **mifa** -ban,-ben)
- bejárat:** [rawŋ] _{PF} fn. *rawng*
- bekerített nyílt terület, terület, völgy:** [mo] _{PF} fn. *mo*
- bekövetkezik, (meg)történik:** [l-ɛn] _{PF} i.(tn) *len*
- bele, befelé, belülre, belsejébe:** [nɛm.fa] _{PF} told. *nemfa*– (összetétel ebből: **ne** felé és **mifa** -ban,-ben)
- belseje, belül, odabent:** [mi.fa] or [mi.ʰfa] _{PF} fn., hsz. *mifa*
- belsejébe, bele, befelé, belülre:** [nɛm.fa] _{PF} told. *nemfa*– (összetétel ebből: **ne** felé és **mifa** -ban,-ben)
- belső tulajdonság, lényeg, valaminek az alapvető természete, személyiség:** [ran] _{PF} fn. *ran*
- belép:** [ʰfp'·æ.k·im] _{PF} i.(tn) *fpxäkim*
- belül, belseje, odabent:** [mi.fa] or [mi.ʰfa] _{PF} fn., hsz. *mifa*
- belülre, bele, befelé, belsejébe:** [nɛm.fa] _{PF} told. *nemfa*– (összetétel ebből: **ne** felé és **mifa** -ban,-ben)
- belülről, ki(-felé):** [ʰftum.fa] _{PF} told. *ftumfa*– (eredete: **mifa** belül)
- bemutat, előad:** [mu.w·m.ʰt'·u] _{PF} i.(t) *muwintxu* (eredete: **wintxu** mutat)
- bemutató, kiállítás:** [sæ.wm.ʰt'·u] _{PF} fn. *säwintxu* (eredete: **wintxu** mutat)
- bemártás, merítés (folyadékba):** [jɛm.ʰpaj] _{PF} fn. *yemfpay* (összetétel ebből: **yem** rak és **pay** víz)
- benne, bent, rajta, -ban/-ben, -on/-en/-ön:** [mi] _{PF} esz. *mì+*
- bent, benne, rajta, -ban/-ben, -on/-en/-ön:** [mi] _{PF} esz. *mì+*
- beragad, beszorul:** [n·ipʰ] _{PF} i.(tn) *nip*
- beszorul, beragad:** [n·ipʰ] _{PF} i.(tn) *nip*
- beszéd, szónoklat:** [sæ.ft'·u.ʰli.ʔu] _{PF} fn. *säftx-ulì'u* (eredete: **ftxulì'u** szónokol, *beszédet* mond)
- beszédet mond, szónokol:** [ft'·u.ʰli.ʔu] _{PF} i.(tn) *ftxulì'u* (összetétel ebből: **täftxu** szó és **li'u** szó)
- beszédhang, énekhang:** [ʰmok.ri] _{PF} fn. *mokri*
- beszél:** [p·l.ʰt'·ɛ] _{PF} ige *plltxe*
- beszél valamiről, értekezik, oda vonatkozót mond:** [l·awkʰ] _{PF} i.(t) *lawk*
- beszélget, társalog:** [p·æŋ.ʰk'·o] _{PF} i.(tn) *pängkxo*
- beszélgetés, megbeszélés:** [ti.pæŋ.ʰk'·o] _{PF} fn. *tìpängkxo* (eredete: **pängkxo** beszélget)
- beszélgetőtárs, társalkodó:** [pæŋ.ʰk'·o.ju] _{PF} fn. *pängkxoyu* (eredete: **pängkxo** beszélget)
- beszélő:** [p·l.ʰt'·ɛ.ju] _{PF} fn. *plltxeyu* (eredete: *plltxe* beszél)
- beteg:** [sp'in] _{PF} mn. *spxin*
- beteg (szellemileg), egészségtelen:** [kɛl.fpom.ʰron] _{PF} mn. *kelfpomron* (összetétel ebből: **ke** nem és **lefpomron** egészséges (szellemileg)) cs.sz.

- beteg (szellemileg), egészségtelen:** [kɛ.fpɒm.'ro] PF mn. *kefpomronga'* (összetétel ebből: **ke nem** és **fpomronga'** egészséges (szellemileg)) n.e.
- betegség, kór:** [sæ.'sp'in] PF fn. *säspxin* (eredete: **spxin** *beteg*)
- betegségi állapot:** [ti.'sp'in] PF fn. *tispxin* (eredete: **spxin** *beteg*)
- beteljesülés, érettség, fejlettség:** [ti.'fjɛjn] PF fn. *tifyeyn* (eredete: **fyeyn** *érett, fejlett*)
- betű (fonetikus jel):** [pam.'rɛl.vi] PF fn. *pamrelvi* (eredete: **pamrel** *írás*)
- betűzés (helyesírás):** [pam.'rɛl.fja] PF fn. *pamrelfya* (eredete: **pamrel** *írás* és **fya'o** *mód*)
- bezárni:** [t̪st̪u 's:i] PF i.(tn) *tstu si* (eredete: **tstu** *zárt*)
- bimbó, rügy:** [pɪ.nɛ.sju] PF fn. *prmesyul* (összetétel ebből: **prnen** *csecsemő* és **syulang** *virág*)
- biolumineszcencia, fénykibocsátás:** [sju.'ra.tan] JC,PF fn. *syuratan* (összetétel ebből: **syura** *energia* és **atan** *fény*)
- biolumineszcens szeplő, csillag:** [tan.'hi] PF fn. *tanhi*
- bizonyos, tiszta, világos:** [law] PF mn. *law*
- bizonyít:** [w.i.'ŋaj] PF i.(t) *wingay* (eredete: **wintxu** *mutat* és **ngay** *igaz*)
- bizonyítás, bizonyíték (általában):** [ti.wi.'ŋaj] PF fn. *tìwingay* (eredete: **wingay** *bizonyít*)
- bizonyíték (konkrét esetben):** [sæ.wi.'ŋaj] PF fn. *säwingay* (eredete: **wingay** *bizonyít*)
- bizonyíték (általában), bizonyítás:** [ti.wi.'ŋaj] PF fn. *tìwingay* (eredete: **wingay** *bizonyít*)
- biztonság:** [ti.'k'u.kɛ] PF fn. *tikxuke* (eredete: **kxuke** *biztonságos*)
- biztonságban, biztonságosan:** [ni.'zaw.noŋ] PF HSZ. *nizawnong* (eredete: «**awn**» *befejezett melléknévi igenévi alak* és **zong** *megment*)
- biztonságos:** [k'u.kɛ] PF mn. *kxuke* (összetétel ebből: **kxu** *ártalom* és **ke** *nem*)
- biztonságosan, biztonságban:** [ni.'zaw.noŋ] PF HSZ. *nizawnong* (eredete: «**awn**» *befejezett melléknévi igenévi alak* és **zong** *megment*)
- biztos, magabiztos:** [am.'ʔa.kɛ] PF mn. *am'ake* (összetétel ebből: **am'a** *kétség* és **ke** *nem*)
- bocs, szánom-bánom, sajnós, sajna, az én saram (megbánás vagy vétkesség beismerése):** [ŋaj.'t'o.a] PF gesz. *ngaytxoa* (összetétel ebből: **ngyã** *tiéd* és **txoa** *megbocsátás*)
- bocsánatkérés:** [tsap.'ʔa.lu.tɛ] PF fn. *tsap'alute*
- bocsánatot kér:** [tsap.'ʔa.lu.tɛ 's:i] PF i.(tn) *tsap'alute si* (eredete: **tsap'alute** *bocsánatkérés*)
- bogyó:** [pa.suk] PF fn. *pasuk*
- bokor:** [ut.ral.tsjip] PF fn. *utraltsyip* (eredete: **utral** *fa*)
- boldogan, szerencsésen:** [nɛt.rɪp] PF HSZ. *netrip*
- boldogtalan, szomorú, 'Milyen szomorú!':** [kɛ.'ft'o] PF gesz. *keftxo*
- bolond, örült, örületes:** [lɛk.'jɛ.ʔuŋ] PF mn. *lekye'ung* (eredete: **keye'ung** *örület*)
- bomló állat vagy rothadó hús szagára emlékeztető:** [k'æ.næŋ] PF mn. *kxänäng*
- bonyolult (dolog), finom, részletes, precíz:** [hi.'no] PF mn. *hino*
- bonyolult, nehéz:** [ŋæ.zɪk] PF mn. *ngäzik*
- borús (pl.: felhős ég), zárt:** [t̪st̪u] PF fn. *tstu*
- bosszankodik, dühöng:** [st:i] PF i.(tn) *sti*
- bosszant, dühít:** [stɛj.'k:i] PF i.(t) *steyki* (eredete: **sti** *dühöng* és «**eyk**» *műveltető igei infixum*)
- bosszant, zavar:** [sr.æ't] PF i.(t) *sraetx*
- bosszúsan, aggódva:** [ni.'sɲum] PF HSZ. *nisngum* (eredete: **sngum** *aggodalom*)
- bosszúság:** [sæ.'sræt'] PF fn. *säsrätx* (eredete: **sraetx** *bosszat*)
- bot, pálca:** [swɛk] PF fn. *swek*
- buborék:** [t'at'] PF fn. *txatx*
- bukás, sikertelenség (konkrét esetben):** [sæ.'nu.i] PF fn. *sänui* (eredete: **nui** *elbukni, sikertelennek lenni*)
- bumm! (hangutánzószó):** [k'aŋ.aŋ.aŋ] PF gesz. *kxangangang*
- bunkósbot (fegyver):** [t'ɛwk] PF fn. *txewk*
- buta, sötét:** [snu.mi.na] CP mn. *snumina* cs.sz.
- buta, tudatlan:** [jaj.mak] PF mn. *yajmak*
- buzgó, lelkes:** [lɛ.'soʔ.ha] PF mn. *leso'ha* (eredete: **so'ha** *lelkesnek lenni*) cs.sz.
- báj, elegancia, kecsesség:** [lo.ran] PF fn. *loran* (összetétel ebből: **lor** *gyönyörű* és **ran** *belső tulajdonság*)
- bánat:** [jɛŋ.'wal] PF fn. *yengwal*
- bánat:** [a.'fpawŋ] PF fn. *afpawng*
- bánatosan:** [na.'fpawŋ] PF HSZ. *nafpawng* (eredete: **afpawng** *bánat*)
- bánkódik:** [a.'fpawŋ s:i] PF i.(tn) *afpawng si* (eredete: **afpawng** *bánat*)

- bár, ugyanakkor, ámbátor:** [hu.'fwa] _{PF} ksz. *hufwa*
- bárcsak! (kívánság; a tényekkel szemben, befejezett vagy folyamatos kötőmóddal):** [ni.'ra.ŋa] _{PF} hsz. *nirangal* (eredete: *rangal kíván*)
- bármely egyéb ülőalkalmatosság, székek, pad:** [sejn] _{PF} fn. *seyn* (eredete: *sä'o* eszköz és *heyn* ül)
- bármilyen, mindegy:** [kɛ.'tʃran] _{PF} mn., ksz. *kets-ran* (összetétel ebből: *ke* nem és *tstranten* számít)
- bármily, akármennyire:** [ŋi.'an] _{PF,SW} hsz. *ngian*
- bátor:** [tʃtɛw] _{PF} mn. *tstew* cs.sz.
- bátor, merész:** [ti.'tʃtɛw.ŋaʔ] _{PF} mn. *tistewnga'* (eredete: *tistew* bátorság, *merész-ség* n.e. (pl. bátor tett))
- bátorság, merészség:** [ti.'tʃtɛw] _{PF} fn. *tistew*
- bázis:** [t'in.tʃɛŋ] _{PF} fn. *txintseng* (összetétel ebből: *txin* fő, *elsődleges* és *tseng* hely)
- béke, jólét:** [fpom] _{PF} fn. *fpom*
- békésen, nyugodtan:** [nim.'wej] _{PF} hsz. *nimwey* (eredete: *mawey* nyugodt)
- bízunk, függ valamitől, számít:** [m-ŋ] _{PF} i.(t) *mong*
- bízva, habozás nélkül:** [ni.'mal] _{PF} hsz. *nimal* (eredete: *mal* megbízható)
- bölcs:** [t'an.tʃlu.sam] _{PF} mn. *txantslusam* (összetétel ebből: *txan* sok és *tsl«us»am* megért)
- bölcs:** [la.'fjɔn] _{PF} mn. *lafyon* (eredete: *hafyon* bölcsesség)cs.sz.
- bölcs:** [ha.'fjɔ.ŋaʔ] _{PF} mn. *hafyonga'* (eredete: *hafyon* bölcsesség)nem emberekre/személyekre
- bölcsesség:** [ha.'fjɔn] _{PF} fn. *hafyon*
- bölcsesség (ritkán használt):** [ti.'t'an.tʃlu.sam] _{PF} fn. *titxantslusam* (eredete: *txantslusam* bölcs)
- büszke:** [lɛ.'nr.a] _{PF} mn. *lenrra* (eredete: *nrra* büszkeség)
- büszkeség:** [nr.a] _{PF} fn. *nrra*
- büszkén:** [ni.'nr.a] _{PF} hsz. *ninrra* (eredete: *nrra* büszkeség)
- bőgés, állathang (ordítás, stb.):** [zawr] _{PF} fn. *zawr*
- bőr:** [taʔ.lɛŋ] _{PF} fn. *taleng*
- bőr (anyag):** [flawk'] _{PF} fn. *flawkx*
- bőséges, ízletes, pompás:** [fwaŋ] _{PF} mn. *fwang*
- bűvészmutatvány, trükk, ügyes/speciális módszer:** [iŋ.jɛn.tʃjip'] _{PF} fn. *ingyentsyip* (eredete: *ingyen* titokzatosság érzése)

C

- (csoport)tag:** [ha.'p'i.tu] _{PF} fn. *hapxitu* (eredete: *hapxi* rész)
- a célból/azért, hogy:** [ftɛ] _{PF} ksz. *fte* (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
- ceruza, szó szerint: írópálca fából:** [pam.'rel.vul le.'rɪm] _{PF} fn. *pamrelvul lerin* (összetétel ebből: *pamrelvul* toll, *ceruza* és *lerin* fa-)
- ceruza, toll, szó szerint: írópálca:** [pam.'rel.vul] _{PF} fn. *pamrelvul* (összetétel ebből: *pamrel* írás és *vul* faág)
- ceruza, toll, szó szerint: írópálca (pamrelvul rövid alakja):** [rɛl.vul] _{PF} fn. *relvul*
- ciklus:** [joʔ.ko.fja] _{PF} fn. *yo'kofya* (összetétel ebből: *yo'ko* kör és *fya'o* ösvény, út, mód)
- cipő:** [hawn.'ven] _{PF} fn. *hawwven* (összetétel ebből: *hawnu* véd, óv és *venu* lábfej)
- copf, idegköteg:** [tʃwin] _{PF} fn. *tʃwin*
- copfocska:** [tʃwin.tʃjip'] _{PF} fn. *tʃwintsyip* (eredete: *tʃwin* copf)
- csak:** [ni.'ʔaw] _{PF} hsz. *ni'aw* (eredete: *'aw* egy)
- családi függőágy:** [swaj.ni.vi] _{PF} fn. *swaynivi* (összetétel ebből: *soaia* család és *nivi* alvó függőágy) Megjegyzés: *soaia* összevonva ezzel: *sway*
- csalódás, meghiúsult elvárások miatti érzelmi csalódottság, kiábrándulás:** [jɛw.la] _{PF} fn. *yewla*
- csalódást okozva, kiábrándítóan:** [ni.'jɛw.la] _{PF} hsz. *nijewla* (eredete: *yewla* csalódás)
- csapat, szakasz, katonai egység:** [wɛm.po.ŋu] _{PF} fn. *wempongu* (összetétel ebből: *wem* harcol és *pongu* csoport)
- csapda:** [sæ.'sjɛp'] _{PF} fn. *säsyep* (eredete: *syep* csapdába ejt)
- csapdába ejt:** [sj.ɛp'] _{PF} i.(t) *syep*
- csapás (állat vagy személyé), állatnyom:** [tʃmim] _{PF} fn. *tʃmim*
- csatában legyőz, meghódít:** [l.æ.'t'.ajɪn] _{PF} i.(t) *lätxayɪn*

csecsemő, baba: [pɾ.nɛn] *PF* fn. *prnen*
csekély, kevés: [hɪm] *PF* mn. *hìm*
csekélység, kicsi te: [ʔa.tʂjɪpʔ] *PF* nm. *ng-atsyìp* (eredete: **nga you**)
csekélységem: [ʔwɛ.tʂjɪpʔ] *PF* nm. *oetsyìp* (eredete: **oe én**)
cselekedet, tett: [kɛm] *PF* fn. *kem*
cseles, trükkös (személy): [lɛt.'wan] *PF* mn. *letwan* (eredete: **tute személy és wan elrejt**)
csend, némaság: [tɪ.'fnu] *PF* fn. *tifnu* (eredete: **fnu elcsendesül**)
csendes: [tɪ.'fnu.ŋaʔ] *PF* mn. *tifnunga'* (eredete: **fnu elcsendesül**) n.e.
csepp, hely, szilánk: [ʔl.va] *PF* fn. *ìlva*
csere-, helyettes, valami ami helyettesít valami más: [sæ.'rawŋ] *PF* fn. *sàrawn* (eredete: **rawn kicserél**)
cserébe: [ʔo.a] *PF* told. *yoa-*
csevej: [tɪ.pæŋ.'k'o.tʂjɪpʔ] *PF* fn. *típängkxotsyìp* (eredete: **típängkxo beszélgetés**)
csigaház, kagylóhéj (tengeri): [sum] *PF* fn. *sum*
csillag, biolumineszcens szeplő: [tan.'hi] *PF* fn. *tanhì*
csillagcsoport: [sna.tan.'hi.tʂjɪp] *PF* fn. *snatan-hitsyìp* (összetétel ebből: **sna'o csoport és tanhì(tsyìp) csillag**)
csillagkép: [sna.tan.'hi] *PF* fn. *snatanhì* (összetétel ebből: **sna'o csoport és tanhì csillag**) szó sz.: 'csillagcsoport'
csinos: [sɛ.'vin] *PF* mn. *sevin* cs.sz. (nőkre)
csintalan: ['sti.wi.ŋaʔ] *PF* mn. *stiwinga'* (összetétel ebből: **stivi csíny és nga' tartalmaz**)
csinál: ['kɛm 's:i] *PF* i.(tn.). *kem si* (eredete: **kem cselekedet**)
csinál, ntesz, összetett igékben szerepel: [s:i] *PF* si képző toldalék
csoda: [pa.'rul] *PF* fn. *parul*
csodálatos: [pa.'rul.ŋaʔ] *PF* mn. *parulnga'* (eredete: **parul csoda**)n.e.

CANNOT FIND OSLETTER

0, nulla: [kɛw] *PF* szám *kew*

D

dal (ősi, szertartásos): [wa:j] *PF* fn. *way*

dal, dallam: [lawɛ] *PF* fn. *lawɛ*

csodálatos, klassz, fantasztikus: [ko.'sman] *PF* mn. *kosman*

csodálatosan: [nik.'sman] *PF* hsz. *nìksman* (eredete: **kosman csodálatos**)

csomó: [fta] *PF* fn. *fta*

csomóz: [fta s:i] *PF* i.(tn) *fta si* (eredete: **fta csomó**)

csont: [t'æ.rɛm] *PF* fn. *txärem*

csontváz: [sna.'t'æ.rɛm] *PF* fn. *snatxärem* (összetétel ebből: **sna'o készlet és txärem csont**) szó sz.: 'csontkészlet'

csoport, készlet, halom, rakás: [ʔsna.ʔo] *PF* fn. *sna'o* n.e.

csésze: [tʂŋal] *PF* fn. *tsngal*

csésze vagy tál (természetes formából mimimálisan átalakítva): [sɛj] *PF* fn. *sey*

csíny, rosszalkodás: ['sti.wi] *PF* fn. *stivi*

csínytevő: ['sti.wi.si.ju] *PF* fn. *stivisiyu* (eredete: **stivi csíny**)

csípő: [ʔʔ.ŋo] *PF* fn. *'llngo*

csók: [sæ.'pom] *PF* fn. *säpom* (eredete: **pom csókol**)

csökkent: [n'æn] *PF* i.(tn) *nän*

csökkenő mértékben, egyre kevésbé: [ni.'næn.æn] *PF* hsz. *nìnänän* (eredete: **nän csökkent**)

csúcs, tető: ['fæ.pa] *PF* fn. *fäpa*

csúnya: [naɾ.'væʔ] *PF* mn. *narvã'* (eredete: **nari szem és vã' kellemetlen**)

csúszik, siklik: [fw:i] *PF* i.(tn) *fwi*

csütörtök: [tɾ.'mɾ.vɛ] *PF* fn. *trrmrrve* (összetétel ebből: **trr nap és mrrve ötödik**)

cuki, kedves, imádnivaló: [ho.na] *PF* mn. *hona*

cukiság, kedvesség: [tɪ.'ho.na] *PF* fn. *tihona* (eredete: **hona kedves**)

cél(kitűzés): [tɪ.'kan] *PF* fn. *tikan* (eredete: **kan megcéloz**)

- dallam:** [ˈwaj.tɛ.lɛm] *PF* fn. *waytelem* (összetétel ebből: **way dal** és **telem zsinór**)
- dallam, dal:** [lawɾ] *PF* fn. *lawr*
- dalol:** [ˈwaj ˈs-i] *PF* i.(tn) *way si* (eredete: **way dal**)
- darabolt, elosztott:** [kɛ.ˈʔaw] *PF* mn. *ke'aw* (összetétel ebből: **ke nem** és **'aw egy**)
- de:** [slæ] *PF* ksz. *slä*
- de csak ritkán), erős vízesség, jellemzői: fültépő hangja és halálos ereje (megszámlálható:** [k'or] *PF* fn. *kxor*
- de csak ritkán), vadvízi zuhatag (megszámlálható:** [ˈtsɛl.tsul] *PF* fn. *tseltsul*
- de helyette, de inkább:** [ki] *PF* ksz. *ki*
- de inkább, de helyette:** [ki] *PF* ksz. *ki*
- deformáltság, hiba, folt, rossz tulajdonság:** [ˈfɛʔ.ran.vi] *PF* fn. *fe'ranvi* (eredete: **fe'ran rossz természet, eredendően hibás**)
- depresszió, szenvedés (érzelmi):** [sæ.ŋæ.ˈʔæn] *PF* fn. *sängä'an* (eredete: **ngä'an szenved (érezlmileg)**)
- derűs, nyugodalmas, kellemes:** [lɛ.ˈfpom] *PF* mn. *lefpom* (eredete: **fpom boldogság, béke** n.e.)
- diák, tanuló:** [ˈnu.mɛ.ju] *PF* fn. *numeyu* (eredete: **nume tanul**)
- dob (bőrből készült):** [ˈa.u] *JC* fn. *au*
- dobni:** [ˈtsɛ.ɛ.ʔ.i] *PF* i.(t) *tsre'i*
- dohányzik (sz.sz.: füstöt szív):** [ˈtsw.ik k'ɛ.nɛɾ.ɪt] *PF,D* i.(tn) *tswik kxenerit* (összetétel ebből: **tswik szív** és **kxener füst**)
- dohányzás (na'vi idióma), „nappali örömteli füstölgés”:** [pɾ.k'ɛn.tɾ.kɾ] *Skxawng* fn. *prrkxentrkr* (összetétel ebből: **prte' öröm, kxener füst, trr nap** és **krr idő**)
- dolgok:** [a.ˈju] *PF* fn. *ayu* (eredete: **'u dolog**) (sosem többesszámú u)
- dolgozik:** [tɿ.ˈkaŋ.kɛm ˈs-i] *PF* i.(tn) *tikangkem si* (eredete: **tikangkem munka**)
- dolog (kézzelfogható), tárgy:** [zum] *PF* fn. *zum*
- dolog (valami):** [ʔu] *PF* fn. *'u*
- domb:** [ˈram.tɕjipˀ] *PF* fn. *ramtsyip* (eredete: **ram hegy**)
- duda, kürt:** [pawkˀ] *PF* fn. *pawk*
- durva:** [ɛk'.ˈt'u] *PF* mn. *ekxtxu*
- durva, közönséges, udvariatlan:** [ræp.ˈtum] *PF* mn. *räptum*
- durván, körülbelül:** [wum] *PF* hsz. *wum*
- dél (napszak):** [ˈk'am.tɾ] *PF* fn. *kxamtr* (összetétel ebből: **kxam közép** és **trr nap**)
- délelőtt:** [sɾɛ.ˈkam.tɾ] *PF* fn. *srekamtr* (összetétel ebből: **sre előtt** és **kxamtr dél**)
- délután:** [haʔ.ˈŋjɾ] *PF* fn. *ha'ngir*
- démon:** [ˈvɾ.tɛpˀ] *PF* fn. *vrtep*
- dísz, vagy ünnepi felszerelés/ruházat (része):** [i.ˈo.i] *PF* fn. *ioi*
- díszít:** [i.ˈo.i s-i] *PF* i.(tn) *ioi si* (eredete: **ioi dísz**)
- döntés:** [tɿ.ˈpɛ.ʔun] *PF* fn. *tipe'un* (eredete: **pe'un dönt**)
- dúdol, szöveg nélkül énekel:** [t.ɪŋ lawɾ] *PF* i.(tn) *tɪng lawr* (eredete: **tɪng ad** és **lawr dal-lam**)
- düh:** [tɿ.ˈsti] *PF* fn. *tisti* (eredete: **sti dühöng**)
- dühít, bosszant:** [stɛj.ˈk-i] *PF* i.(t) *steyki* (eredete: **sti dühöng** és «**eyk**» műveltető igei *infixum*)
- dühödt mordulás, 'vigyázz!':** [o.ˈiss] *LA* gesz. *oïss*
- dühöng, bosszankodik:** [st-i] *PF* i.(tn) *sti*
- dühösen mordul :** [o.ˈiss s-i] *PF* i.(tn) *oïss si* (eredete: **oïss dühös mordulás**)
- dühösen, mérgesen:** [ni.ˈsti] *PF* hsz. *nisti* (eredete: **sti dühöng**)

E

- (-e)... vagy nem, (-e)... vagy sem:** [ft'ɛj] *PF* ksz. *ftxey*
- (-e)... vagy sem, (-e)... vagy nem:** [ft'ɛj] *PF* ksz. *ftxey*
- (egy) fél:** [mawl] *PF* fn. *mawl*
- (egy) harmad:** [pan] *PF* fn. *pan*
- (együtt) mint egy család:** [ni.so.ˈa.i.a] *PF* hsz. *nisoaia* (eredete: **soaia család**)
- (együtt) mint egy klán:** [ni.o.ˈloʔ] *PF* hsz. *nio-*
- lo'* (eredete: **olo' klán**)
- (el)dönt:** [p.ɛ.ʔun] *PF* i.(t) *pe'un*
- (el)kezdődik:** [ˈsq.æ.ʔ.i] *PF* i.(tnm) *sngä'i*
- (el)küld:** [fp.ɛʔ] *PF* i.(t) *fpɛ'*
- (el)pusztít, megsemmisít, lerombol:** [sk.a.ˈʔ.a] *PF* i.(t) *ska'a*
- (el)takar, (be)fed:** [ˈlɛw ˈs-i] *PF* i.(tn) *lew si* (eredete: **lew takar**)
- (el)veszít:** [ˈt.a.t.ɛpˀ] *PF* i.(t) *tatep*

- (elő)jel, ómen: [a.'u.ŋi.a] _{PF} fn. *aungia*
- ebben a pillanatban, éppen most: [p'i.'set']
_{PF} hsz. *pxiset* (összetétel ebből: **set** *most* és **pxi** *éles*)
- ebben a tekintetben, ezzel kapcsolatban:
[mi.'ft'ε.lε] _{PF} hsz. *miftxele*
- ebből eredően, ettől, ezért, emiatt: [ta.'fral]
_{PF} hsz. *tafral*
- edz, gyakorol: [t'ʰsk'ε.kεŋ 's:i] _{PF} i.(tn) *tskxekeng si* (eredete: **tskxekeng** *edzés*)
- edzés, kiképzés, gyakorlat: [t'ʰsk'ε.kεŋ] _{PF} fn. *tskxekeng*
- egy csepp vagy kisebb vízesések sorozata, amelyek egy folyamból vagy tavakból folynak (megszámlálható): [sja.nan] _{PF} fn. *syanan*
- egy hét: [kin.tʰ] _{PF} fn. *kintrr* (eredete: **kinä** *hét* és **trr** *nap*)
- egy kevés, néhány: [ʔa.ʔaw] _{PF} mn. *'a'aw* (egyesszámú, megszámlálható főnevekkel)
- egy osztály tagja, osztálytárs: [nu.mul.'t'a.tu] _{PF} fn. *numultxatu* (eredete: **numultxa** *tanóra*)
- egy pandorai nap, nap-éj változás Pandorán: [tʰ.t'on] _{PF} fn. *trrtxon* (összetétel ebből: **trr** *nap* és **txon** *éj*)
- egy pillanat múlva, azonnal: [p'i.swaw.'aj] _{PF} hsz. *pxiswaway* (összetétel ebből: **swaw** *pillanat* és **ay** *jövő idejű igei infixum*)
- egy pillanattal ezelőtt: [p'i.swaw.'am] _{PF} hsz. *pxiswawam* (összetétel ebből: **swaw** *pillanat* és **-am** *múlt idejű igei infixum*)
- egy személy (általános alany): [ʔaw.po] _{PF} nm. *'awpo*
- egy személyes ivóedény, "korsó"(kagylóhéjból, részegítő italokhoz): [swo.a.sej] _{PF} fn. *swoasey* (összetétel ebből: **swoa** *részegítő ital*, **sesz** és **sey** *csésze*)
- egy szinten, egyformán: [ni.'ʔεŋ] _{PF} hsz. *nɪ'eng* (eredete: **'engeng** *szint*)
- egy, 1: [ʔaw] _{PF} szám *'aw*
- egybehangzó, harmonikus: [mε.'ʔεm] _{PF} mn. *mε'em*
- egyből utána, rögtön: [p'i.'maw] _{PF} told. *pximaw-* (összetétel ebből: **maw** *után (időben)* és **pxi** *éles*)
- egyedi, eredeti, nem más forrásból származó: [le.'tsim] _{PF} mn. *letsim* (eredete: **tsim** *forrás*)
- egyedül: [ni.'ʔaw.tu] _{PF} hsz. *nɪ'awtu* (összetétel ebből: **'aw** *egy* és **tute** *személy*)
- egyedül lévő, magányos: [le.'ʔaw.tu] _{PF} mn. *le'awtu* (összetétel ebből: **'aw** *egy* és **tute** *személy*)
- egyedülállóan magas, vékony vízesés, amely magas szikláról vagy lebegő hegyről folyik le (megszámlálható): [sε.'ʔajl] _{PF} fn. *se'ayl*
- egyenes: [jεj] _{PF} mn. *yey*
- egyenes vonal: [jεj.fja] _{PF} fn. *yeyfya* (eredete: **yey** *egyenes* és **fya** *út*)
- egyenes vonalban, egyenesen előre: [ni.'jεj.fja] _{PF} hsz. *nɪyeyfya* (eredete: **yeyfya** *egyenes vonal*)
- egyenes, felegyenesedett: [p'im] _{PF} mn. *pxim*
- egyenesen: [ni.'jεj] _{PF} hsz. *nɪyey* (eredete: **yey** *egyenes*)
- egyenesen előre, egyenes vonalban: [ni.'jεj.fja] _{PF} hsz. *nɪyeyfya* (eredete: **yeyfya** *egyenes vonal*)
- egyenesen, felegyenesedve: [ni.'p'im] _{PF} hsz. *nɪpxim* (eredete: **pxim** *egyenes*)
- egyenletes (mozgásra!), sima: [lεf] _{PF} mn. *ler*
- egyenlő, azonos, megegyező: [tεŋ] _{PF} mn. *teng*
- egyesszámban értendő, valaki, ő(k) (határozatlan alany): [fko] _{PF} nm. *fko*
- egyesült (pár): [mun.'t'a] _{PF} mn. *muntxa*
- egyetlen: [le.'ʔaw] _{PF} mn. *le'aw*
- egyetért: [m-.'t'ε] _{PF} i.(tn) *mlle*
- egyformán, egy szinten: [ni.'ʔεŋ] _{PF} hsz. *nɪ'eng* (eredete: **'engeng** *szint*)
- egymást: [fi.'tsap'] _{PF} hsz. *fɪtsap* (összetétel ebből: **fipo** *ezt (a személyt)* és **tsapo** *azt (a személyt)*)
- egyre inkább, növekvő mértékben: [ni.'ʔul.ʔul] _{PF} hsz. *nɪ'ul'ul* (eredete: **'ul** *növekvő*)
- egyre kevésbé, csökkenő mértékben: [ni.'næn.æn] _{PF} hsz. *nɪnænæn* (eredete: **næn** *csökkent*)
- egyszemélyes függőágy : [sno.ni.vi] _{PF} fn. *snonivi* (összetétel ebből: **sno** *saját* és **nivi** *függőágy*)
- egyszer (a múltban): [ʔaw.'li.ε] _{PF} hsz. *'awlie*
- egyszer (nem többször): [ʔaw.lo] _{PF} hsz. *'awlo*
- egyszerű: [fjin] _{PF} mn. *fjin*

- egyszerű, könnyű:** [ʔtu.ɛ] *PF* mn. *ftue*
egyszerűen, könnyen: [ni.ʔtu.ɛ] *PF* *hsz.* *niftue*
 (eredete: *ftue* könnyű)
- egyáltalán nem (lásd ke...kaw'it egyáltalán nem kifejezésekben), egyáltalán:**
 [kaw.ʔitʔ] *PF* *hsz.* *kaw'it* (összetétel ebből: **ke 'aw** *nem* és **'it** *kevés*)
- egyáltalán, egyáltalán nem (lásd ke...kaw'it egyáltalán nem kifejezésekben):** [kaw.ʔitʔ] *PF* *hsz.* *kaw'it* (összetétel ebből: **ke 'aw** *nem* és **'it** *kevés*)
- egyéni stílus:** [ʔno.lupʔ] *PF* fn. *snolup* (összetétel ebből: **sno** *saját* és **lupra** *stílus*)
- egyénieskedés, önzés:** [ti.ʔaw.po] *PF* fn. *tì'awpo* (eredete: **'awpo** *egy személy*)
- együtt, közösen:** [ʔaw.si.ʔɛŋ] *PF* *hsz.* *'awsiteng* (összetétel ebből: **'aw** *egy* és **teng** *megegyező*)
- egész, teljes:** [ʔæn.ʔsjɛm] *PF* nm. *'änsyem*
- egész, teljesség:** [wotʔ] *PF* fn. *wotx*
- egészség (fizikai):** [fpom.ʔokʔ] *PF* fn. *fpomtokx* (összetétel ebből: **fpom** *jólét* és **tokx** *test*) cs.sz.
- egészség vagy jólét (szellemi):** [fpom.ʔron] *PF* fn. *fpomron* (eredete: **fpom** *jólét* és **ronsem** *elme*) cs.sz.
- egészséges (fizikailag):** [le.fpom.ʔokʔ] *PF* mn. *lefpomtokx* (eredete: **fpomtokx** *egészség (fizikai)*) cs.sz.
- egészséges (fizikailag):** [fpom.ʔokʔ.ŋaʔ] *PF* mn. *fpomtokxnga'* (összetétel ebből: **fpom** *jólét* és **tokx** *test*) n.e.
- egészséges (szellemileg):** [le.fpom.ʔron] *PF* mn. *lefpomron* (eredete: **fpomron** *egészség vagy jólét (szellemi)*) cs.sz.
- egészséges (szellemileg):** [fpom.ʔro.ŋaʔ] *PF* mn. *fpomronga'* (összetétel ebből: **fpom** *jólét* és **ronsem** *elme*) n.e.
- egészségtelen (fizikailag):** [kel.fpom.ʔokʔ] *PF* mn. *kelfpomtokx* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **fpomtokx** *egészség*) cs.sz.
- egészségtelen (fizikailag):** [ke.fpom.ʔokʔ.ŋaʔ] *PF* mn. *kefpomtokxnga'* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **fpomtokxnga'** *egészséges (fizikailag)*) n.e.
- egészségtelen, beteg (szellemileg):** [kel.fpom.ʔron] *PF* mn. *kelfpomron* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **lefpomron** *egészséges (szellemileg)*) cs.sz.
- egészségtelen, beteg (szellemileg):** [ke.fpom.ʔro.ŋaʔ] *PF* mn. *kefpomronga'* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **fpomronga'** *egészséges (szellemileg)*) n.e.
- ehető:** [ʔsuk.ʔjom] *PF* mn. *tsukyom* (eredete: **yom** *enni*)
- el(felé):** [nɛ.ʔto] *PF* *esz.* *neto* (eredete: **ne** *felé*)
- elbeszélő költemény, vers:** [ʔvur.waj] *PF* fn. *vurway* (összetétel ebből: **vur** *történet* és **way** *dal*)
- elbukni, hibázni, sikertelennek lenni:** [ʔn.u.i] *PF* i.(tn) *nui*
- elcsendesül, lehalkít:** [fn.u] *PF* i.(tn) *fnu*
- eldöntendő kérdés jele:** [ʔsrak(ɛ)] *PF* part. *srak(ɛ)*
- elegancia, kecsesség, báj:** [ʔlo.ran] *PF* fn. *loran* (összetétel ebből: **lor** *gyönyörű* és **ran** *belső tulajdonság*)
- elejt (ii):** [t.uŋ.ʔz.upʔ] *PF* i.(t) *tungzup* (összetétel ebből: **tung** *enged* és **zup** *esik*)
- elereszt:** [ʔo.ʔn.u] *PF* i.(t) *lonu*
- elfelejt:** [ʔsw.aʔ] *PF* i.(t) *tswa'*
- elfog, foglyul ejt:** [ʔsp.ɛ.ʔɛ] *PF* i.(t) *spe'e*
- elfogad:** [m.ʔ.ʔan] *PF* i.(t) *mll'an*
- elfogadás:** [ti.ml.ʔan] *PF* fn. *tìmll'an* (eredete: **mll'an** *elfogad*)
- elfoglal:** [t.okʔ] *PF* i.(t) *tok*
- elfoglalt(nak lenni) (negatív értelemben): „nyakig ül a munkában”:** [ʔv.ʔ.ʔm] *PF* i.(átn) *vrin* (eredete: **'in** *elfoglalt*)
- elfoglalt(nak lenni) (pozitív értelemben), elmélyed valamiben, amit különösen kellemesnek talál:** [ʔs.u.l.m] *PF* i.(átn) *sulìn* (eredete: **'in** *elfoglalt*)
- elfoglalt, tevékeny:** [ʔ.m] *PF* i.(tn) *'in*
- elfoglaltságot adó cselekvés:** [tm] *PF* fn. *tìn* (eredete: **'in** *elfoglalt*)
- elfogyaszt, eléget:** [n.ɛkʔ] *PF* i.(t) *nekx*
- elhagy:** [t.ʔm] *PF* i.(t) *txìng*
- elhagy, elmegy:** [h.um] *PF* i.(tn) *hum*
- elhalad (vmi. mellett):** [ʔt.ɛm] *PF* i.(t) *ftem*
- elismer:** [p.ʔ.ʔaj] *PF* i.(tn) *pllŋgay* (eredete: **plltxe** *beszél* és **ngay** *igaz*)
- eljut/elér valahová, megérkezik:** [ʔp.a.t.ɛ] *ZS* ige *pate*
- eljárás, rendszer, folyamat, módszer:** [ʔvɛ.fja] *PF* fn. *vefya* (összetétel ebből: **ve'o** *rend, rendezettség* és **fya'o** *mód, módszer*)
- elkap:** [ʔst.æʔ.n.i] *PF* i.(t) *stà'nì*

- elkerül:** [ʔ·aw.nim] _{PF} i.(t) 'awnim (összetétel ebből: ʔ'awn marad és alim távol)
- elképzelt dolog:** [ʔon.sɛl] _{PF} fn. ronsrel (eredete: ronsrelnop elképzél)
- ellen (pl: harcolni vki ellen):** [wæ] _{PF} told. wä+
- ellenfél:** [ʔwæ.tu] _{PF} fn. wätu (eredete: wä-ellen)
- ellenkezőleg, ellentétesen:** [ni.'wæ] _{PF} hat.sz. nîwä
- ellenség:** [k'u.tu] _{PF} fn. kxutu (eredete: kxu baj)
- ellentkező, az ellenkező oldalon:** [fɛw.tu.sok] _{PF} mn. fewtusok (eredete: few-át)(Hétköznapi szóhasználatban (few.ʔsok)
- ellentétesen, ellenkezőleg:** [ni.'wæ] _{PF} hat.sz. nîwä
- ellenőriz, (ki)próbál, értékkel:** [m·ajʔ] _{PF} i.(tm) may'
- ellenőriz, (meg)vizsgál:** [st·ɛ.ft'·aw] _{PF} i.(t) steftxaw
- ellátmány, utánpótlás:** [mɛk.ɛɛ] _{PF} fn. mekre
- elme:** [ʔon.sɛm] _{PF} fn. ronsem
- elmegy, elhagy:** [h·um] _{PF} i.(tn) hum
- elméleti, intuitív:** [lɛ.'ʔɛn] _{PF} mn. le'en (eredete: 'en találgatás) n.e.
- elmélyed valamiben, elfoglalt(nak lenni) (pozitív értelemben), amit különösen kellemesnek talál:** [s·u.l·m] _{PF} i.(átn) sulin (eredete: ʔin elfoglalt)
- elmés, ötletes:** [sil.'ʔon.sɛm] _{PF} mn. silronsem (összetétel ebből: siltsan jó és ronsem elme)
- Elnézést!:** [hi.'t'o.a] _{PF} gesz. hitxoa (eredete: hi'i kis és txoa megbocsájtás)
- elolt:** [t·oŋ] _{PF} i.(t) tong
- elosztott, darabolt:** [kɛ.'ʔaw] _{PF} mn. ke'aw (összetétel ebből: ke nem és 'aw egy)
- elrejt:** [w·an] _{PF} i.(t) wan
- elront, hibát vét, rosszat tesz:** [ti.'k'ɛj 's·i] _{PF} i.(tn) tikxey si (eredete: tikxey hiba)
- első:** [ʔaw.vɛ] _{PF} mn. 'awve (eredete: 'aw egy)
- első a sorban, eredeti, kezdetben vagy kezdetől fogva létező:** [lɛ.'sɲæ.ʔi] _{PF} mn. lesngä'i (eredete: sngä'i kezd)
- elsődleges szerep a társadalomban, foglalkozás:** [t'in.tin] _{PF} fn. txintin (összetétel ebből: txin fő és tin elfoglaltságot adó cselekvés)
- elsődleges, fő:** [t'in] _{PF} mn. txin
- elsősorban, főként, leginkább:** [ni.'ʔaw.vɛ] _{PF} mn. ni'awve (eredete: 'awve első)
- eltalál, lesújt, (meg)üt:** [t·a.k·ukʔ] _{PF} i.(t) takuk
- eltesz:** [n·op'] _{PF} i.(t) nopx
- eltávolít, elvisz, levesz:** [ʔ·a.k·u] _{PF} i.(t) 'aku
- eltévelyedik (spirituális értelemben):** [ʔ·i·a] _{PF} i.(tn) 'ia
- eltűnik, elvész (szem elől):** [ʔ·ip] _{PF} i.(tn) ʔip
- elutasít:** [tsj·æɛ] _{PF} i.(t) tsyär
- elutasítás:** [ti.'tsj·æɛ] _{PF} fn. titsyär (eredete: tsyär elutasít)
- elvesztés:** [ti.'han] _{PF} fn. tihan (eredete: han elveszít)
- elveszít:** [h·an] _{PF} i.(t) han
- elvisz, eltávolít, levesz:** [ʔ·a.k·u] _{PF} i.(t) 'aku
- elvont értelemben), imádság (általános:** [ti.a.'ho] _{PF} fn. tiaho (eredete: aho imádkozik)
- elvont értelemben), javulás (általános:** [ti.'tsan.ʔul] _{PF} fn. titsan'ul (eredete: tsan'ul javul)
- elvont értelemben), rosszabbodás (általános:** [ti.'fɛ.ʔul] _{PF} fn. tife'ul (eredete: fe'ul rosszabbodik)
- elvár, számít valamire:** [sɛɛ.'f·ɛj] _{PF} i.(t), i.(tn) srefey (összetétel ebből: sre+ előtt és pey vár)
- elvégez, befejez:** [ha.'sɛj 's·i] _{PF} i.(tn) hasey si (eredete: hasey kész, befejezett)
- elvész (szem elől), eltűnik:** [ʔ·ip] _{PF} i.(tn) ʔip
- elágazik, irányt vált:** [j·akʔ 's·i] _{PF} i.(tn) yak si (eredete: yak elágazás)
- elágazás:** [jakʔ] _{PF} fn. yak
- elágazó villám:** [a.'tan.zaw] _{PF} fn. atanzaw (eredete: atan fény és swizaw nyíl)
- elárul, hátba támad:** [ka.'vukʔ 's·i] _{PF} i.(tn) kavuk si (eredete: kavuk árulás)
- elég:** [ni.'tam] _{PF} hsz. nîtam (eredete: tam rendben)
- eléget, elfogyaszt:** [n·ɛk'] _{PF} i.(t) nekk
- elüldöz, kiűz:** [k·u.'t·ak'] _{PF} i.(t) kurakk
- elülső rész vagy darab:** [za.'p'i] _{PF} fn. zapxi (eredete: hapxi rész)
- előad, bemutat:** [mu.w·m.'t'·u] _{PF} i.(t) muwintxu (eredete: wintxu mutat)
- előbukkan, kijön:** [wɪ.'z·a.ʔu] _{PF} i.(tn) wrrza'u (eredete: wrrpa kívülről és za'u jön)
- előkészületek, terv:** [ti.'haw] _{PF} fn. tihawl (eredete: hawl készülődik)

- elől jár, példát mutat:** [k'ε.n.ɔŋ] or [k'ε.n.ɔŋ]
PF i.(tn) *kenong* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **nong** *követ*)
- előny, haszon, nyereség:** [tsan.kum] PF fn.
tsankum (összetétel ebből: **tsan'ul** *javul* és **kum** *eredmény*)
- előnyös, hasznos, nyereséges:** [tsan.kum.ŋaʔ]
PF mn. *tsankumnga'* (eredete: **tsankum** *előny, haszon, nyereség*)
- előnyös, kedvező:** [εt.ɾipʔ] PF mn. *etrip*
- előre is, előzetesen:** [ni.'li] PF hsz. *nili* (eredete: **li** *már*)
- előre meglát, megjósol, jövendöl:**
[sɾε.s.ε.'ɣ.a] PF i.(t) *sɾese'a* (összetétel ebből: **sre+** *megelőzőleg* és **tse'a** *lát*)
- először, eredetileg:** [ni.'sɲæ.ʔi] PF hsz. *nisngä'i* (eredete: **sngä'i** *kezd*)
- előtt(e),elől:** [ε.o] PF told. *eo-*
- előtte:** [sɾε.fwa] PF k.sz. *sɾefwa* (eredete: **sre+** *előtt* és **fwa** *az*)
- előzetesen, előre is:** [ni.'li] PF hsz. *nili* (eredete: **li** *már*)
- előző (korábbi):** [ham] PF mn. *ham*
- emel, felvesz:** [k'.εl.t.εk] PF i.(t) *kxeltek*
- emelet, szint:** [ʔεŋ.εŋ] PF fn. *'engeng*
- emellett, ráadásul, továbbá:** [ni.'suŋ] PF hsz. *nisung* (eredete: **sung** *hozzáad*)
- emiatt, ettől, ezért, ebből eredően:** [ta.'fɾal] PF hsz. *tafral*
- emlék, emlékezés:** [ʔokʔ] PF fn. *'ok*
- emlékezni:** [z.ε.ɾ.okʔ] PF i.(t) *zerok*
- emlékezés, emlék:** [ʔokʔ] PF fn. *'ok*
- energia (fizikai vagy szellemi):** [sju.'ra] PF fn. *syura*
- energikus, aktív:** [wa.lakʔ] PF mn. *walak*
- enged:** [t.ɔŋ] PF i.(t) *tung*
- engedelmesen, kötelességtudóan:** [ni.'tson] PF hsz. *nitson* (eredete: **tson** *kötelesség*)
- engedelmeskedik, figyelmez:** [l.εkʔ] PF i.(t) *lek*
- engedélyez:** [tε.'swo.t.ɪŋ] PF i.(t) *teswotɪŋ* (összetétel ebből: **tɪŋ** *ad*)
- ennivaló (gyűjtőnév, étel, nincs többesszáma):** [sju.vε] PF fn. *syuve*
- ennyire, ilyen mértékben:** [fi.'t'an] PF hsz. *fitxan* (eredete: **txan** *sok*)
- enyhe szél, szellő:** [hu.'fwe.'tsjɪpʔ] PF fn. *hufwetsjɪp* (eredete: **hufwe** *szél*)
- enyhe, mérsékelt, kellemes:** [tsj'a.fε] PF mn. *tsyafe*
- erdő:** [naʔ.ɾɪŋ] PF fn. *na'ring*
- eredeti módon, eredetileg, eredetien:** [ni.'tsim] PF hsz. *nitsim* (eredete: **tsim** *forrás*)
- eredeti, egyedi, nem más forrásból származó:** [lε.'tsim] PF mn. *letsim* (eredete: **tsim** *forrás*)
- eredeti, kezdetben vagy kezdetől fogva létező, első a sorban:** [lε.'sɲæ.ʔi] PF mn. *lesngä'i* (eredete: **sngä'i** *kezd*)
- eredeti, vad, természetes (hamisítatlan, változatlan állapotú):** [jɾ] PF mn. *yrr*
- eredetien, eredetileg, eredeti módon:** [ni.'tsim] PF hsz. *nitsim* (eredete: **tsim** *forrás*)
- eredetileg, először:** [ni.'sɲæ.ʔi] PF hsz. *nisngä'i* (eredete: **sngä'i** *kezd*)
- eredetileg, eredeti módon, eredetien:** [ni.'tsim] PF hsz. *nitsim* (eredete: **tsim** *forrás*)
- eredmény:** [kum] PF fn. *kum*
- erő:** [ti.'t'ur] PF fn. *tixur* (eredete: **txur** *erős*)
- erő, hatalom:** [tswal] PF fn. *tswal*
- erős:** [ti.'t'ur. ŋaʔ] PF mn. *tixurnga'* (eredete: **tixur** *erő*) n.e.
- erős (fizikailag/testileg):** [t'ur] PF mn. *txur*
- erős (érzelmileg, lelkiileg, nem fizikailag), magabiztos:** [sej.'k'εl] PF mn. *seykxel*
- erős személy:** [t'ur.tu] PF fn. *txurtu* (eredete: **txur** *erős*)
- erős vízesés, jellemzői: fültépő hangja és halálos ereje (megszámlálható, de csak ritkán):** [k'or] PF fn. *kxor*
- erős, hatalommal bíró:** [le.'tswal] PF mn. *letswal* (eredete: **tswal** *erő, hatalom*)cs.sz.
- erős, hatalommal bíró:** [tswal.ŋaʔ] PF mn. *tswalnga'* (eredete: **tswal** *erő, hatalom*)n.e.
- erősen, gondosan:** [nik.tuŋ.'zupʔ] PF hsz. *niktungzup* (eredete: **ke** *tungzup* *nem ejt el*) szó sz.: 'anélkül, hogy elejtené'
- erősen, rendületlenül, állhatatosan:** [nik.lo.'nu] PF hsz. *niklonu* (eredete: **ke** *lonu* *nem ereszt*) szó szerint: 'anélkül, hogy eleresztené'
- erőtlen:** [t'an.tur] PF mn. *txantur* (összetétel ebből: **txan** *sok* és **txur** *erős*) cs.sz.
- esemény, történes:** [ti.'lɛn] PF fn. *tilen* (eredete: **len** *történik*)

eset, alkalom, ismételten előforduló cselekvések egyike: [ˈa.lo] *PF* fn. *alo*
esetleg, talán: [kˈawm] *PF* hsz. *kxawm*
este (alkonyat előtt), késő délután: [kajm] *PF* fn. *kaym*
este naplemente előtt, alkony: [sɛ.ɛ.ton.ˈʔoŋ] *PF* fn. *sreton'ong* (összetétel ebből: **sre** *előtt* és **txon'ong** *alkony*)
este, éjszaka: [t'on] *PF* fn. *txon*
eszes, okos, értelmes: [ˈka.nu] *PF* mn. *kanu* CS.SZ.
eszik: [j.om] *PF* i.(t) *yom*
eszköz, szerszám: [sæ.ʔo] *PF* fn. *sä'o*
eszébe jut, "beugrik": [ˈv.iŋ.k.apː] *PF* i.(t) *vingkap*
esély, lehetőség: [sk'om] *PF* fn. *skxom*
esély, szerencse: [sja.j.vi] *PF* fn. *syayvi* (eredete: *syay sors*)
eső: [ˈtom.pa] *PF* fn. *tompa*
eső vagy nedves növényzet kellemes illatára emlékeztető, közelben folyó víz: [so.'sul] *PF* mn. *sosul*

F

'francba!', figyelmeztető vagy csalódottságot kifejező szó: [ˈwi.ja] *ZS* gesz. *wiya*
(fa)kéreg: [ˈtan.lɛŋ] *PF* fn. *tanleng* (eredete: **tangek** *fatörzs* és **ta'leng** *bőr*)
(fel)tűnik, látszik: [l.am] *PF* i.(tn) *lam*
a földön feküdni: [k.ˈt'aj] *PF* i.(tn) *kltxay* (összetétel ebből: **klte** *föld* és **txay** *laposan feküdni*)
a főnökének lenni, felette áll (rangsorban): [ti.k'ɪm s.i] *PF* i.(tn) *tikxɪm si* (eredete: **tikxɪm** *parancsolás, utasítás*)
a főzés művészete: [ti.'ʔɛm] *PF* fn. *tì'em* (eredete: **'em** *főz*)
fa: [ˈut.ra] *PF* fn. *utral*
fa (anyag): [rɪn] *PF* 1fn. *rìn*
fa-, fából készült: [lɛ.'rɪm] *PF* mn. *lerìn* (eredete: **rìn** *fa*)
fagyaszt: [ˈlejr s.i] *PF* i.(tn) *lejr si* (eredete: **lejr** *fagyott*)
fagyott: [lejr] *PF* mn. *lejr*
fajta: [fnɛl] *PF* fn. *fnel*
fal, függőleges felület: [k'ɛm.jo] *PF* fn. *kxemyo* (összetétel ebből: **kxem** *függőlegesnek*

esőcsepp: [ˈtom.pi.va] *PF* fn. *tompiva* (eredete: **tompa** *eső* és **ilva** *csepp*)
etet: [ˈjom.t.iŋ] *PF* i.(tn) *yomting* (összetétel ebből: **yom** *eszik* és **ting** *ad*)
ettől, ezért, emiatt, ebből eredően: [ta.'fral] *PF* hsz. *tafral*
évés (cselekvés): [ti.ju.'som] *PF* fn. *tijusom* (eredete: **yom** *eszik*)
ez (a dolog): [fi.'ʔu] *PF* mut.n. *fì'u* (eredete: **'u** *dolog*)
ez (a tett/cselekvés): [fi.'kɛm] *PF* mut.n. *fikem* (eredete: **kem** *cselekvés, tett*)
ez a személy, ő: [fi.po] *PF* mut.n. *fipo* (eredete: **po** *ő*)
ez(en) a hely(en), itt: [fi.'tsɛŋ(ɛ)] *PF* mut.n., fn. *fitseng(e)* (eredete: **tseng** *hely*)
ezek a szavak: [fa.j.'lu.ta] *PF* fn. *fayluta* (az ös-szevonás elemei **fay+lì'u-t a**, *patientive case*)
ezzel kapcsolatban, ebben a tekintetben: [mi.'ft'ɛ.lɛ] *PF* hsz. *miftxele*
ezért, ettől, emiatt, ebből eredően: [ta.'fral] *PF* hsz. *tafral*

lenni és yo felület)
falat, rágcsa, nasi: [tsje] *PF* fn. *tsyey*
falatka: [ˈtsjej.tsjipː] *PF* fn. *tsyeytsyip* (eredete: **tsyey** *falat, rágcsa, nasi*)
falu: [tsɾaj] *PF* fn. *tsray*
falánk, mohó: [t'a.nɛw] *PF* mn. *txanew* (összetétel ebből: **txan** *sok* és **new** *akar*)
falánkság, mohóság: [ti.'t'a.nɛw] *PF* fn. *tìtxanew* (eredete: **txanew** *falánk, mohó*)
fantasztikus, csodálatos, klassz: [ko.'sman] *PF* mn. *kosman*
farok: [k'ɛ.tɛ] *PF* fn. *kxetse*
fatörzs: [ˈta.ŋɛkː] *PF* fn. *tangek*
faág: [vul] *PF* fn. *vul*
fedő, valaminek a teteje: [lɛw] *PF* fn. *lew*
fehér: [tɛjr] *PF* mn. *teyr*
fehér szín: [ˈtɛjr.pin] *PF* fn. *teyrpin* (eredete: **teyr** *fehér*)
fej: [ˈrɛ.ʔo] *PF* fn. *re'o*
fejlett, érett, felnőtt: [fjejn] *PF* mn. *fyeyn*
fejlettség, érettség, beteljesülés: [ti.'fjejn] *PF* fn. *tìfyeyn* (eredete: **fyeyn** *érett, fejlett*)
fekete: [la.'jon] *PF* mn. *layon*

- fekete szín:** [la.'jom.pin] *PF* fn. *layompin* (eredete: *layon black*)
- fel:** [vaj] *PF* told. *vay-*
- felad, megad(ja magát):** [v·ɛ.l·ɛk⁷] *PF* i.(tn) *velek*
- feladat, kijelölt/egységnyi munka:** [ti.'kaŋ.kɛm.vi] *PF* fn. *tikangkemvi* (eredete: *tikangkem munka*)
- feladat, tennivaló:** [tɪm.vi] *PF* fn. *tɪnvi*
- feladatot végrehajt, valamit megcsinál:** [tɪm.vi s·i] *PF* i.(tn) *tɪnvi si* (eredete: *tɪnvi feladat*)
- feldarabol (elpusztult állatot):** [s·ɛj.'to] *PF* i.(t) *seyto*
- felegyenesedett, egyenes:** [p'im] *PF* mn. *pxim*
- felegyenesedve, egyenesen:** [ni.'p'im] *PF* hsz. *nɪpxim* (eredete: *pxim egyenes*)
- felejtethetlen:** [kɛ.tʃuk.'tʃwaʔ] *PF* mn. *ketsuktswa'* (eredete: *ketsuk- nem képes és tswa' elfelejt*)
- felejtethető:** [tʃuk.'tʃwaʔ] *PF* mn. *tsuktswa'* (eredete: *tswa' elfelejt*)
- felel, válaszol:** [ʔ·ɛjŋ] *PF* ige *'eyng*
- felelet, válasz:** [ti.'ʔɛjŋ] *PF* fn. *tɪ'eyng* (eredete: *'eyng válaszol*)
- felelős valamiért:** [kl.'fr·oʔ] *PF* i.(átn) *kllfro'*
- felelős, vigyáz, gondoskodik:** [v·ɛwŋ] *PF* i.(t) *vewŋ*
- felesleges:** [kɛl.'kin] *PF* mn. *kelkin*
- feleslegesen:** [ni.kɛl.'kin] *PF* mn. *nɪkelkin* (eredete: *kelkin felesleges*)
- feleség, női hitves:** [mun.'t'a.tɛ] *PF* fn. *muntxate* (eredete: *muntxatu hitves*)
- felett, fent, felül:** [i.o] *PF* told. *io-*
- felette áll (rangsorban), a főnökének lenni:** [ti.'k'im s·i] *PF* i.(tn) *tɪkxɪm si* (eredete: *tɪkxɪm parancsolás, utasítás*)
- felfed, kimutat, leleplez (szó szerint és átvitt értelemben is):** [k·u.l.at⁷] *PF* i.(t) *kulat*
- felfedez, (meg)talál:** [ɾ·un] *PF* i.(t) *run*
- felfedez, (meg)vizsgál:** [l·aŋ] *PF* i.(t) *lang*
- felfedezés:** [ti.'laŋ] *PF* fn. *tɪlang* (eredete: *lang felfedez*)
- felfelé:** [nɛ.'fæ] *PF* hsz. *nefū*
- felfüggeszt (a cselekvés folytatódni fog), abahagy:** [fp·ak⁷] *PF* ige *fpak*
- felfüggeszteni valamit, kampó (lógatni):** [kuɾ.fja.vi] *PF* fn. *kurfyavi* (eredete: *kurfyan fogas, függesztett tartó*)
- felhő:** [pi.'wop'] *PF* fn. *pɪwopx*
- felhős:** [ɛp.'wop'] *PF* mn. *lepwopx* (eredete: *pɪwopx felhő*)
- felhőszakadás, zivatar:** [t'an.'tom.pa] *PF* fn. *txantompa* (összetétel ebből: *txan sok és*
- feljön, felszáll:** [fæ.'z·a.ʔ·u] *PF* i.(tn) *fäza'u* (összetétel ebből: *fäpa tető és za'u jön*)
- felkiáltás:** [a.'u] *LA* gesz. *au*
- felkiáltás erőlködés közben, uff! hó-rukk!:** [sa.'u] *LA* gesz. *sau*
- felkészült, kész:** [a.'lak.si] *PF* mn. *alaksi*
- felmegy, felszáll:** [fæ.'k·æ] *PF* i.(tn) *fäkä* (összetétel ebből: *fäpa tető és kä megy*)
- felnőtt módra, éretten:** [ni.'fjɛjn.tu] *PF* hsz. *nɪfyeyntu* (eredete: *fyeyntu felnőtt*)
- felnőtt személy:** [fjɛjn.tu] *PF* fn. *fyeyntu* (eredete: *fyeyn érett, fejlett*)
- feloszt, részekre vág:** [p'i.m·un.ʔ·i] *PF* i.(t) *pximun'i* (összetétel ebből: *hapxi rész és mun'i vág*)
- felrobban, szétvet:** [p'·or] *PF* i.(tn) *pxor*
- felszáll, feljön:** [fæ.'z·a.ʔ·u] *PF* i.(tn) *fäza'u* (összetétel ebből: *fäpa tető és za'u jön*)
- felszáll, felmegy:** [fæ.'k·æ] *PF* i.(tn) *fäkä* (összetétel ebből: *fäpa tető és kä megy*)
- felszáll, kilő:** [ja.'w·o] *PF* i.(tn) *yawo* (összetétel ebből: *ya levegő és wo nyúl*)
- felszín, felület:** [jo] *PF* fn. *yo*
- feltételez:** [sɾɛ.'fp·il] *PF* i.(t) *sɾɛfpil* (eredete: *sre+ előtt és fpil gondol*)
- felvesz (ruhát):** [j·ɛm.stok⁷] *PF* i.(t) *yemstokx* (összetétel ebből: *yem sin felvesz és tokx test*)
- felvesz, emel:** [k'·ɛl.t·ɛk] *PF* i.(t) *kxeltek*
- felás:** [kl.'k·u.l.at⁷] *PF* i.(t) *kllkulat*
- felé, irányába:** [nɛ] *PF* esz. *ne-*
- felébred, felébredt:** [ti.'t'ɛn s·i] *PF* i.(tn) *tɪtxen si* (eredete: *tɪtxen ébredlét*)
- felébredt, felébred:** [ti.'t'ɛn s·i] *PF* i.(tn) *tɪtxen si* (eredete: *tɪtxen ébredlét*)
- felül, fent, felett:** [i.o] *PF* told. *io-*
- felület, felszín:** [jo] *PF* fn. *yo*
- felülről, fentről:** [ta.'ʔɛm] *PF* hsz. *ta'em*
- felől, -ból/-ből, -tól/-től, irányából (időbenisre is utalhat más idővel kapcsolatos szavakkal):** [ta] *PF* esz. *ta-*
- felől, irányából:** [ftu] *PF* esz. *ftu-*

- fenntart:** [fm·al] *PF* i.(t) *fmal*
- fenséges stílusú, rendkívüli, kitűnő:** [ˈfjɔ.lupː] *PF* mn. *fyolup* (összetétel ebből: *fyole fenséges* és *lupra stílus*)
- fenséges, magasztos, a tökéletesnél is jobb:** [ˈfjɔ.lɛ] *PF* mn. *fyole*
- fent között(e):** [fkipː] *PF* told. *fkip*–
- fent, felül, felett:** [ˈi.o] *PF* told. *io*–
- fentről valami(k) közül:** [ta.ˈfkipː] *PF* told. *tafkip*– (összetétel ebből: *ta felől* és *fkip*–*fent között*)
- fentről, felülről:** [ta.ˈʔɛm] *PF* hsz. *ta'em*
- fenyeget:** [k'ap s:i] *PF* i.(tn) *kxap si* (eredete: *kxap fenyegetés*)
- fenyegetés:** [k'apː] *PF* fn. *kxap*
- fenyegető (dolog):** [ˈk'ap.ɲaʔ] *PF* mn. *kxapnga'* (eredete: *kxap fenyegetés*) n.e.
- fenyegető kiáltás:** [ˈsa:] *LA* gesz. *saa*
- fenyegetően:** [ni.ˈk'apː] *PF* hsz. *nikxap* (eredete: *kxap fenyeget*)
- fenék:** [t'ɪm] *PF* fn. *txim*
- fenék, alj(a):** [k|.pa] *PF* fn. *klpa*
- feszésít, szorít:** [sn·ɛw] *PF* i.(t) *snew*
- fiatal:** [ʔɛ.wan] *PF* mn. *'ewan*
- figyel:** [ˈɛl.tu s:i] *PF* i.(tn) *eltu si* (eredete: *eltu agy*)
- figyel, szó sz.: szemet ad:** [ˈt.ɪŋ ˈna.ri] *PF* i.(tn) *tɪŋ nari* (eredete: *tɪŋ ad* és *nari szem*)
- figyelmen kívül hagy, semmibe vesz:** [j.ækʰ] *PF* i.(t) *yækx*
- figyelmen kívül hagyás, semmibe vétel:** [ti.ˈjækʰ] *PF* fn. *tɪyækx* (eredete: *yækx figyelmen kívül hagy, semmibe vesz*)
- figyelmen kívül hagyás, semmibe vétel:** [sæ.ˈjækʰ] *PF* fn. *säyækx* (eredete: *yækx figyelmen kívül hagy, semmibe vesz*)
- figyelmes,tapintatos, kedves:** [ˈtstun.wi] *PF* mn. *tstunwi*
- figyelmez, engedelmeskedik:** [l·ɛkː] *PF* i.(t) *lek*
- figyelmeztet:** [p·ɛŋ.ˈhr̩] *PF* i.(tn) *penghrr* (összetétel ebből: *peng mond* és *hrrap veszély*)
- figyelmeztet:** [p·l̩.ˈhr̩] *PF* i.(tn) *pllhrr* (összetétel ebből: *plltxe beszél* és *hrrap veszély*)
- figyelmeztetés:** [sæ.pɛŋ.ˈhr̩] *PF* fn. *säpenghrr* (eredete: *penghrr figyelmeztet*)
- figyelmeztetés:** [sæ.pl̩.ˈhr̩] *PF* fn. *säpllhrr* (eredete: *pllhrr figyelmeztet*)
- figyelmeztetés nélkül, hirtelen:** [ˈtsik] *PF* hsz. *tsik*
- figyelmeztetést vagy csalódottságot kifejező szó 'a francba!':** [ˈtsa.ˈhej] *ZS* gesz. *tsa-hey*
- figyelmeztető vagy csalódottságot kifejező szó, 'francba!':** [ˈwi.ja] *ZS* gesz. *wiya*
- film, videó:** [ˈrɛl a.ru.ˈsikk] *PF* fn. *rel arusikk* (összetétel ebből: *rel kép* és *rikk mozog*)
- filozófia:** [sna.ˈfpil.fja] *PF* fn. *snafpilya* (összetétel ebből: *sna'o készlet* és *fpilya gondolkodásmód*) szó sz.: 'gondolkodásmódkészlet'
- finom, jó ízű:** [ft'ɪ.ˈlor] *PF* mn. *ftxilor* (összetétel ebből: *ftxi nyelv* és *lor szép*)
- finom, részletes, precíz, bonyolult (dolog):** [hi.ˈno] *PF* mn. *hino*
- fizikai vagy atlétikai játék, sport:** [u.ˈvan ɛ.ˈtokʰ] *PF* fn. *uvan letokx* (összetétel ebből: *uvan játék* és *letokx fizikai, testi*)
- fizikai, testi:** [ɛ.ˈtokʰ] *PF* mn. *letokx* (eredete: *tokx test*)
- fiú:** [ʔɛ.vɛ.ɲan] *PF* fn. *'evengan* (eredete: *'eveng gyerek*)
- fiú (köznap):** [ʔɛ.van] *PF* fn. *'evan* (eredete: *'evengan fiú*)
- fiú testvér:** [ˈtsmu.kan] *PF* fn. *tsmukan* (eredete: *tsmuk testvér*)
- fiúgyermek:** [ʔi.tan] *JC,PF* fn. *'itan*
- flaska, "ivótök":** [ʔɛ.ˈʔin.fɛj] *PF* fn. *'e'insey* (összetétel ebből: *'e'in gubó* és *sey csésze*)
- fog (testrés):** [sɛɛʔ] *PF* fn. *sre'*
- fogantyú, kilincs:** [sæ.ˈfjɛpː] *PF* fn. *säfyep* (eredete: *fyep megfog*)
- fogas, függesztett tartó:** [ˈkur.fjan] *PF* fn. *kur-fyan* (összetétel ebből: *kur lóg* és *fyan mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit*)
- foglalkozás, elsődleges szerep a társadalomban:** [t'in.tɪm] *PF* fn. *txintin* (összetétel ebből: *txin fő* és *tin elfoglaltságot adó cselekvés*)
- foglalul ejt, elfog:** [sp·ɛ.ˈʔɛ] *PF* i.(t) *spe'e*
- fogoly:** [spɛ.ˈʔɛ.tu] *PF* fn. *spe'etu* (eredete: *spe'e foglalul ejt*)
- fok, szint, perem, széle valaminek:** [ji] *PF* fn. *yì* (Használható képletesen is, bármilyen mérhető dologra, aminek szintje vagy foka lehet; magasság, mélység, vízszint, hőmérséklet, tehetség, düh, stb.)

- folt, hiba, deformáltság, rossz tulajdonság:** [fɛʔ.ran.vi] *PF* fn. *fe'ranvi* (eredete: *fe'ran* rossz természet, eredendően hibás)
- foliadék, víz:** [paɟ] *PF* fn. *pay*
- folyam, patak, vízfolyás:** [paɟ.fja] *PF* fn. *pay-fya* (összetétel ebből: *pay* víz és *fya'o út*)
- folyamat, rendszer, eljárás, módszer:** [vɛ.fja] *PF* fn. *vefya* (összetétel ebből: *ve'o rend, rendezettség* és *fya'o mód, módszer*)
- folyamatosan:** [ni.'tutʔ] *PF* hsz. *nítut* (eredete: *tut* folyamatosság jelző)
- folyamatosan, megállás nélkül:** [ni.l.ke.'ftaŋ] *PF* hsz. *nikeftang* (összetétel ebből: *luke* nélkül és *ftang* abbahagy)
- folyamán, alatt, közben:** [kɾ.ka] *PF* told. *krrka-* (eredete: *krr* idő)
- folyik:** [tʃwɛ.sja.s-i] *PF* i.(tn) *tswesya si* (eredete: *tswesya* folyás)
- folyik, önt:** [sl.o.'an] *PF* i.(tn) *sloan*
- folytat:** [s.a.'l-ɛw] *PF* ige. *salew*
- folytat egy cselekvést, valamilyen állapotban marad:** [v.aɪ] *PF* i.(tn) *var*
- folytatás jelző (korábban elhangzott mondat megismétlésére szolgál):** [tutʔ] *PF* part. *tut*
- folyás:** [tʃwɛ.sja] *PF* fn. *tswesya*
- folyékony (beszédre!):** [naw.'fwɛ] *PF* mn. *nawfwɛ* Összevonás: *na hufwe*
- folyó:** [kil.'van] *PF* fn. *kilvan*
- fonal:** [kɪŋ] *PF* fn. *kɪŋg*
- fontos:** [lɛ.'tsɾan.tɛn] *PF* mn. *letsranten* (eredete: *tsranten* fontos)
- fontos és szeretett hely, kb. haza:** [t'an.'wɛ.tɛŋ] *PF* fn. *txanwetsɛŋ* (eredete: *txanwawe(a)* jelentős és *tsɛŋ* hely)
- fontos, számít:** [tʃɾ'an.t-ɛn] *PF* i.(tn) *tsranten*
- fontosság, jelentés, jelentőség:** [wa.'wɛ] *PF* fn. *wawe*
- fordítás, tolmácsolás:** [ti.ral.'pɛŋ] *PF* fn. *tɪral-pɛŋ* (eredete: *ral* jelentés és *pɛŋ* mond)
- forгат, pörget:** [k-ɪm] *PF* i.(t) *kɪm* **Pol rumit kolim** *Pörgette a labdát*
- forma, alak:** [ʔon] *PF* fn. *'on*
- formál, alakot ad:** [ʔon s-i] *PF* i.(tn) *'on si* (eredete: *'on* alak, forma)
- formális, hivatalos:** [sɛ.ke.pɛkʔ] *PF* mn. *skepek*
- forrás (átvitt értelemben):** [tsim] *PF* fn. *tsim*
- forró:** [som] *PF* mn. *som*
- friss, érett:** [p'a.sul] *PF* mn. *pxasul*
- friss, új keletű:** [sokʔ] *PF* mn. *sok*
- funkcionális öltözék (része):** [p'ɛn] *PF* fn. *px-en*
- furcsa módon, különös módon:** [ni.'hɛkʔ] *PF* hsz. *nihɛk* (eredete: *hɛk* furcsának lenni) (mondat eleji határozószó, és nem módhatározószó)
- furcsa, különös:** [hi.jikʔ] *PF* mn. *hiyik*
- furcsának, különösnek, idegennek, váratlannak lenni:** [h-ɛkʔ] *PF* i.(tn) *hɛk*
- fut:** [t-ul] *PF* i.(tn) *tul*
- fából faragott, védőszemüveg, (rovárszárnyból készült, stb.):** [tɛn.tɛn] *PF* fn. *renten*
- fából készült, fa-:** [lɛ.'rɪn] *PF* mn. *lerɪn* (eredete: *rɪn* fa)
- fáj, fájdalmas(nak lenni):** [ti.'sɾaw 's-i] *PF* i.(tn) *tɪsɾaw si* (eredete: *tɪsɾaw* fájdalom)
- fájdalmas:** [sɾaw] *PF* mn. *sɾaw*
- fájdalmas(nak lenni), fáj:** [ti.'sɾaw 's-i] *PF* i.(tn) *tɪsɾaw si* (eredete: *tɪsɾaw* fájdalom)
- fájdalom:** [ti.'sɾaw] *PF* fn. *tɪsɾaw* (eredete: *sɾaw* fájdalmas)
- fáradt:** [ŋɛjn] *PF* mn. *ngɛyn*
- fásult, tespedt, lusta:** [ŋoŋ] *PF* mn. *ngong*
- fásultan, lustán:** [ni.'ŋoŋ] *PF* hsz. *nɪngong* (eredete: *ngong* lusta)
- fásultság, lustaság:** [ti.'ŋoŋ] *PF* fn. *tɪngong* (eredete: *ngong* lusta)
- félbe-/megszakítás, megállás, hangszalagzárhang:** [ti.'ftaŋ] *PF* fn. *tɪftang* (eredete: *ftang* megáll)
- félbeszakít, megszakít, kizökkent:** [m.æ.'k'u] *PF* i.(t) *mäku* (eredete: *kxu* baj)
- félelem:** [t'o.pu] *PF* fn. *txopu*
- félelmet vagy tiszteletet kelteni, hatásosnak lenni:** [t'o.ʔ.a] *PF* i.(tn) *ro'a*
- félelmetes, ijesztő:** [t'ɛwm] *PF* mn. *txewm*
- félni:** [t'o.pu 's-i] *PF* i.(tn) *txopu si* (eredete: *txopu* félelem)
- féltékenyen, irigyen:** [ni.'fmokʔ] *PF* hsz. *nɪfmokx* (eredete: *fmokx* féltékenység)
- féltékenység, irigység:** [fmokʔ] *PF* fn. *fmokx*
- félénk, szégyenlős:** [nim] *PF* mn. *nim*
- fém:** [fɪapʔ] *PF* fn. *fɪgap*
- fém(ből készült):** [lɛ.'fɪapʔ] *PF* mn. *lefɪgap* (eredete: *fɪgap* fém)
- fény:** [a.'tan] *JC* fn. *atan*
- fény, ragyogás, lámpa:** [sæ.'nɪʔ] *PF* fn. *sänrr* (eredete: *nrr* ragyog, *fénylik*)

- fényes, élénk:** [t'a.na.tan] *PF* mn. *txanatan* (összetétel ebből: **txan** sok és **atan** fény)
- fénykibocsátás, biolumineszcencia:** [sju.'ra.tan] *JC,PF* fn. *syuratan* (összetétel ebből: **syura** energia és **atan** fény)
- fényképezőgép, kamera:** [sjɛp.'rɛl] *PF* fn. *syeprel* (összetétel ebből: **syep** csapdába ejt és **rel** kép)
- fénylik, ragyog:** [n'ɾ] *PF* i.(tn) *nrr*
- fénysugár:** [a.'tan.vi] *PF* fn. *atanvi* (eredete: **atan** fény)
- féreg (pandorai állatfaj):** [ɲawŋ] *PF* fn. *ngawng*
- férfi:** [tu.'tan] *PF* fn. *tutan* (eredete: **tute** személy)
- férfi hitves, férj:** [mun.'t'a.tan] *PF* fn. *muntxatan* (eredete: **muntxatu** hitves)
- férfi, hím:** ['fnɛ.lan] *PF* fn. *fnelan* (eredete: **fnel** fajta)
- férfi-, hím-:** [lɛ.'fnɛ.lan] *PF* mn. *lefnelan* (eredete: **fnelan** hím, férfi)
- férj, férfi hitves:** [mun.'t'a.tan] *PF* fn. *muntxatan* (eredete: **muntxatu** hitves)
- fészek (állat):** [tsɿul] *PF* fn. *tsrul*
- fésű, kefe:** [sl.a.jkʷ] *PF* i.(t) *slayk*
- féltreérthetetlenül, különösen, nyomatékkal:** [ni.'p'i] *PF* hsz. *nipxi* (eredete: **pxi** éles)
- föld, talaj:** [k'.tɛ] *PF* fn. *kllte*
- föld, terület:** [at'.k'ɛ] *PF* fn. *atxkxe*
- földet ér, leszáll:** [kl.'w'o] *PF* i.(tn) *kllwo* (összetétel ebből: **kllte** föld és **wo** nyúl)
- földet ér, leszáll:** [kl.'p'æ] *PF* i.(tn) *kllpä* (összetétel ebből: **kllte** föld és **pähem** érkezik)
- földrengés:** [kl.'rikʷ] *PF* fn. *kllriks* (összetétel ebből: **kllte** föld és **riks** mozog)
- fúj! (megvetést, lenézést jelöl):** [pakʷ] *PF* part. *pak*
- fúvós hangszer:** ['sjɛ.ʔo.t'aŋ] *PF* fn. *syé'otxang* (összetétel ebből: **syeha** lélegzet és **'otxang** hangszer)
- függ valamitől, számít, bízik:** [m-oŋ] *PF* i.(t) *mong*
- függesztett tartó, fogas:** ['kur.fjan] *PF* fn. *kurfyan* (összetétel ebből: **kur** lóg és **fyan** mes-
- terséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit)*
- függő beszéd bezárása idézet vége, idézet:** [sikʷ] *PF* part. *sik*
- függő beszéd kezdete, idézet:** [san] *PF* part. *san*
- függőleges felület, fal:** [k'ɛm.jo] *PF* fn. *kxemyo* (összetétel ebből: **kxem** függőlegesnek lenni és **yo** felület)
- függőlegesen:** [ni.'k'ɛm] *PF* hsz. *nìkxem* (eredete: **kxem** függőlegesnek lenni)
- függőlegesnek lenni:** [k'·ɛm] *PF* i.(tn) *kxem*
- függőágy (általános):** ['ni.vi] *PF* fn. *nivi*
- fül:** ['mik.jun] *JC* fn. *mikyun*
- fülbevaló:** ['mik.tsaŋ] *PF* fn. *miktsang* (összetétel ebből: **mikyun** fül és **tsang** testékszer)
- füst:** [k'ɛ.nɛɾ] *PF* fn. *kxener*
- fütyörészve, fütyülve:** [ni.'fwɛ.fwi] *PF* hsz. *nìfwefwi* (eredete: **fwefwi** fütyüül)
- fütyül:** ['fw·ɛ.fw·i] *PF* i.(tn) *fwefwi*
- fütyülve, fütyörészve:** [ni.'fwɛ.fwi] *PF* hsz. *nìfwefwi* (eredete: **fwefwi** fütyüül)
- füves:** [lɛ.'zɛ.swa] *PF* mn. *lezeswa* (eredete: **zeswa** fű)
- fő, elsődleges:** [t'in] *PF* mn. *txin*
- főként, elsősorban, leginkább:** [ni.'ʔaw.vɛ] *PF* mn. *nì'awve* (eredete: **'awve** első)
- főnév:** ['tst'o.li.ʔu] *PF* fn. *tstxoli'u* (összetétel ebből: **tstxo** név és **li'u** szó)
- főnévi kifejezés (főnevet tartalmazó kifejezés):** [tst'o.li.ʔu.kiŋ.vi] *PF* fn. *tstxoli'u kiŋvi* (összetétel ebből: **tstxoli'u** főnév és **kiŋ** fonal)
- főnök, parancsnok:** [k'im.ju] *PF* fn. *kxiŋmyu* (eredete: **kxiŋ** parancsol, utasít)
- főnök, vezető:** ['ɛjk.tan] *JC* fn. *eyktan* (eredete: **eyk** vezet)
- főz:** [ʔ·ɛm] *PF* i.(t) *'em*
- főzőedény:** ['hu.ru] *PF* fn. *huru*
- fű:** ['zɛ.swa] *PF* fn. *zeswa*
- fűszál:** ['zɛ.swa.vi] *PF* fn. *zeswavi* (eredete: **zeswa** fű)

G

- 'grokkol', (bele)lát (spirituális értelemben), lény(eg)ében megért/felismer:** [k·a.m·ɛ] _{PF} i.(t) *kame*
- (gyermek szereteteli megszólítása) szó szerint: "kis csoda":** [pa.'ruł.ʦsɟɪp¹] _{PF} fn. *parultsɟɪp* (eredete: **parul csoda**)
- gallér/nyaklánc:** [ʔa.'liʔ.æ] _{PF} fn. *'ali'ä*
- gesz. húha! nahát!:** [tɛw.ti] _{PF} gesz. *tewti*
- giccses:** [fɛ.lup¹] _{PF} mn. *fe'lup* (összetétel ebből: **fe' rossz és lupra stílus**)
- gomba:** [sp'am] _{PF} fn. *spxam*
- gondol(kodik):** [fp·il] _{PF} i.(t) *fpil*
- gondolat, ötlet:** [sæ.'fpil] _{PF} fn. *säfpil* (eredete: *fpil think*)
- gondolkodásmód:** [fɪpɪ.fja] _{PF} fn. *fpilfya* (összetétel ebből: **fpil gondol és fya'o mód**)
- gondosan, erősen:** [nik.tuŋ.'zup¹] _{PF} hsz. *nik-tungzup* (eredete: **ke tungzup nem ejt el**) szó sz.: 'anélkül, hogy elejtené'
- gondoskodik, vigyáz, felelős:** [v·ɛwɪŋ] _{PF} i.(t) *vewng*
- gonosz(ság):** [ti.'kawɪŋ] _{PF} fn. *tikawng* (eredete: **kawng rossz**)
- gonosz, rosszindulatú:** [kawɪŋ.lan] _{PF} mn. *kawnglan* (összetétel ebből: **kawng rossz, gonosz és txe'lan szív**)
- gonosz, rossz:** [kawɪŋ] _{PF} mn. *kawng*
- gubó, héj, hüvely (növényé):** [ʔɛ.'ʔin] _{PF} fn. *'é'in*
- gurul:** [ʔ·ʔ.k·o] _{PF} i.(tn) *'rrko*
- gyagyás, tökfaj:** [sk'awɪŋ] _{PF} fn. *skxawng*
- gyakorlat, kiképzés, edzés:** [ʦsk'ɛ.kɛŋ] _{PF} fn. *tskxekeng*
- gyakorol, edz:** [ʦsk'ɛ.kɛŋ 's·i] _{PF} i.(tn) *tskxekeng si* (eredete: **tskxekeng edzés**)
- gyakran:** [p'im] _{PF} hsz. *pxim*
- gyanú, tipp, találgatás, megérzés:** [ʔɛn] _{PF} fn. *'en*
- gyenge:** [mɛjɟp¹] _{PF} mn. *meyp*
- gyenge személy:** [mɛjɟp.tu] _{PF} fn. *meyp¹tu* (eredete: **meyp gyenge**)
- gyengeség:** [ti.'mɛjɟp] _{PF} fn. *timeyp* (eredete: **meyp gyenge**)
- gyengéd, kedves, lány (személy vagy dolog):** [flɪ] _{PF} mn. *flrr*
- gyengéden, lágyan:** [ni.'flɪ] _{PF} mn. *niflrr* (eredete: **flrr gyengéd**)
- gyengédség:** [ti.'flɪ] _{PF} fn. *tiflrr* (eredete: **flrr gyengéd**)
- gyengélkedés, kisebb betegség:** [sæ.'sp'in.ʦsɟɪp¹] _{PF} fn. *säspixintsɟɪp* (eredete: **säspxin betegség**)
- gyengén, lazán:** [ni.'mɛjɟp¹] _{PF} hsz. *nimeyp* (eredete: **meyp gyenge**)
- gyerek módra, éretlenül:** [ni.'ʔɛ.vɛŋ] _{PF} hsz. *n'eveng* (eredete: **'eveng gyerek**)
- gyerkő(c):** [ʔɛ.vi] _{PF} fn. *'evi* (becéző forma **'eveng gyerek**)
- gyermek:** [ʔɛ.vɛŋ] _{PF} fn. *'eveng*
- gyilkol, öl:** [ʦsp·aŋ] _{PF} i.(t) *tspang*
- gyomor:** [ŋæŋ] _{PF} fn. *ngäng*
- gyors:** [win] _{PF} mn. *win*
- gyorsan:** [ni.'win] _{PF} hsz. *n'win* (eredete: **win gyors**)
- gyorsítani, siettetni, sietni:** [win 's·i] _{PF} i.(tn) *win si* (eredete: **win gyors**)
- gyáva:** [fna.'wɛʔ] _{PF} mn. *fna¹wé'*
- gyáva:** [fna.'wɛʔ.tu] _{PF} fn. *fna¹wé'tu* (eredete: **fna¹wé' gyáva**)
- gyógyszer, orvosság:** [ʔum.ʦsa] _{PF} fn. *'umtsa*
- gyökér:** [ŋɪ] _{PF} fn. *ngr*
- gyöngy (dísz):** [sɪok¹] _{PF} fn. *srok*
- gyönyörúséges, kellemes:** [lor] _{PF} mn. *lor*
- gyülekezőhely:** [mo.'ʔa.ra] _{PF} fn. *mo'ara*
- gyümölcs:** [ma.u.ti] _{PF} fn. *mauti*
- győzelem, nyeres:** [ti.jo'raʔ] _{PF} fn. *tijora'* (eredete: **yora' nyer**)
- győztes:** [jo.'raʔ.tu] _{PF} fn. *yora'tu* (eredete: **yora' győz, nyer**)
- gyűjt, összeszed:** [st·af.s·im] _{PF} i.(t) *starsim*
- gyűjtemény (személy által szándékosan összerakott):** [sæ.'star.sim] _{PF} fn. *sästarsim* (eredete: **starsim összeszed, gyűjt**)
- gyűlöl, utál:** [v·ɛʔ.'k·i] _{PF} i.(t) *ve'ki*
- gyűlölet:** [ti.vɛʔ.'ki] _{PF} fn. *tive'ki* (eredete: **ve'ki gyűlöl**)
- gél, sűrű folyadék:** [k'um.paj] _{PF} fn. *kxumpay* (eredete: **kxum nyúlós, kocsonyás, sűrű**)
- gödröcske (arcon):** [ʦsoŋ.ʦsɟɪp] _{PF} fn. *tsongt-sɟɪp* (eredete: **tsong völgy**)
- görbe, kerekített, hajlított:** [ko.um] _{PF} mn. *koum*
- gőz, pára, köd:** [ja.paj] _{PF} fn. *yapay* (összetétel ebből: **ya levegő és pay víz**)

H

- (Hagyd) a fenébe!:** [p'a.sik^ʔ] *PF* gesz. *pxasik*
- ha:** [t'o] *PF* ksz. *txo*
- ha:** [zun] *PF* ksz. *zun*
- ha nem (különben)...**: [t'o.ke.fjəw] *PF* ksz. *tx-okefjaw* (összetétel ebből: **txo-ke-fya'o-'aw ha-nem-egy-út**)
- habozik, tétovázik:** [hɪ.p.ɛj] *PF* i.(tn) *hipey* (eredete: **h'i kis** és **pey várni**)
- habozás nélkül, bízva:** [ni.'mal] *PF* hsz. *nimal* (eredete: **mal megbízható**)
- hacsak nem különálló mondat) (ii), remél (tsnì majd a remélt dolog:** [sil.'p.ɛj] *PF* i.(tn) *silpey* (összetétel ebből: **siltsan jó** és **pey vár**)
- haj:** [nik.rɛ] *PF* fn. *nikre*
- hajdís:** [nik.'ro.i] *PF* fn. *nikroi* (összetétel ebből: **nikre haj** és **ioi dís**)
- hajlik:** [t.u.v.on] *PF* ige *tuvon*
- hajlik:** [i:l] *PF* i.(tn) *il*
- hajlott korú, öreg, idős:** [ko.ak^ʔ] *PF* mn. *koak*
- hajlított, kerekített, görbe:** [ko.um] *PF* mn. *koum*
- hajnal előtt:** [sɛ.ɛ.'ʔoŋ] *PF* fn. *sresrr'ong* (összetétel ebből: **sre előtt** és **trr'ong hajnal**)
- hajnal, napkelte:** [tr.'ʔoŋ] *PF* fn. *trr'ong* (összetétel ebből: **trr nap** és **'ong kinyílik**)
- hajszol, üldöz:** [f.ɛ.w.i] *PF* i.(t) *fewi*
- hajó:** [u.ran] *PF* fn. *uran*
- hal:** [paj.'o.aŋ] *PF* fn. *payoang* (összetétel ebből: **pay víz** és **ioang állat**)
- halk (hang):** [ʔa.ŋo] *PF* mn. *'ango*
- halkan:** [ni.'fnu] *PF* hsz. *nifnu* (eredete: **fnu halk**)
- hallgat (figyel valamilyen hangra):** [j.u.n.ɛ] *PF* i.(t) *yune*
- hallás:** [stawm.t̂swo] *PF* fn. *stawmtswo* (eredete: **stawm hall**)
- halom, készlet, csoport, rakás:** [sna.'ʔo] *PF* fn. *sna'o* n.e.
- halott:** [kɛ.ru.sɛj] *PF* mn. *kerusey* (összetétel ebből: **ke nem** és **r«us»ey élő (folyamatos melléknévi igenevet képző igei infixum)**)
- halál:** [k'it^ʔ] *PF* fn. *kxitx*
- halál (elvont értelemben):** [ti.'tɛɪ.kup^ʔ] *PF* fn. *titerkup* (eredete: **terkup meghal**) "A halál elkerülhetetlen."
- halé, állat kicsinye (emlőse, madaré, rovaré):** [li.ni] *PF* fn. *lini*
- hamarosan:** [jɛʔ.rin] *PF* hsz. *ye'rɪn*
- hamisítatlanul, természetesen:** [ni.'jɪ] *PF* hsz. *nɪyrr* (eredete: **yrr természetes**)
- hamu, parázs:** [t'ɛ.pl.va] *PF* fn. *txepiva* (eredete: **txep tűz** és **ilva csepp**)
- hanem:** [slæ.kop^ʔ] *PF* hsz. *slækop* (összetétel ebből: **slä de** és **kop szintén**)
- hang:** [pam] *PF* fn. *pam*
- hangjáték:** [pam.u.van] *PF* fn. *pamuvan* (összetétel ebből: **pam hang** és **uvan játék**)
- hangos:** [wok^ʔ] *PF* mn. *wok*
- hangosan:** [ni.'wok^ʔ] *PF* hsz. *nɪwok* (eredete: **wok hangos**)
- hangszalag-zárhang, megállás, félbe-/megszakítás:** [ti.'ftaŋ] *PF* fn. *tiftang* (eredete: **ftang megáll**)
- hangszer (általános):** [ʔo.'t'aŋ] *PF* fn. *'otxang*
- hangsúly, kiejtés:** [li.'ʔu.pam] *PF* fn. *li'upam* (összetétel ebből: **li'u szó** és **pam hang**)
- harap:** [fr.'ɪp^ʔ] *PF* i.(t) *frɪp*
- harci festék/festés:** [tsa.mo.pin] *PF* fn. *tsamopin* (összetétel ebből: **tsam harc** és **'opin szín**)
- harci kiáltás:** [i.'lej] *LA* gesz. *iley*
- harcolni, küzdeni:** [w.ɛm] *PF* i.(tn) *wem*
- harcos:** [tsam.si.ju] *PF* fn. *tsamsiyu* (eredete: **tsam si harcol** és **-yu főnévképző**)
- harmadik (sorszámnev):** [p'ɛj.vɛ] *PF* mn. *pxeyve* (eredete: **pxey három**)
- harmonikus, egybehangzó:** [mɛ.'ʔɛm] *PF* mn. *me'em*
- harmónia (általános értelemben):** [ti.'mɛ.ʔɛm] *PF* fn. *tɪme'em* (eredete: **me'em harmonikus**)
- harmónia, összhang a természettel:** [mɛ.o.a.u.ni.a.'ɛ.a] *PF* fn. *meoaniaea*
- hasonló:** [stɛŋ] *PF* mn. *steng*
- hasonlóan:** [ni.'stɛŋ] *PF* hsz. *nɪsteng* (eredete: **steng hasonló**)
- hasonlóképpen, ugyanúgy:** [ni.'tɛŋ] *PF* hsz. *nɪteng* (eredete: **teng megegyező**)
- hasznos:** [lɛ.'sar] *PF* mn. *lesar* (eredete: **sar használ**)
- hasznos:** [sru.ŋaʔ] *PF* mn. *srunga'* (eredete: **srung segít**) n.e.

- hasznos tipp:** [ˈsɾuŋ.ʈsɿp̚] PF fn. *srungtsyip* (eredete: **srung** *segít*)
- hasznos, előnyös, nyereséges:** [ˈʈsan.kum.ŋaʔ] PF mn. *tsankumnga'* (eredete: **tsankum** *előny, haszon, nyereség*)
- hasznosnak lenni:** [ɛ.ˈsaɾ s-i] PF i.(tn) *lesar si* (eredete: **lesar** *hasznos*)
- használ:** [s.ˈaɾ] PF i.(t) *sar*
- haszon, előny, nyereség:** [ˈʈsan.kum] PF fn. *tsankum* (összetétel ebből: **tsan'ul** *javul* és **kum** *eredmény*)
- haszontalan, hiábavaló:** [kɛl.ˈsaɾ] PF mn. *kel-sar* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **lesar** *hasznos*)
- hat, 6:** [ˈpu.kap̚] PF szám *pukap*
- hatalmas szövőszék, änyaszövőszék":** [sa.ˈʔɛw.raŋ] PF fn. *sa'ewrang* (eredete: **sa'nok** *anya* és **'ewrang** *szövőszék*)
- hatalmas, tekintélyes:** [ʈkɛw] PF mn. *fkew*
- hatalmas, terjedelmes, kiterjedt:** [ˈho.ɛʈ̚] PF mn. *hoet*
- hatalom, erő:** [ˈʈswal] PF fn. *tswal*
- hatalommal bíró, erős:** [ɛ.ˈʈswal] PF mn. *lets-wal* (eredete: **tswal** *erő, hatalom*)cs.sz.
- hatalommal bíró, erős:** [ˈʈswal.ŋaʔ] PF mn. *ts-walnga'* (eredete: **tswal** *erő, hatalom*)n.e.
- hatodik (sorszámnev):** [ˈpu.vɛ] PF mn. *puve* (eredete: **pukap** *hat*)
- hatvannégy, 64:** [zam] PF szám *zam*
- határ, kerület, perem:** [p'aw.pa] PF fn. *pxawpa* (összetétel ebből: **pxaw** *körül* és **pa'o** *oldal*)
- határ, széle vminek, szegély, vég:** [t'ɛw] PF fn. *txew*
- határozószó:** [ˈʈja.li.ʔu] PF fn. *fyalì'u* (összetétel ebből: **fya'o** *mód* és **li'u** *szó*)
- határozószót:** [ni] PF nì- képző toldalék
- hatásosnak lenni, félelmet vagy tiszteletet kelteni:** [ˈɾ.o.ʔ.a] PF i.(tn) *ro'a*
- havaseső:** [ˈtom.pɛɾ.wi] PF fn. *tomperwi* (eredete: **tompa** *eső* és **herwi** *hó*)
- hegy:** [ɾam] PF fn. *ram*
- hegyes, éles:** [p'i] PF mn. *pxi*
- hello:** [k'i] PF gesz. *kxi* (eredete: **kaltxi** *hello*)a "kaltxirövid alakja
- hely:** [ˈʈsɛŋ(ɛ)] PF fn. *tseng(ɛ)*
- hely, tér, úr:** [ŋip̚] PF fn. *ngip*
- helyes, jó (válasz):** [ɛ.ˈjawɾ] PF mn. *eyawɾ*
- helyes, jóképű:** [ˈsaj.ɾip̚] PF mn. *sayɾip* cs.sz. (férfira)
- helyesen, jól:** [ni.ˈjawɾ] PF hsz. *nìyawɾ* (eredete: **eyawɾ** *helyes, jó*)
- helyesség:** [ti.ˈjawɾ] PF fn. *tìyawɾ* (eredete: **eyawɾ** *helyes*)
- helyet ad:** [ˈt-iŋ ˈʈsɛŋ] PF i.(tn) *tìng tseng* (eredete: **tìng** *ad* és **tseng** *hely*)
- helyett, inkább mint...:** [tup̚] PF ksz. *tup*
- helyettes, csere-, valami ami helyettesít valami mást:** [sæ.ˈrawŋ] PF fn. *sàrawŋ* (eredete: **rawŋ** *kicserél*)
- helyettes, megbízott, leendő vezető:** [ɛjk.ta.ˈnaɟ] JC,PF fn. *eyktanay* (eredete: **eyktan** *vezető*)
- helyettesít, kicserél:** [ɾ-awŋ] PF i.(t) *rawŋ*
- helyettesítés, kicserélés:** [ti.ˈrawŋ] PF fn. *tìrawŋ* (eredete: **rawŋ** *kicserél*)
- helyez, rak:** [j-ɛm] PF i.(t) *yem*
- helyreállít, rendbe hoz:** [sp-ɛŋ] PF i.(t) *speng*
- helytelen, igazságtalan, rossz:** [kɛm.ˈwi.æ] PF mn. *kemwiä* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **muiä** *helyes, igazságos, jó*)
- helytelen, téves, nem helyes:** [kɛ.ˈjawɾ] PF mn. *keyawɾ* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **eyawɾ** *helyes*)
- helyzet:** [ˈkl.ʈsɛŋ] PF fn. *klltseng* (eredete: **tseng** *hely*)
- helyzet, állapot, körülmény:** [ti.ˈfkɛj.tok̚] PF fn. *tifkeytok* (eredete: **fkeytok** *létezik*)
- helyénvaló, igazságos:** [mu.ˈi.æ] PF mn. *muiä*
- hetedik (sorszámnev):** [ˈki.vɛ] PF mn. *kive* (eredete: **kinä** *hét*)
- Heureka! Megvan! Értem!:** [to.ˈlɛ] PF gesz. *tolel* (szinoníma: **tslolam**)
- Heureka! Rájöttem!:** [ro.ˈlun] PF gesz. *rolun*
- hiba:** [ˈk'ɛ.jɛj] PF fn. *kxeyey*
- hiba, deformáltság, folt, rossz tulajdonság:** [ʈɛʔ.ran.vi] PF fn. *fe'ranvi* (eredete: **fe'ran** *rossz természet, eredendően hibás*)
- hiba, tévedés:** [ti.ˈk'ɛj] PF fn. *tikxey* (eredete: **kxeyey** *hiba*)
- hibás, valótlan:** [ʈslɛŋ] PF mn. *tsleng*
- hibásan, valótlanul:** [ni.ˈʈslɛŋ] PF hsz. *nìtsleng* (eredete: **tsleng** *hibás, valótlan*)
- hibát vét, elront, rosszat tesz:** [ti.ˈk'ɛj ˈs-i] PF i.(tn) *tikxey si* (eredete: **tikxey** *hiba*)
- hibátlan(nak lenni), tökéletes(nek lenni):** [j-oʔ̚] PF i.(átn) *yo'*
- hibátlanul, tökéletesen:** [ni.ˈj-oʔ̚] PF hsz. *nìyo'* (eredete: **yo'** *tökéletes*)

- hibázni, elbukni, sikertelennek lenni:** [ˈn̩.u.ˌi] PF i.(tn) *nui*
- hideg:** [wɛw] PF mn. *wew*
- hideg:** [ti.ˈwɛw] PF fn. *t̩wew* (eredete: **wew** *hideg*)
- hideg, hűvös:** [wuf] PF mn. *wur*
- hirtelen, figyelmeztetés nélkül:** [t̩sik] PF hsz. *tsik*
- hisz:** [sp̩.aw] PF i.(t) *spaw*
- hitves, házastárs:** [mun.ˈt̩a.tu] PF fn. *muntxa-tu* (eredete: **muntxa** *egyesült*)
- hivatalos, formális:** [ˈskɛ.pɛk̩] PF mn. *skepek*
- hiába, sikertelenül:** [ni.ˈnu] PF hsz. *n̩nu* (eredete: **nui** *sikertelennek lenni*)
- hiábavaló, haszontalan:** [kɛl.ˈsɑf] PF mn. *kel-sar* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **lesar** *hasznos*)
- hiány:** [ti.ˈkɛ.lu] PF fn. *t̩kelu* (eredete: **ke** *nem* és **lu** *lenni*)
- hiányolt (mint egy távollévő ember, hiányzó, akinek vágnak a jelenlétére):** [lom] PF mn. *lom*
- hiánytalan, (meg)elégedett, tele:** [jɛ] PF mn. *ye*
- hiányzó, hiányolt (mint egy távollévő ember, akinek vágnak a jelenlétére):** [lom] PF mn. *lom*
- hiányzó/hiányolt személy:** [ˈlom.tu] PF fn. *lomtu* (eredete: **lom** *hiányzó, hiányolt*)
- hobby, örömet szerző tevékenység:** [sɛ.ˈsu.l̩n] PF fn. *s̩sul̩n* (eredete: **sul̩n** *elfoglalt (pozitív értelemben)*)
- hogy (alárendelt tagmondatot jelez), azt:** [ˈfu.la] PF ksz. *fula* (összetétel ebből: **fi’ul** *ez (jelölt alany eset)* és **a** *vonatkozó tagmondatot jelez*)
- hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava), annak:** [ˈfu.ri.a] PF nm., alár. *furia* (összetétel ebből: **fi’uri** *ez (topikális)* és **a** *határozói mellékmondat kötőszava*)
- hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava), az:** [fwa] PF nm., alár. *fwa* (összetétel ebből: **fi’u** *ez (alanyeset)* és **a** *határozói mellékmondat kötőszava*)
- hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava), azt:** [ˈfu.ta] PF nm., alár. *futa* (összetétel ebből: **fi’u-t** *ez-t (tárgyeset)* és **a** *határozói mellékmondat kötőszava*)
- hogy (alárendelő tagmondat jelző):** [ˈtsa.wa] PF ksz. *tsawa* (összetétel ebből: **tsa’u** *az (kötőmód)* és **a** *vonatkozó tagmondat jelző*)
- hogy (alárendelő tagmondat jelző):** [ˈtsa.ta] PF ksz. *tsata* (összetétel ebből: **tsa’u-t** *azt (tárgyeset)* és **a** *vonatkozó tagmondat jelző*)
- hogy (alárendelő tagmondat jelző):** [ˈtsa.ri.a] PF ksz. *tsaria* (összetétel ebből: **tsa’u-ri** *azt (topikális (hangsúlyos) esetvégződés)* és **a** *vonatkozó tagmondat jelző*)
- hogy (ennek eredményeként):** [ˈkum.a] PF ksz. *kuma* (eredete: **kum** *eredmény*) megelőzi az eredményt, pl. ‘Lu poe sevin n̩ftx-an kuma yawne slolu oer’ (*Olyan gyönyörű volt, hogy beleszerettem.*); lásd még ‘akum’
- hogy (ennek eredményeként):** [a.ˈkum] PF ksz. *akum* (eredete: **kum** *eredmény*) az eredményt követi, pl. ‘Poe yawne slolu oer akum, n̩ftxan lu sevin’ (*Beleszerettem, mert hogy olyan gyönyörű volt.*); lásd még ‘kuma’
- hogy nehogy, különben:** [ˈftɛ.kɛ] PF ksz. *fte-ke* (összetétel ebből: **fte** *a célból/azért, hogy* és **ke** *nem (valami tagadása)*) (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
- hogy(an)?:** [ˈfja.pɛ] PF kérd. *fyape* másikk alakja: **pefya**
- hogy(an)?:** [pɛ.ˈfja] PF kérd. *pefya* másikk alakja: **fyape**
- hogy, (kötőszó):** [t̩sn̩] PF alár. *tsn̩* (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
- hogy, a célból/azért:** [ftɛ] PF ksz. *fte* (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
- hogy; valaminek az érdekében, (azért):** [fpi] PF told. *fpi+*
- hol?:** [pɛ.ˈsɛŋ] PF kérd. *peseng* másikk alakja: **tsengpe**
- hol?:** [ˈtsɛŋ.pɛ] PF kérd. *tsengpe* másikk alakja: **peseng**
- holnap:** [tr̩.ˈaɟ] PF hsz. *trray* (eredete: **trr** *nap* és **hay** *következő*)
- holnap éjjel:** [t̩o.ˈnaɟ] PF hsz. *txonay* (eredete: **txon** *éj* és **hay** *következő*)
- holnapután, két nap múlva:** [mɛ.sɪ.ˈaɟ] PF fn., hsz. *mesrray* (eredete: **trr** *nap*)
- homlok, szemöldök:** [za.ˈrɛʔ] PF fn. *zare’* (összetétel ebből: **zapxi** *elülső rész* és **re’o** *fej*)
- homok:** [ˈnɛ.ni] PF fn. *neni*
- homályos, ködös:** [lɛ.ˈja.paɟ] PF mn. *leyapay* (eredete: **yapay** *köd*)

- hope (konkrét):** [sæ.sil.'pej] *PF* fn. *säsilpey* (eredete: *silpey remél*)
- Hoppál:** [ʔæʔ] *PF* gesz. 'ü'
- hord, visz:** [h.ε.n.a] *PF* i.(t) *hena*
- hordány:** [tut.sε.na] *PF* fn. *tutsena* (összetétel ebből: **tute** személy és **sähena** hordozó)
- horizont:** [taw.t'εw] *PF* fn. *tawtxew* (összetétel ebből: **taw** ég(bolt) és **txew** határ)
- horzsolás, vágás, kisebb seb:** [sk'ir.tšjip] *PF* fn. *skxirtsyip* (eredete: **skxir** seb)
- hosszabb időtartamú:** [nul.'kɪ] *PF* hsz. *nulkrr* (eredete: **krr** idő)
- hosszú:** [ɲim] *PF* mn. *ngim*
- hosszú (idő):** [jol] *PF* mn. *yol*
- hosszúság:** [ɲim.'pup] *PF* fn. *ngimpup* (eredete: **ngim** hosszú és **pup** rövid)
- hoz:** [za.'m.u.ɲ.ε] *PF* i.(t) *zamunge* (eredete: **munge** víz, **hoz**)
- hoz, visz:** [m.u.ɲ.ε] *PF* i.(t) *munge*
- hozzáad, hozzátesz:** [s.uɲ] *PF* i.(t) *sung*
- hozzáférhetetlenné tesz, lepecsétel:** [fɲ.εl] *PF* i.(t) *fjel*
- hozzátesz, hozzáad:** [s.uɲ] *PF* i.(t) *sung*
- hozzaértés, alapos ismeret:** [tsul.'fæ] *PF* fn. *tsulfä*
- hullám (vízé):** [wε.'op'] *PF* fn. *weopx*
- hullámszerű:** [lε.wε.'op'] *PF* mn. *leweopx* (eredete: **weopx** hullám (vízé))
- humor:** [tl.'ʔi.pu] *PF* fn. *tí'ipu* (eredete: 'ipu *humoros*)
- humoros, vicces, mulattató:** [ʔi.pu] *PF* mn. 'ipu
- háború:** [tsam] *PF* fn. *tsam*
- háborús csapat:** [tsam.po.ɲu] *PF* fn. *tsampon-gu* (összetétel ebből: **tsam** háború és **pongu** csapat)
- háborús fegyver:** [tsam.sæ.ʔo] *PF* fn. *tsam-sä'o* (összetétel ebből: **tsam** háború és **sä'o** eszköz)
- háló:** [hæn] *PF* fn. *hän*
- hámoz:** [fk.a.f.ut] *PF* ige *fkarut*
- hány (darab)?:** [pol.'p'aj] *PF* kérd. *polpxay* (összetétel ebből: **holpxay** szám és **pe** képző)
- hány darab?:** [hol.'p'aj.pε] *PF* kérd. *holpxay-pe* (összetétel ebből: **holpxay** szám és **pe** kérdőszó képző)
- hányni:** [u.'εʔ] *PF* i.(t), i.(tn) *ue'*
- három, 3:** [p'εj] *PF* szám *pxey*
- háromszor:** [p'ε.lo] *PF* hat. *pxelo* (eredete: **pxe+** hármasszám jele és **alo** alkalom)
- hát (testrészt):** [t'al] *PF* fn. *txal*
- hát(ul)ra, hátrafelé:** [nε.'ʔim] *PF* hsz. *ne'im*
- hátba támad, elárul:** [ka.'vuk' 's-i] *PF* i.(tn) *kavuk si* (eredete: **kavuk** árulás)
- hátborzongató, kísérteties:** [snεw.sjε] *PF* mn. *snewsye* (összetétel ebből: **snew** szorít, **feszés** és **syeha** lélegzet)
- hátrafelé, hát(ul)ra:** [nε.'ʔim] *PF* hsz. *ne'im*
- hátrány:** [fε.kum] *PF* fn. *fekum* (összetétel ebből: **fe'** rossz és **kum** eredmény)
- hátrányos:** [fε.kum.ɲaʔ] *PF* mn. *fekumnga'* (eredete: **fekum** hátrány)
- hátsó (fél vagy rész):** [kæ.'p'i] *PF* fn. *käpxi* (összetétel ebből: **kä** megy és **hapxi** rész)
- ház, otthon:** [kεl.ku] *PF* fn. *kelku*
- házasság, pázrás:** [tl.mun.'t'a] *PF* fn. *timuntxa* (eredete: **muntxa** egyesült)
- házastárs, hitves:** [mun.'t'a.tu] *PF* fn. *muntxa-tu* (eredete: **muntxa** egyesült)
- héj, gubó, hüvely (növényé):** [ʔε.'ʔin] *PF* fn. 'e'in
- hét, 7:** [ki.næ] *PF* szám *kinä*
- hétfő:** [tr.'mu.vε] *PF* fn. *trrmuve* (összetétel ebből: **trr** nap és **muve** második)
- hétköznapi, mindennapos:** [lε.'tr.tr] *PF* mn. *letrtrr* (eredete: **trr** nap)
- hétvége:** [mun.tr] *PF* fn. *muntrr* (eredete: **mu-ne** kettő és **trr** nap)
- hézag, rés:** [mek.tseɲ] *PF* fn. *mektseng* (összetétel ebből: **mek** üres és **tseng** hely)
- hím, férfi:** [fnε.lan] *PF* fn. *fnelan* (eredete: **fnel** fajta)
- hím-, férfi-:** [lε.'fnε.lan] *PF* mn. *lefnelan* (eredete: **fnelan** hím, férfi)
- hír, újság:** [fmawn] *PF* fn. *fmaawn*
- híresnek lenni:** [t'an.'r.o.'ʔ.a] *PF* i.(tn) *txanro'a* (összetétel ebből: **txan** sok és **ro'a** félelmet vagy tiszteletet kelteni)
- hív, szólít:** [sj.aw] *PF* i.(tn) *syaw*
- hó:** [hεr.wi] *PF* fn. *herwi*
- hólyaglámpa, nektárlámpás:** [tsmi.snɪ] *PF* fn. *tsmishrr* (összetétel ebből: **tsmi** nektár és **nrr** ragyog)
- hómező:** [hεr.t'a.jo] *PF* fn. *hertxayo* (eredete: **herwi** hó és **txayo** mező)
- hónap:** [vo.'sp'i] *PF* fn. *vospxi* (eredete: **vosipxi** tizenkettő és **zisitä** évé)

hópehely: [hɛɾ.wi.va] *PF* fn. *herwiva* (eredete: *herwì hó* és *ilva pehely*)
hóvihar: [t'an.fwɛɾ.wi] *PF* fn. *txanfwerwì* (eredete: *txan sok* és *hufwe+herwì szél+hó*)
hózápor: [hɛɾ.'mɛjpɿ] *PF* fn. *hermeyp* (eredete: *herwì hó* és *meyp gyenge*)
húros hangszer: [i'ɿ.ɛn] *JC* fn. *i'en*
hús: [tsɿŋan] *PF* fn. *tsngan*
hús aprításához használt rúd: [i.kutɿ] *PF* fn. *ikut*
hús füstöléséhez használt tartó: [mɛɾ.ki] *PF* fn. *merki*
hús, állati eredetű táplálék (étel): [vɛj] *PF* fn. *vey*
húsdaraboló eszköz: [sæ.sɛj.'to] *PF* fn. *süseyto* (eredete: *seyto feldarabol (elpusztult állatot)*)

I

"ivótök", flaska: [ʔɛ.'ʔin.ʃɛj] *PF* fn. *'e'insey* (összetétel ebből: *'e'in gubó* és *sey csésze*)
-ig, amíg: [va.j.'kr] *PF* ksz. *vaykrr* (összetétel ebből: *vay-* *-ig* és *krr idő*)
i.(t): [i'ɛw.k.u] *PF* ewku *ewku*érez (ízt!)
idegen, ismeretlen: [kɛ.woŋ] *PF* mn. *kewong*
idegen, ismeretlen személy: [kɛ.tu.woŋ] *PF* fn. *ketuwong*
idegennek, furcsának, különösnek, váratlannak lenni: [h.ɛkɿ] *PF* i.(tn) *hek*
idegi összeköttetést létesíteni, összekapcsolódni vmivel/vkivel: [tsa.'hɛjl 's.i] *PF* i.(tn) *tsaheyl si* (eredete: *tsaheylu kapcsolat*)
idegköteg, copf: [tswin] *PF* fn. *tswin*
idézet, függő beszéd bezárása idézet vége: [sikɿ] *PF* part. *sik*
idézet, függő beszéd kezdete: [san] *PF* part. *san*
idő: [kr] *PF* fn. *krr*
időben utána, követően: [maw] *PF* esz. *maw-*
időjárás: [ja.fkɛjkɿ] *PF* fn. *yafkeyk* (eredete: *fkeytok létezik, van*)
idős, öreg, hajlott korú: [ko.akɿ] *PF* mn. *koak*
időszerű/jelenlegi: [ɛ.'fkɿ] *PF* mn. *lefkrr* (eredete: *fikrr most*)
időt tölteni, „lógni” valakivel: [k.æ.tɛŋ] *PF* i.(tn) *käteng*
időt vesz igénybe (ii): [kr.'n.ɛkɿ] *PF* i.(tn) *krr-*

húz: [za.'ʔ.æ.f.ɿpɿ] *PF* i.(t) *za'ärìp* (eredete: *'ärìp mozgat*)
húzódózva, kötekedve: [ni.wæ.'tɛ] *PF* hsz. *nìwäte* (eredete: *wäte vitatkozik*)
hüvely (növényé), gubó, héj: [ʔɛ.'ʔin] *PF* fn. *'e'in*
hő: [ti.'som] *PF* fn. *tìsom* (eredete: *som forró*)
hőmérséklet: [som.'wɛw] *PF* fn. *somwew* (eredete: *som forró* és *wew hideg*)
hős: [t'an.tstɛw] *PF* fn. *txantstew* (összetétel ebből: *txan sok* és *tstew bátor*)
hős, nagy ember: [nawm.tu] *PF* fn. *nawmtu* (eredete: *nawm nagy*)
hőstett, teljesítmény, nagy tett: [sæ.'ro.ʔa] *PF* fn. *sáro'a*
hűtlenség, árulás: [ka.'vukɿ] *PF* fn. *kavuk*
hűvös, hideg: [wur] *PF* mn. *wur*

nekx (összetétel ebből: *krr idő* és *nekx elfogyaszt*)

igaz: [ŋaj] *PF* mn. *ngay*
igazság: [ti.'ŋaj] *PF* fn. *tìngay* (eredete: *ngay igaz*)
igazság(osság), becsületesség: [tim.'wi.æ] *PF* fn. *tìmwiä* (eredete: *muiä rendes, igazságos, helyes, becsületes*)
igazságos, helyénvaló: [mu.'i.æ] *PF* mn. *muiä*
igazságtalan, helytelen, rossz: [kɛm.'wi.æ] *PF* mn. *kemwiä* (összetétel ebből: *ke nem* és *muiä helyes, igazságos, jó*)
igazságtalanság: [ti.kɛm.'wi.æ] *PF* fn. *tìkemwiä* (eredete: *kemwiä helytelen, igazságtalan, rossz*)
igazán: [ni.'ŋaj] *PF* hsz. *nìngay* (eredete: *ngay igaz*)
ige: [kɛm.li.ʔu] *PF* fn. *kemli'u* (összetétel ebből: *kem cselekedet* és *li'u szó*)
igen: [sra.nɛ] *PF* hsz., gesz. *srane*
igen is meg nem is, többé-kevésbé: [sran.'kɛ.hɛ] *PF* gesz. *srankehe* (összetétel ebből: *srane igen* és *kehe nem*)
igyekezet, sietség: [t'i] *PF* fn. *txi*
ihlet, inspiráció: [slan.ti.'ɛ] *PF* fn. *slantire* (összetétel ebből: *slan segítség, támogatás* és *ti-rea szellem*)
ijesztő, félelmetes: [t'ɛwm] *PF* mn. *txewm*
illeszkedik, illik, megfelel, kiegészít, ter-

- mészeténél fogva erősít: [h·aʔ] _{PF} i.(tn) *ha'* illetve, vagyis, akarom mondani: [ko.'lan] _{PF} gesz. *kolan* (eredete: *kan céloz*)
 illetően, -ról/-ről, vonatkozóan: [tɛ.'ri] _{PF} told. *teri-*
 illik, megfelel, kiegészít, illeszkedik, ter-
 mészeténél fogva erősít: [h·aʔ] _{PF} i.(tn) *ha'*
 illusztrál, rajzol: [w·ɛjn] _{PF} i.(t) *weyn*
 ilyen mértékben, ennyire: [fi.'t'an] _{PF} hsz. *fitxan* (eredete: *txan sok*)
 ilyen módon, így: [fi.'fja] _{PF} mut.n. *fifya* (eredete: *fya'o mód*)
 ima: [sa.'ho] _{PF} fn. *saho* (eredete: *aho imádkozik*)
 imádkozik: [a.'ho] _{PF} i.(tn) *aho*
 imádnivaló, kedves, cuki: [ho.na] _{PF} mn. *hona*
 imádság (általános, elvont értelemben): [ti.a.'ho] _{PF} fn. *tiaho* (eredete: *aho imádkozik*)
 inda: [ʔa.na] _{PF} fn. *'ana*
 indok, ok: [lun] _{PF} fn. *lun*
 indok, ok: [o.'ɛjkʔ] _{PF} fn. *oeyk*
 infixum: [kɛm.li.ʔu.vi] _{PF} fn. *kemli'uvi* (eredete: *kemli'u ige*)
 információ: [sæ.'o.mum] _{PF} fn. *sāomum* (eredete: *omum tud*)
 ingadob: [wok.'a.u] _{JC,PF} fn. *wokau* (összetétel ebből: *wok hangos* és *au dob*)
 inkább mint..., helyett: [tupʔ] _{PF} ksz. *tup*
 innivaló, ital: [na.'ɛɾ] _{PF} fn. *naer*
 inspiráció, ihlet: [slan.ti.'ɾɛ] _{PF} fn. *slantire* (összetétel ebből: *slan segítség, támogatás* és *ti-rea szellem*)
 inspirál: [slan.ti.'ɾɛ s-i] _{PF} i.(tn) *slantire si* (eredete: *slantire inspiráció*)
 intelligencia, értelem: [ti.'tɕlam] _{PF} fn. *titslam* (eredete: *tslam ért*)
 intelligensen, okosan: [ni.'ka.nu] _{PF} hsz. *nikanu* (eredete: *kanu okos*)
 intuitív, elméleti: [lɛ.'ʔɛn] _{PF} mn. *le'en* (eredete: *'en találgatás*) n.e.
 irigyen, féltékenyen: [ni.'fmokʔ] _{PF} hsz. *nifmokx* (eredete: *fmokx féltékenység*)
 irigység, féltékenység: [fmokʔ] _{PF} fn. *fmokx*
 irány, menetirány: [sa.'lɛw.fja] _{PF} fn. *salewfyja* (eredete: *salew folytat* és *fya'o út*)
 irányt vált, elágazik: [j.akʔ s-i] _{PF} i.(tn) *yak si* (eredete: *yak elágazás*)
 irányába, felé: [nɛ] _{PF} esz. *ne-*
 irányából (időbeniségre is utalhat más idővel kapcsolatos szavakkal), -ból/-ből, -tól/-től, felől: [ta] _{PF} esz. *ta-*
 irányából, felől: [ftu] _{PF} esz. *ftu-*
 irányít, szabályoz: [hipʔ] _{PF} i.(t) *hipx*
 irányítás: [ti.'hipʔ] _{PF} fn. *tihipx* (eredete: *hipx irányít, szabályoz*)
 is, szintén: [kopʔ] _{PF} hsz. *kop*
 is, szintén: [kopʔ] _{PF} hsz. *kop*
 iskola: [num.tɕɛŋ] _{PF} fn. *numtseng* (összetétel ebből: *nume tanul* és *tseng hely*)
 ismeretlen: [kaw.'no.mum] _{PF} mn. *kawnomum* (összetétel ebből: *ke nem* és *omum tud*)
 ismeretlen személy, idegen: [kɛ.tu.woŋ] _{PF} fn. *ketuwong*
 ismeretlen, idegen: [kɛ.woŋ] _{PF} mn. *kewong*
 ismeretlen, különös, szokatlan: [st'oŋ] _{PF} mn. *stxong*
 ismerni: [sm·on] _{PF} i.(tn) *smon*
 ismertetőjel, vonás, jellegzetesség, tulajdonság, jellemvonás, külső megjelenés, oldal, tulajdonság: [sjoŋ] _{PF} fn. *syon*
 ismerős (leendő barát): [ʔɛj.la.'na] _{PF} fn. *'eylanay* (eredete: *'eylan barát*)
 ismétel, újra csinál: [l·ɛjn] _{PF} i.(t) *leyn*
 ismételten előforduló cselekvések egyike, eset, alkalom: [a.lo] _{PF} fn. *alo*
 iszik: [n·ækkʔ] _{PF} i.(t) *näk*
 ital, innivaló: [na.'ɛɾ] _{PF} fn. *naer*
 itt, ez(en) a hely(en): [fi.'tɕɛŋ(ɛ)] _{PF} mut.n., fn. *fitseng(e)* (eredete: *tseng hely*)
 ivás útján: [ni.'nækkʔ] _{PF} hsz. *ninäk* (eredete: *näk iszik*)
 ivóedény (kagylóhéjból): [sum.sɛj] _{PF} fn. *sumsey* (összetétel ebből: *sum kagylóhéj* és *sey csésze*)
 izgalmas, mókás: [ʔoʔ] _{PF} mn. *'o'*
 izgalom, móka: [ti.'ʔoʔ] _{PF} fn. *tì'o'* (eredete: *'o' izgalmas*)
 izgatottnak lenni valami miatt, lelkesnek lenni valami iránt, lelkesedést mutatni valamiért, lelkesedni: [s·oʔ.h·a] _{PF} i.(t) *so'ha* (Megjegyzés: A „lelkesedni” mindig tárgyas a na'vi nyelvben -PF)
 izmos: [tsaw.'sɛŋɛm] _{PF} mn. *tsawsngem* (eredete: *tsawl nagy* és *tsngem izom*)
 izom: [tsɛŋɛm] _{PF} fn. *tsngem*
 izé, ööö: [ɾ] _{PF} „töltelekszó” ï

J

- a jövő (következő) hét:** [ˈkin.tʃ.aj] *PF* fn. *kintrray* (eredete: **kintrr hét**)
- ja, aha, oké:** [sʃan] *PF* *hsz.*, *gesz.* *sran*
- javaslat:** [ti.ˈmɔkʃ] *PF* fn. *tɪmɔk* (eredete: **mok javasol**)
- javaslat:** [sæ.ˈmɔkʃ] *PF* fn. *sāmɔk* (eredete: **mok javasol**)
- javasol:** [m.ɔkʃ] *PF* i.(t) *mok*
- javul, (meg)gyógyul:** [ˈzɔ.sl-u] *PF* i.(tn) *zoslu* (összetétel ebből: **zo jól lenni** és **slu válik vmivé**)
- javul, jobb lesz:** [ˈtsan.ʔ-ul] *PF* i.(tn) *tsan’ul* (összetétel ebből: **siltsan jó** és **’ul jobban, inkább**)
- javulás (konkrét esetben):** [sæ.ˈtsan.ʔul] *PF* fn. *sātsan’ul* (eredete: **tsan’ul javul**)
- javulás (általános, elvont értelemben):** [ti.ˈtsan.ʔul] *PF* fn. *titsan’ul* (eredete: **tsan’ul javul**)
- javít, (meg)gyógyít:** [zej.ˈk-o] *PF* i.(t) *zeyko* (eredete: **zo jól lenni** és **«eyk» műveltető infixum**)
- jel, jelzés:** [sæ.ˈvʃ] *PF* fn. *sävoll* (eredete: **vll jelez, mutat**)
- jelen:** [sɛ.kʃ] *PF* fn. *sekrr* (összetétel ebből: **set most** és **krr idő**)
- jelenleg, mostanában:** [ni.ˈfkʃ] *PF* *hsz.* *nɪfkrr* (eredete: **fikrr most**)
- jelentés:** [ʃal] *PF* fn. *ral*
- jelentés, fontosság, jelentőség:** [wa.ˈwɛ] *PF* fn. *wawe*
- jelentős, személyesen fontos:** [tʰan.wa.ˈwɛ] *PF* mn. *txanwawe* (összetétel ebből: **txan sok** és **wawe jelentőség**)
- jelentősen, értelmesen:** [ni.wa.ˈwɛ] *PF* *hsz.* *nɪwawe* (eredete: **wawe jelentés, jelentőség**)
- jelentőség, jelentés, fontosság:** [wa.ˈwɛ] *PF* fn. *wawe*
- jelez, mutat:** [v.ʃ] *PF* i.(tn), i.(t) *vll*
- jellegzetesség, vonás, tulajdonság, ismertetőjel, jellemvonás, külső megjelenés, oldal, tulajdonság:** [sʃon] *PF* fn. *syon*
- jellemvonás, vonás, jellegzetesség, tulajdonság, ismertetőjel, külső megjelenés, oldal, tulajdonság:** [sʃon] *PF* fn. *syon*
- jellemzői: fültépő hangja és halálos ereje (megszámlálható, erős vízésés, de csak ritkán):** [kʰor] *PF* fn. *kxor*
- jelzés, jel:** [sæ.ˈvʃ] *PF* fn. *sävoll* (eredete: **vll jelez, mutat**)
- jobb (nem bal):** [ˈski.ɛn] *PF* mn. *skien*
- jobb lesz, javul:** [ˈtsan.ʔ-ul] *PF* i.(tn) *tsan’ul* (összetétel ebből: **siltsan jó** és **’ul jobban, inkább**)
- jobb oldal:** [ˈski.ɛm.pa] *PF* fn. *skiempa* (összetétel ebből: **skien jobb** és **pa’o oldal**)
- jobban szeret, preferál:** [nul.ˈn.ɛw] *PF* i.(tm) *nulnew* (eredete: **new akar**)
- jobbra:** [ni.ˈski.ɛn] *PF* *hsz.* *niskien* (eredete: **skien jobb**)
- jogász, ügyvéd:** [pæŋ.ˈkʰo.ju ɛ.ko.ˈrɛn] *PF* fn. *pängkxoyu lekoren* (összetétel ebből: **pängkxoyu beszélgető** és **lekoren szabályos, jogi**)
- jut eszembe, apropó, mellesleg:** [ni.ˈviŋ.kapʃ] *PF* *hsz.* *nivinkap* (eredete: **vingkap eszébe jut, “beugrik”**)
- játszik:** [u.ˈvan ˈs-i] *PF* i.(tn) *uvan si* (eredete: **uvan játék**)
- játék:** [u.ˈvan] *PF* fn. *uvan*
- jég:** [ˈtskʰ.ɛ.paʃ] *PF* fn. *tskxepay* (eredete: **tskxe kő** és **pay víz**)
- jégeső:** [ˈtskʰ.aj.tʃipʃ] *PF* fn. *tskxaytsyip* (eredete: **tskxepay jég**)
- jó (megfelelő):** [sil.ˈtsan] *PF* mn. *siltsan*
- jó (válasz), helyes:** [ɛ.ˈjawɾ] *PF* mn. *eyawɾ*
- jó valamiben:** [fn.an] *PF* i.(t) *fnan*
- jó ízű, finom:** [ftʰ.i.ˈlor] *PF* mn. *ftxilor* (összetétel ebből: **ftxì nyelv** és **lor szép**)
- jó, jóság (elvont fogalom):** [ˈtsil.ˈtsan] *PF* fn. *tsiltsan* (eredete: **siltsan jó**)
- jókedvű, vidám:** [nit.ˈram] *PF* mn. *nitram*
- jóképű, helyes:** [ˈsaj.rɪpʃ] *PF* mn. *sayrɪp* *cs.sz.* (férkira)
- jól:** [nil.ˈtsan] *PF* *hsz.* *niltan* (eredete: **siltsan jó**)
- jól hangzó:** [mik.ˈlor] *PF* mn. *miklor* (eredete: **mikyun fiul** és **lor kellemes**)
- jól lenni, rendben lenni, rendben működni:** [z.ɔ] *PF* i.(átn) *zo*
- jól, helyesen:** [ni.ˈjawɾ] *PF* *hsz.* *nɪyawɾ* (eredete: **eyawɾ helyes, jó**)
- jóllakott, tele:** [ˈje.hakʃ] *PF* mn. *yehakx* (eredete: **ye tele** és **ohakx éhes**)
- jólét, béke:** [fpom] *PF* fn. *fpom*

jóslat: [tɪ.'sɾɛ.sɛ.ʔa] *PF* fn. *tìsrese'a* (eredete: **srese'a megjósol**)
jószagú: [on.'lɔɾ] *PF* mn. *onlor* (összetétel ebből: **ontu orr** és **lor kellemes**)
jóság (elvont fogalom), jó: [t̂sɪl.'tsan] *PF* fn. *tsiltsan* (eredete: **siltsan jó**)
jön: ['z.a.ʔ.u] *PF* i.(tn) *za'u*
jövendő, megjósol, előre meglát: [sɾɛ.s.ɛ.'ʔ.a] *PF* i.(t) *srese'a* (összetétel ebből:

sre+ megelőzőleg és **tse'a lát**)
jövő: [zu.'saw.kɾ] *PF* fn. *zusawkrr* (összetétel ebből: **z«us»a'u jövő** és **krr idő**)
jövő hétvége: ['mun.tɾ.aj] *PF* fn. *munrray* (eredete: **muntrr hétvége**)
jövő hónap: [vo.sp'i.'aj] *PF* fn. *vospxiay* (eredete: **vospxi hónap**)
jövő év: ['zi.sit.aj] *PF* fn. *zìsitay* (eredete: **zìsit év**)

K

"kancsó", több személye ivóedény: ['swo.a.sej a.'j] *PF* fn. *swoasey ayll* (összetétel ebből: **swoasey ivóedény részegítő italokhoz** és **yll közös**)
"kedvesem, kicsim": ['yawɪ.tu.t̂sjip] *PF* fn. *yawntutsyip* (eredete: **yawntu szeretett személy**)
"korsó"(kagylóhéjból, egy személyes ivóedény, részegítő italokhoz): ['swo.a.sej] *PF* fn. *swoasey* (összetétel ebből: **swoa részegítő ital, szesz** és **sey csésze**)
(ki)lövelli: [t̂s.æʔ] *PF* ige *tsä'*
(ki)próbál, értékkel, ellenőriz: [m.a.jʔ] *PF* i.(tm) *may'*
(ki)színez: [ʔo.pin.s.uŋ] *PF* i.(t) *'opinsung* (összetétel ebből: **'opin szín** és **sung ad**)
(kötött morféma) túlzás: [hawŋ] *PF* fn. *hawng*
(kötőszó), hogy: [t̂sm] *PF* alá. *tsnì* (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
-ként, akként/úgy..., mint/ahogy: [na] *PF* esz. *na-*
kacag, nevet: ['h.aŋ.h.am] *PF* i.(tn) *hangham*
kagylóhéj (tengeri), csigaház: [sum] *PF* fn. *sum*
kalap: [haw.'ɾɛʔ] *PF* fn. *hawre'* (összetétel ebből: **hawnu véd, óv** és **re'o fej**)
kamera, fényképezőgép: [sjɛp.'ɾɛl] *PF* fn. *sye-prel* (összetétel ebből: **syep csapdába ejt** és **rel kép**)
kampó (lógatni, felfüggeszteni valamit): ['kur.fja.vi] *PF* fn. *kurfyavi* (eredete: **kurfyan fogas, függesztett tartó**)
kantár, kötőfék: [sæ.'zæ.ɾip̂] *RL,PF* fn. *süzärip* (eredete: **za'ärìp hűz**)
kaotikus, rendetlen, rendezetlen, összevissza: ['vɛl.ke] *PF* mn. *velke* (összetétel ebből: **ve'o rend, rendezettség** és **luke nélkül**)

kap: [t.ɛl] *PF* i.(t) *tel*
kap, megszerez: ['k.a.n.om] *PF* i.(t) *kanom*
kapcsolat, kapcsolódás: [sæ.'ta.ɾɛ] *PF* fn. *sä-tare* (eredete: **tare összekapcsol, kapcsolatban van**)
kapcsolat, szinapszis (idegsejtek közt): [t̂sa.'hɛj.lu] *JC,PF* fn. *tsaheylu*
kapcsolatban van, összeköt, összekapcsol: [t̂.a.ɾ.ɛ] *PF* i.(t) *tare*
kapcsolódás, kapcsolat: [sæ.'ta.ɾɛ] *PF* fn. *sä-tare* (eredete: **tare összekapcsol, kapcsolatban van**)
kar: [p'un] *PF* fn. *pxun*
karjaiban tart, ölel, karol: [m.ɛ.'y.am] *PF* i.(t) *meyam*
karkötő, karszalag: ['p'aw.p'un] *PF* fn. *px-awpxun* (összetétel ebből: **pxaw körül** és **px-un kar**)
karnyújtásnyira, közelben: [a.'sim] *PF* hsz. *asim* (eredete: **sim közel van**)
karol, ölel, karjaiban tart: [m.ɛ.'y.am] *PF* i.(t) *meyam*
karolás, ölelés: [sæm.'yam] *PF* fn. *sämyam* (eredete: **meyam ölel**)
karom, köröm: [t̂sin] *PF* fn. *tsin*
karszalag, karkötő: ['p'aw.p'un] *PF* fn. *px-awpxun* (összetétel ebből: **pxaw körül** és **px-un kar**)
katonai egység, szakasz, csapat: ['wɛm.po.ŋu] *PF* fn. *wempongu* (összetétel ebből: **wem harcol** és **pongu csoport**)
kavics (szétmorzolt kő): [ɪk'ɪ] *PF* fn. *nikx*
kavics (természetes erők által simára csiszolt apró kő): [t̂sk'ɛ.vi] *PF* fn. *tskxevi* (eredete: **tskxe kő**)
kb. haza, fontos és szeretett hely: [t'an.'wɛ.t̂sɛŋ] *PF* fn. *txanwetseng* (eredete:

- txanwawe(a)** jelentős és tseng hely)
- kb.:** ország, törzsi birtok / tartomány: [t'an.lo.'k'ɛ] PF fn. *txanlokxe* (összetétel ebből: **txan**; **olo'** nagy; **klán** és **atxkxe** föld)
- kecesség, elegancia, báj:** [l'o.ran] PF fn. *loran* (összetétel ebből: **lor** gyönyörű és **ran** belső tulajdonság)
- kedd:** [tr.'p'ej.vɛ] PF fn. *trrpexyve* (összetétel ebből: **trr** nap és **pxeyve** harmadik)
- kedves:** [ti.'stun.wi.ŋaʔ] PF mn. *títstunwinga'* (összetétel ebből: **títstunwi** kedvesség és **nga'** tartalmaz)n.e.
- kedves, figyelmes, tapintatos:** [t'stun.wi] PF mn. *tstunwi*
- kedves, gyengéd, lágy (személy vagy dolog):** [flɾ] PF mn. *flrr*
- kedves, imádnivaló, cuki:** [h'o.na] PF mn. *hona*
- kedvesen, édesen:** [ni.'ho.na] PF hsz. *nihona* (eredete: **hona** kedves)
- kedveskedő kifejezés), édes bogyó (gyengéd):** [pa.ska.'lin] PF fn. *paskalin* (eredete: **pa-suk** bogyó és **(a)kalin** édes)
- kedvesség:** [ti.'tstun.wi] PF fn. *títstunwi* (eredete: **tstunwi** kedves)
- kedvesség, cukiság:** [ti.'ho.na] PF fn. *tihona* (eredete: **hona** kedves)
- kedvező, előnyös:** [ɛt.'ɾipʔ] PF mn. *etrip*
- kefe, fésű:** [sl.'ajkʔ] PF i.(t) *slayk*
- kell:** [z'ɛ.n'ɛ] PF i.(tnm) *zene*
- kellemes, enyhe, mérsékelt:** [t'sja.fɛ] PF mn. *tsyafe*
- kellemes, gyönyörűsége:** [loɾ] PF mn. *lor*
- kellemes, nyugodalmas, derűs:** [lɛ.'fpom] PF mn. *lefpom* (eredete: **fpom** boldogság, béke) n.e.
- kellemes, élvezhető (fizikailag, szexuálisan):** [mo.'wan] PF mn. *mowan*
- kellemetlen hang, zaj:** [v'æ.pam] PF fn. *väpam* (eredete: **vä** kellemetlen és **pam** hang)
- kellemetlen, undorító:** [væʔ] PF mn. *vä'*
- kellene:** [swej.l'u] PF ige *sweylu* (eredete: **swey** a legjobb és **lu** lenni)
- kemény:** [t'aʔ] PF mn. *txa'*
- keményen, szorgalmasan:** [kawɪ] PF hsz. *kawɪ*
- kendő, ponchó, köpeny:** [ʔa.fɛ] PF fn. *'are*
- kenu:** [ja.'neɟ] PF fn. *yaney*
- kenuvező:** [spul.ja.'neɟ] PF fn. *spulyaney* (összetétel ebből: **spule** hajt és **yaney** kenu)
- kerekített, hajlított, görbe:** [k'o.um] PF mn. *koum*
- keres:** [fw'ɛw] PF i.(t) *fwew*
- keresztül (vmi közepén át), át:** [k'am.læ] PF told. *kxamlä-* (eredete: **kxam** közép)
- keresztül, által(a), révén, mentén:** [i.læ] or [i.'læ] PF told. *ilä+*
- keresztül, át az ellenkező oldalra:** [fɛw] PF told. *few-*
- kerület, határ, perem:** [p'aw.pa] PF fn. *pxawpa* (összetétel ebből: **pxaw** körül és **pa'o** oldal)
- keserű:** [s'jæ.ʔæ] PF mn. *syä'ü*
- keserű, savanyú:** [wɛ.ʔaj] PF mn. *we'ay*
- keskeny:** [snɛpʔ] PF mn. *snep*
- kesztyű:** [hawn.'tʃjokʔ] PF fn. *hawntsyoqx* (összetétel ebből: **hawnu** véd, óv és **tsyokx** kéz)
- kettő, 2:** [mu.nɛ] PF szám *mune*
- kevés (kis mennyiség):** [ʔitʔ] PF fn. *'it*
- kevés, csekély:** [him] PF mn. *him*
- kevés, néhány:** [hol] PF mn. *hol*
- kevésbé:** [ni.'næn] PF hsz. *ninän* (eredete: **nän** csökkent)
- kevésbé, kicsit:** [ni.'ʔitʔ] PF hsz. *n'it* (eredete: **'it** kevés)
- kezdet:** [s'ŋæ.ʔi.kɾ] PF fn. *sngä'ikrr* (összetétel ebből: **sngä'i** (el)kezdődik és **krr** idő)
- kezdet, kezdő helyzet:** [s'ŋæ.ʔi.tʃɛŋ] PF fn. *sngä'itseng* (összetétel ebből: **sngä'i** start és **tseng** hely)
- kezdetben vagy kezdettől fogva létező, eredeti, első a sorban:** [lɛ.'s'ŋæ.ʔi] PF mn. *lesngä'i* (eredete: **sngä'i** kezd)
- kezdő:** [s'ŋæ.ʔi.ju] PF fn. *sngä'iyu* (eredete: **sngä'i** (el)kezdődik)
- kezdő helyzet, kezdet:** [s'ŋæ.ʔi.tʃɛŋ] PF fn. *sngä'itseng* (összetétel ebből: **sngä'i** start és **tseng** hely)
- kezel (érzelmileg), tart, viselkedik valakivel szemben:** [z'ɛtʔ] PF i.(t) *zet*
- ki(-felé), belülről:** [ftum.fa] PF told. *ftumfa-* (eredete: **mifa** belül)
- ki(csoda)?:** [pɛ.'su] PF kérd. *pesu* másik alakja: **tupe**
- ki(csoda)?:** [tu.pɛ] PF kérd. *tupe* másik alakja: **pesu**
- kicserél, helyettesít:** [ɾ'awn] PF i.(t) *rawn*
- kicserélés, helyettesítés:** [ti.'rawn] PF fn. *tìrawn* (eredete: **rawn** kicserél)

- kicsi te, csekélység:** [ʔa.ʔsɿpʔ] PF nm. *ng-atsɿp* (eredete: *nga you*)
- kicsi, apró, parányi:** [ʔi.ʔi] PF mn. *hì'i*
- kicsim", "kedvesem:** [ʔawu.tu.ʔsɿpʔ] PF fn. *yawntutsɿp* (eredete: *yawntu szeretett személy*)
- kicsit, kevésbé:** [ni.ʔitʔ] PF hsz. *nì'it* (eredete: *'it kevés*)
- kicsit, kissé:** [ni.ʔhol] PF hsz. *nìhol* (eredete: *hol kevés*)
- kiegészít, illik, megfelel, illeszkedik, természeténél fogva erősít:** [h.aʔ] PF i.(tn) *ha'*
- kiejtés, hangsúly:** [ʔi.ʔu.pam] PF fn. *lì'upam* (összetétel ebből: *lì'u szó* és *pam hang*)
- kifejezés, nyelvi elem:** [ʔi.ʔf.a.vi] PF fn. *lì'fyavi* (eredete: *lì'fya nyelv*)
- kifejezés, szókapcsolat:** [ʔi.ʔu.kiŋ.vi] PF fn. *lì'ukingvi* (eredete: *lì'uking mondat*)
- kihasznál:** [ʔkawŋ.s.aʔ] PF i.(t) *kawngsar*
- kihívás (ünnepélyes):** [ʔpɛ.ʔi.o] PF fn. *fpeio*
- kijelölt/egységnyi munka, feladat:** [ʔi.ʔkaŋ.kɛm.vi] PF fn. *tikangkemvi* (eredete: *tikangkem munka*)
- kijön, előbukkan:** [wɿ.ʔz.a.ʔu] PF i.(tn) *wrr-za'u* (eredete: *wrrpa kívülről és za'u jön*)
- kikapcsol, relaxál:** [ʔsɿ.ʔof] PF i.(tn) *syor*
- kiképzés, edzés, gyakorlat:** [ʔtsk'ɛ.kɛŋ] PF fn. *tskxekeng*
- kilincs, fogantyú:** [sæ.ʔfjɛpʔ] PF fn. *säfyep* (eredete: *fyep megfog*)
- kilovagol:** [kæ.ʔm.ak.t.o] PF ige *kämakto* (összetétel ebből: *kä megy* és *makto lovagol, megül*)
- kiló, felszáll:** [ʔja.ʔw.o] PF i.(tn) *yawo* (összetétel ebből: *ya levegő* és *wo nyúl*)
- kimutat, felfed, leleplez (szó szerint és átvitt értelemben is):** [ʔk.u.l.atʔ] PF i.(t) *kulat*
- kinccs; ritka és értékes dolog:** [ʔtsjɛjm] PF fn. *tsyeym*
- kinyit:** [pi.ʔak' s-i] PF i.(tn) *piak si* (eredete: *piak nyitót*)
- kinyílik, kivirágzik:** [ʔ.ʔŋ] PF ige *'ong*
- kinyílás, virágzás:** [ʔi.ʔŋ] PF fn. *tì'ong* (eredete: *'ong virágzik*)
- kinézet, látvány, megjelenés:** [ʔur] PF fn. *'ur*
- kinézet, megjelenés:** [ʔi.ʔlam] PF fn. *tìlam* (eredete: *lam látszik*)
- kis pillanat, másodperc:** [ʔswaw.ʔsɿpʔ] PF fn. *swawtsɿp* (eredete: *swaw pillanat*)
- kis rész, kisebbség:** [ʔhm.ʔp'i] PF fn. *hìmpxi*
- kis tó, medence:** [ʔo.ra.ʔsɿpʔ] PF fn. *'oratsɿp* (eredete: *'ora tó*)
- kisebb betegség, gyengélkedés:** [sæ.ʔsp'in.ʔsɿpʔ] PF fn. *säspxintsɿp* (eredete: *säspxin betegség*)
- kisebb csoporté pl. vadászoké), vezető (ideiglenesen):** [ʔɛk.ju] PF fn. *eykyu* (eredete: *eyk vezet*)
- kisebb seb, vágás, horzsolás:** [ʔsk'ir.ʔsɿpʔ] PF fn. *skxirtsɿp* (eredete: *skxir seb*)
- kisebbség, kis rész:** [ʔhm.ʔp'i] PF fn. *hìmpxi*
- kislány (kedveskedő kifejezés):** [ʔi.te.ʔsɿpʔ] PF fn. *'itetsɿp* (eredete: *'ite lány*)
- kissé, kicsit:** [ni.ʔhol] PF hsz. *nìhol* (eredete: *hol kevés*)
- kiterjedt, hatalmas, terjedelmes:** [ʔho.ɛtʔ] PF mn. *hoet*
- kiterjedten, széles körben:** [ni.ʔho.ɛtʔ] PF hsz. *nìhoet* (eredete: *hoet hatalmas, terjedelmes, kiterjedt*)
- kitűnő:** [ʔt'an.ʔtsan] PF mn. *txantsan*
- kitűnő, rendkívüli, fenséges stílusú:** [ʔfjo.lupʔ] PF mn. *fyolup* (összetétel ebből: *fyole fenséges* és *lupra stílus*)
- kivirágzik, kinyílik:** [ʔ.ʔŋ] PF ige *'ong*
- kivétel:** [ʔi.muŋ.ʔwɿ] PF fn. *tìmungwrr* (eredete: *mungwrr kivételével*)
- kivételezik, kivételt tesz:** [ʔi.muŋ.ʔwɿ s-i] PF i.(tn) *tìmungwrr si* (eredete: *tìmungwrr kivétel*)
- kivételt tesz, kivételezik:** [ʔi.muŋ.ʔwɿ s-i] PF i.(tn) *tìmungwrr si* (eredete: *tìmungwrr kivétel*)
- kivételével:** [muŋ.ʔwɿ] PF told. *mungwrr-*
- kizár, távol tart:** [ɛ.ʔk'an s-i] PF i.(tn) *ekxan si* (eredete: *ekxan barikád, akadály*)
- kizökkent, megszakít, félbeszakít:** [m.æ.ʔk'u] PF i.(t) *mäkxu* (eredete: *kxu baj*)
- kiábrándulás, csalódás, meghiúsult elvárások miatti érzelmi csalódottság:** [ʔjɛw.la] PF fn. *yewla*
- kiábrándító:** [ʔlɛ.ʔjɛw.la] PF mn. *leyewla* (eredete: *yewla kiábrándulás*)
- kiábrándítóan, csalódást okozva:** [ni.ʔjɛw.la] PF hsz. *nìyewla* (eredete: *yewla csalódás*)
- kiáll, sikerrel vesz (próbát):** [ɛm.ʔz.a.ʔu] PF i.(t) *emza'u* (összetétel ebből: *za'u jön*)

- kiállítás, bemutató:** [sæ.wim.'t'u] *PF* fn. *säwìntxu* (eredete: **wìntxu mutat**)
- kiált:** [l.'ejm] *PF* i.(tn) *ley*m
- kiáltás:** [ti.'lejm] *PF* fn. *tileym* (eredete: **ley**m *kiált*)
- kiűz, elüldöz:** [k'u.'t.ak'] *PF* i.(t) *kurakx*
- klassz, csodálatos, fantasztikus:** [ko.'sman] *PF* mn. *kosman*
- klán:** [o.'lo?] *PF* fn. *olo'*
- klánvezető, törzsfő:** [o.lo.'ʔejk.tan] *JC* fn. *olo'eyktan* (összetétel ebből: **olo'** *klán* és **eyk-tan** *vezető*)
- kocsonyás, nyúlós, sűrű:** [k'um] *PF* mn. *kxum*
- kolléga:** [l'et.tu] *PF* fn. *lertu*
- koncentrál valamire, specializálódik, különösen érdeklődik:** [k'an.'ʔm] *PF* i.(t) *kan'in* (összetétel ebből: **kan** *elfoglalt* és **'in** *be busy*)
- koncentrál, összpontosít:** [k'an.fp'il] *PF* i.(tn) *kanfpil* (összetétel ebből: **kan** *cél* és **fpil** *gon-dol*)
- konferencia, nagygyűlés:** [tsawl.ul.'t'a] *PF* fn. *tsawlultxa* (összetétel ebből: **tsawl** *nagy* és **ultxa** *találkozó*)
- konténer, tároló, tartály:** [sæ.'he.na] *PF* fn. *sähena* (eredete: **hena** *hord*)
- koponya:** [t'ek.rɛ] *PF* fn. *tekre*
- kor:** [k'e.wan] *PF* fn. *kewan* (eredete: **koak** *öreg* és **'ewan** *fiatal*)
- kora délután:** [k'am.tɪ.maw] *PF* fn. *kxamtrr-maw* (összetétel ebből: **kxamtrr** *dél* és **maw** *után*)
- korai:** [l.'jeʔ.kɪ] *PF* mn. *leye'krr* (eredete: **ye'krr** *korán*)
- korábban, megelőzőleg:** [sɛ] *PF* esz. *sre+*
- korábban, már:** [sɛ.'kɪ] *PF* hsz. *srekrr* (összetétel ebből: **sre** *előtt* és **krr** *idő*)
- korábbi, régi:** [spu.win] *PF* mn. *spuwin* n.e.
- korán:** [jeʔ.kɪ] *PF* hsz. *ye'krr* (eredete: **ye'rìn** *hamarosan* és **krr** *idő*)
- koszos:** [tɛwt'] *PF* mn. *tsewtx*
- kultúra, életmód:** [rɛj.fja] *PF* fn. *reyfya* (összetétel ebből: **rey** *élet* és **fya'o** *út, mód*)
- kultúrális:** [l.'rɛj.fja] *PF* mn. *lereyfya* (eredete: **reyfya** *kultúra*)
- kurtán (időben), röviden:** [ni.'jol] *PF* hsz. *nìyol* (eredete: **yol** *rövid* (*idő*))
- kurzus (tanórák sorozata), tanfolyam:** [sna.nu.mul.'t'a] *PF* fn. *snanumultxa* (eredete: **numultxa** *tanóra*)
- kutató:** [ti.fti'.a.tu] *PF* fn. *tiftiatu* (eredete: **tiftia** *tanulás*)
- kék, zöld:** [ɛ.an] *PF* mn. *ean*
- kék/zöld szín:** [ɛ.am.pin] *PF* fn. *campin* (eredete: **ean** *kék, zöld*)
- ként, akként/úgy..., mint/ahogy:** [p'el] *PF* told. *pxel-*
- kényelem:** [ho.an] *PF* fn. *hoan*
- kényelmes:** [nik'] *PF* mn. *nik*
- kényelmes:** [lɛ.'ho.an] *PF* mn. *lehoan* (eredete: **hoan** *kényelem*)
- kényelmesen:** [ni.'ho.an] *PF* mn. *nìhoan* (eredete: **hoan** *kényelem*)
- kényelmetlen:** [kɛl.'ho.an] *PF* mn. *kelhoan* (eredete: **hoan** *kényelem*)
- kép:** [rɛl] *PF* fn. *rel*
- képes, tud:** [ts'un] *PF* i.(tnm) *tsun*
- képesség:** [tsu.'ʔo] *PF* fn. *tsu'o*
- képművészet:** [rɛl.tɛɛ.o] *PF* fn. *reltseo* (összetétel ebből: **rel** *kép* és **tseo** *művészet*)
- képzlet:** [ti.'ron.sɛl] *PF* fn. *tìronsrel* (eredete: **ronsrelngop** *elképzel*)
- képzlet útján, képzletben:** [ni.'ron.sɛl] *PF* hsz. *nìronsrel* (eredete: **ronsrelngop** *elképzel*)
- képzletbeli:** [lɛ.'ron.sɛl] *PF* mn. *leronsrel* (eredete: **ronsrelngop** *elképzel*)
- képzletben, képzlet útján:** [ni.'ron.sɛl] *PF* hsz. *nìronsrel* (eredete: **ronsrelngop** *elképzel*)
- kér:** [v.in] *PF* i.(t) *vin*
- kérdez:** [p'awm] *PF* ige *pawm*
- kérdés:** [ti.'pawm] *PF* fn. *tìpawm* (eredete: **pawm** *kérdez*)
- kérés:** [æ.'t'æ.lɛ] *PF* fn. *ätxäle*
- kérés (tsnì majd a tárgyi mellékmondat):** [æ.'t'æ.lɛ 's-i] *PF* i.(tn) *ätxäle si* (eredete: **ätxäle** *kérés*)
- kés:** [tstal] *PF* fn. *tstal*
- késtok:** [tstal.sɛ.na] *PF* fn. *tstalsena* (összetétel ebből: **tstal** *kés* és **sähena** *tartó*)
- kész, befejezett:** [ha.'sej] *PF* mn. *hasey*
- kész, felkészült:** [a.'lak.si] *PF* mn. *alaksi*
- készlet, csoport, halom, rakás:** [sna.'ʔo] *PF* fn. *sna'o* n.e.
- készít, alkot, létrehoz:** [ŋ.op'] *PF* i.(t) *ngop*

- készít, létrehoz:** [slɛj.ˈk.u] _{PF} i.(t) *sleyku* (eredete: **slu** *válik valamivé* és «**eyk**» *műveltető igei infixum*)
- készül(ődik):** [h.ˈawl] _{PF} i.(t) *hawl*
- késő délután, este (alkonyat előtt):** [kajm] _{PF} fn. *kaym*
- később, után, utána:** [ˈmaw.kr] _{PF} hsz. *mawkr* (összetétel ebből: **maw** *után* és **kr** *idő*)
- késői:** [lɛ.ˈhawŋ.kr] _{PF} mn. *lehawngkr* (eredete: **hawngkr** *későn*)
- későn:** [ˈhawŋ.kr] _{PF} hsz. *hawngkr* (összetétel ebből: **hawng** *túlzás* és **kr** *idő*)
- két nap múlva, holnapután:** [mɛ.sɾ.ˈa] _{PF} fn., hsz. *mesrray* (eredete: **trr** *nap*)
- két napja, tegnapelőtt:** [mɛ.sɾ.ˈam] _{PF} fn., hsz. *mesrram* (eredete: **trr** *nap*)
- két szem:** [mɛ.ˈna.ri] _{PF} fn. *menari* (eredete: **me+** *kettes szám jele* és **nari** *szem*)
- kétbalkezes, ügyetlen:** [pi.ˈsaw] _{PF} mn. *pisaw*
- kétszer:** [ˈmɛ.lo] _{PF} hsz. *melo* (eredete: **me+** *kettesszám képző* és **alo** *idő*)
- kétség:** [am.ˈʔa] _{PF} fn. *am'a*
- kétség nélkül:** [am.ˈʔa.lu.ke] _{PF} hsz. *am'aluke* (eredete: **am'ake** *biztos, magabiztos*)
- kétségbeesett, sietős:** [lɛ.ˈt'i] _{PF} mn. *letxi* (eredete: **txi** *sietség*)
- kétségbeesetten, sietve:** [ni.ˈt'i] _{PF} hsz. *nitxi* (eredete: **txi** *sietség*)
- kéz:** [tsjokʰ] _{PF} fn. *tsyokx*
- kézben tart, (meg)fog, markol:** [fj.ɛpʰ] _{PF} i.(t) *fyep*
- kézzelfogható), világ (fizikai):** [ki.ˈfkej] _{PF} fn. *kifkey*
- kísélet, próba:** [ti.ˈfmi] _{PF} fn. *tifmi* (eredete: **fmi** *megpróbál*)
- kísérlet, próba:** [sæ.ˈfmi] _{PF} fn. *säfmi* (eredete: **fmi** *megpróbál*)
- kísérteties, hátborzongató:** [ˈsnɛw.sjɛ] _{PF} mn. *snewsye* (összetétel ebből: **snew** *szorít, fesszít* és **syeha** *lélegzet*)
- kíván, követel:** [fj.ˈoʔ] _{PF} i.(t) *fngo'*
- kíván, óhajt:** [ˈt.a.ŋ.ˈal] _{PF} i.(tn) *rangal*
- kíváncs:** [lɛ.ˈno.mum] _{PF} mn. *lenomum* (eredete: **newomum** *kíváncsi(nak lenni)*)
- kíváncsi(nak lenni), tudni akar:** [n.ɛw.ˈo.mum] _{PF} i.(átn) *newomum* (összetétel ebből: **new** *akar* és **omum** *tud*)
- kíváncsiság:** [ti.ˈno.mum] _{PF} fn. *tinomum* (eredete: **newomum** *kíváncsi(nak lenni)*)
- kívánság, követelés:** [sæ.ˈfjɔʔ] _{PF} fn. *säfngo'* (eredete: **fngo'** *kíván*)
- kór, betegség:** [sæ.ˈsp'in] _{PF} fn. *säspxin* (eredete: **spxin** *beteg*)
- kóstol:** [t.ŋ ft'i] _{PF} i.(tn) *tìng ftxì* (eredete: **tìng** *ad* és **ftxi** *nyelv*)
- köd, pára, gőz:** [ˈja.paj] _{PF} fn. *yapay* (összetétel ebből: **ya** *levegő* és **pay** *víz*)
- ködfolt:** [pi.ˈwop'.tsjɪp] _{PF} fn. *piwopxtsyip* (eredete: **piwopx** *felhő*) szó sz.: 'kis felhő'
- ködös, homályos:** [lɛ.ˈja.paj] _{PF} mn. *leyapay* (eredete: **yapay** *köd*)
- kölcsön ad:** [kæ.ˈsr.m] _{PF} i.(t) *käsrin* (eredete: **srin** *ideiglenesen átad egyiktől a másiktól*)
- kölcsön adott vagy kölcsön vett dolog:** [sæ.ˈsrɪm] _{PF} fn. *säsrin* (eredete: **srin** *ideiglenesen átad egyiktől a másiktól*)
- kölcsön vesz:** [za.ˈsr.m] _{PF} i.(t) *zasrin* (eredete: **srin** *ideiglenesen átvesz a másiktól*)
- köldök:** [ŋɛpʰ] _{PF} fn. *ngɛp*
- könny:** [ˈtsjɔw.paj] _{PF} fn. *tsngawpay* (összetétel ebből: **tsngawvik** *sír* és **pay** *víz*)
- könnycsepp:** [ˈtsjɔw.paj.vi] _{PF} fn. *tsngawpayvi* (összetétel ebből: **tsngawvik** *sír* és **pay+vi** *víz, rész-egész viszonyt jelző toldalékkal*)
- könnyen, egyszerűen:** [ni.ˈftu.ɛ] _{PF} hsz. *niftue* (eredete: **ftue** *könnyű*)
- könnyít magán; WC-zik:** [fj.ˈæʔ] _{PF} i.(tn) *fngä'*
- könnyű (fizikai értelemben):** [sjɔ] _{PF} mn. *syo*
- könnyű, egyszerű:** [ˈftu.ɛ] _{PF} mn. *ftue*
- könyök:** [ˈp'un.til] _{PF} fn. *pxuntil* (összetétel ebből: **pxun** *kar* és **til** *izület*)
- köp:** [ˈhi-upʰ] _{PF} i.(t), i.(tn) *hiup*
- köpeny, ponchó, kendő:** [ˈʔa.rɛ] _{PF} fn. *'are*
- kör:** [ˈjoʔ.ko] _{PF} fn. *yo'ko* (eredete: **yo'** *tökéletes* és **ko'on** *kör*)
- kör, ovális, nagyjából kerek forma:** [ˈko.ʔon] _{PF} fn. *ko'on* (eredete: **koum** *kerekített* és **'on** *alak*)
- környezet:** [ˈp'aw.ŋipʰ] _{PF} fn. *pxawngip* (összetétel ebből: **pxaw** *körül* és **ngip** *tér, hely*)
- köröm, karom:** [tsin] _{PF} fn. *tsin*
- körül(ötte):** [p'aw] _{PF} told. *pxaw-*
- körülbelül, durván:** [wum] _{PF} hsz. *wum*
- körülmény, állapot, helyzet:** [ti.ˈfkej.tokʰ] _{PF} fn. *tifkeytok* (eredete: **fkeytok** *létezik*)
- köszön(t), üdvözl:** [kal.ˈt'i 's-i] _{PF} ige *kaltxi si* (eredete: **kaltxi** *helló*)

- köszönet, köszönöm!:** [i.'ra.jo] *JC* fn., gesz. *irayo*
- köszönöm!, köszönet:** [i.'ra.jo] *JC* fn., gesz. *irayo*
- kötekedve, húzódozva:** [ni.wæ.'tɛ] *PF* hsz. *n̄iwāte* (eredete: **wāte** *vitatkozik*)
- kötekedő, okoskodó (személy):** [lɛ.wæ.'tɛ] *PF* mn. *lewāte* (eredete: **wāte** *vitatkozik*)
- kötelesség:** [t̄son] *PF* fn. *tson*
- kötelességtudóan, engedelmesen:** [ni.'t̄son] *PF* hsz. *n̄itson* (eredete: **tson** *kötelesség*)
- kötél:** [t'ur.tel] *PF* fn. *txurtel* (összetétel ebből: **txur** *erős* és **telem** *zsinór*)
- kötőfék, kantár:** [sæ.'zæ.rɪp̄] *RL,PF* fn. *sāzārɪp* (eredete: **za'ārɪp** *húz*)
- kötőszó:** [t̄i.l.ʔu] *PF* fn. *t̄il̄'u* (összetétel ebből: **t̄il** *ízület* és **li'u** *szó*)
- követ:** [n̄.oŋ] *PF* i.(t) *nong*
- követel, kíván:** [f̄ŋ.oʔ] *PF* i.(t) *fngo'*
- követelés, kívánság:** [sæ.'f̄ŋoʔ] *PF* fn. *sāfngo'* (eredete: **fngo'** *kíván*)
- következő:** [haj] *PF* mn. *hay*
- következően:** [ni.'haj] *PRR* hsz. *n̄ihay* (eredete: **hay** *következő*)
- követően, időben utána:** [maw] *PF* esz. *maw-*
- közben, alatt, folyamán:** [k̄r.ka] *PF* told. *krrka-* (eredete: **krr** *idő*)
- közel van:** [s̄.im] *PF* i.(átn) *sim*
- közel(ében):** [l̄.ok̄] *PF* told. *lok-*
- közelben folyó víz, eső vagy nedves növényzet kellemes illatára emlékeztető:** [so.'sul] *PF* mn. *sosul*
- közelben, karnyújtásnyira:** [a.'sim] *PF* hsz. *asim* (eredete: **sim** *közel van*)
- közismerten (köznapi beszédben):** [naw.'no.mum]), **ke** *nem (valami tagadása)* (kötőmódú igével, **köztudottan:** [ni.aw.'no.mum] *PF* hsz. *n̄iaw-nomum* (eredete: «awn» *befejezett melléknévi igenévi infixum* és **omum** *tud, ismer*)
- központi hely:** [k'am.t̄sɛŋ] *PF* fn. *kxamtseng* (összetétel ebből: **kxam** *közép* és **tseng** *hely*)
- köztudottan, közismerten (köznapi beszédben):** [naw.'no.mum]): [ni.aw.'no.mum] *PF* hsz. *n̄iawnomum* (eredete: «awn» *befejezett melléknévi igenévi infixum* és **omum** *tud, ismer*)
- közép, középpont:** [k'am] *PF* fn. *kxam*
- középpont, közép:** [k'am] *PF* fn. *kxam*
- középszerű, olyan amilyen:** [kɛ.'sran] *PF* mn. *kesran* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **sran** *igen*) (Ennek a szónak a származása nem teljesen egyértelmű. Lehet, hogy eredetileg *kesrankekehe* volt, szó szerint 'nem igen, nem nem,' arra vonatkozóan hogy valami jól vagy rosszul sikerült. Idővel lerövidült *kesran-ra*, jelentése pedig kibővült, és középszerűséget is kifejez.)
- középszerűen:** [nik.'sran] *PF* hsz. *n̄iksran* (eredete: **kesran** *középszerű*)
- középszint:** [k'am.ji] *PF* fn. *kxamyi* (összetétel ebből: **kxam** *közép* és **yi** *szint*)
- közönséges, durva, udvariatlan:** [ræp.'tum] *PF* mn. *rāptum*
- közös módon, közösen:** [ni.'j̄] *PF* hsz. *n̄iyll* (eredete: **yll** *közösségi*)
- közös tűz vagy tűzhely:** [j̄l.t'ɛp̄] *PF* fn. *ylltxep* (összetétel ebből: **yll** *közös* és **txep** *tűz*)
- közös, közösségi:** [j̄] *PF* mn. *yll*
- közösen, együtt:** [ʔaw.si.'tɛŋ] *PF* hsz. *'awsiteng* (összetétel ebből: **'aw** *egy* és **teng** *megegyező*)
- közösen, közös módon:** [ni.'j̄] *PF* hsz. *n̄iyll* (eredete: **yll** *közösségi*)
- közösségi, közös:** [j̄] *PF* mn. *yll*
- között(e):** [kip̄] *PF* esz. *k̄ip-*
- között(e):** [mi.'kam] *PF* told. *m̄ikam-*
- közül(ről):** [ta.'kip̄] *PF* told. *takip-* (összetétel ebből: **ta** *felől* és **k̄ip-** *között*)
- kút:** [ra.'mu.noŋ] *PF* fn. *ramunong*
- külső megjelenés, vonás, jellegzetesség, tulajdonság, ismertetőjel, jellemvonás, oldal, tulajdonság:** [sjon] *PF* fn. *syon*
- különben, hogy nehogy:** [ftɛ.ke] *PF* ksz. *fte-ke* (összetétel ebből: **fte** *a célból/azért, hogy* és **ke** *nem* (valami tagadása)) (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
- különbség:** [ti.'kɛ.tɛŋ] *PF* fn. *t̄iketeng* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **teng** *azonos*)
- különböző, különleges:** [zɛj] *PF* mn. *zey*
- különleges, különböző:** [zɛj] *PF* mn. *zey*
- különös módon, furcsa módon:** [ni.'hɛk̄] *PF* hsz. *n̄ihɛk* (eredete: **hɛk** *furcsának lenni*) (mondat eleji határozószó, és nem módhatározószó)
- különös, furcsa:** [hi.j̄ik̄] *PF* mn. *hiyik*
- különös, szokatlan, ismeretlen:** [st'oŋ] *PF* mn. *stxong*
- különösen érdeklődik, koncentrálni valamire, specializálódik:** [k'an.ʔ̄.m] *PF* i.(t) *kan'in*

(összetétel ebből: **kan** *elfoglalt* és **'in** *be busy*)
különösen, nyomatékkal, féélreérthet-
lenül: [ni.'p'i] _{PF} *hsz. n̄pxi* (eredete: **pxi**
éles)
különösnek, furcsának, idegennek, várat-
lannak lenni: [h.ɛkʷ] _{PF} *i.(tn) hek*
kürt, dudu: [pawkʷ] _{PF} *fn. pawk*
küzdelem: [ti.wu.'sɛm] _{PF} *fn. t̄iwusem* (eredete:
wem küzd)

L

(le)esni: [z.upʷ] _{PF} *i.(tn) zup*
a legnagyobb, legnagyoszerűbb: [tu.'vom] _{PF}
mn. tuvom
labda: [rum] _{PF} *fn. rum*
lakik: ['kɛl.ku 's-i] _{PF} *i.(tn) kelku si* (eredete:
kelku otthon)
lassan: [nik.'ʔoŋ] _{PF} *hsz. nik'ong* (eredete:
ki'ong lassú)
lassú: [ki.'ʔoŋ] _{PF} *mn. ki'ong*
laza: [um] _{PF} *mn. um*
lazaság, szorosság: [ʔɛ.'k'i.num] _{PF} *fn. 'ekxi-*
num (összetétel ebből: **'ekxin** *szoros* és **um**
laza)
lazán, gyengén: [ni.'mɛjpʷ] _{PF} *hsz. n̄imeyp*
(eredete: meyp gyenge)
lebeg, levegőben úszik: [l.ŋ] _{PF} *i.(tn) l̄ing*
lebukik, alámerül, zuhan: [t.awŋ] _{PF} *i.(tn)*
tawng
lecke, tanóra: [sæ.'num.vi] _{PF} *fn. s̄anumvi* (ere-
dete: s̄anume tanítás)
ledőf, leszúr: [ts.ʊkʷ] _{PF} *i.(t) tsukx*
leendő mester: [tsul.fæ.tu.'naj] _{PF} *fn. tsulfātu-*
nay (eredete: **tsulfātu** *mester*)
leendő tanár: [kar.ju.'naj] _{PF} *fn. karyunay* (ere-
dete: karyu tanár)
leendő vezető, helyettes, megbízott:
 [ɛjk.ta.'naj] _{JC,PF} *fn. eyktanay* (eredete:
eyktan vezető)
leereszkedik, alászáll: [k].k.æ] _{PF} *i.(tn) kllkä*
(összetétel ebből: kllpa alj(a) és kä megy)
leereszkedik, lejön: [k].z.a.'ʔ.u] _{PF} *i.(tn) kll-*
za'u (összetétel ebből: **kllte föld** és **za'u jön**)
lefektet (vmit) a földre: [k].t.'ɛj.'k.a.j] _{PF} *i.(t)*
klltxeykay (összetétel ebből: **kllte föld** és **tx-**
ay laposan fekszik) tárgyas változata a *klltx-*
ay-nak
lefelé: [nɛ.'k] _{PF} *hsz. nekll*

küzdeni, harcolni: [w.ɛm] _{PF} *i.(tn) wem*
kő: [tsk'ɛ] _{PF} *fn. tskxe*
kő-, kőből készült: [ɛ.'tsk'ɛ] _{PF} *mn. letskxe*
(eredete: tskxe kő)
kőből készült, kő-: [ɛ.'tsk'ɛ] _{PF} *mn. letskxe*
(eredete: tskxe kő)
kőedény, mérges rovar tárolására: [ɛ.'p'aŋ] _{PF}
fn. epxang

legalább, minimálisan: [him.'t'ɛw.vaj] _{PF}
hsz. h̄imtxewvay (eredete: **h̄imtxew mini-**
mum)
legfeljebb, maximálisan: [t'an.'t'ɛw.vaj] _{PF}
hsz. txantxewvay (eredete: **txantxew maxi-**
mum)
leginkább, elsősorban, főként: [ni.'ʔaw.vɛ] _{PF}
mn. n̄i'awve (eredete: **'awve első**)
legjobb: [swej] _{PF} *mn. swej*
legjobban, optimálisan: [ni.'swej] _{PF} *hsz.*
n̄iswey (eredete: **swey legjobb**)
legközelebb: [ha.'ja.lo] _{PF} *hsz. hayalo* (össze-
tétel ebből: hay következő és alo idő)
legnagyoszerűbb, a legnagyobb: [tu.'vom] _{PF}
mn. tuvom
legrosszabb: [ʔɛ.ʔal] _{PF} *mn. 'e'al*
legtöbb, többség, nagyrészt: [t'am.'p'i] _{PF} *fn.*
txampxi (eredete: **txan sok**)
legyőzöttség, vereség: [sæ.læ.'t'ajŋ] _{PF} *fn.*
s̄älätxayn (eredete: **lätxayn legyőz**)
lehalkít, elcsendesül: [fn.u] _{PF} *i.(tn) fnu*
lehet, szabad: [ts.un.sl.u] _{PF} *i.(tn) tsunslu* (ös-
szetétel ebből: tsun tud és slu valóni vmivé)
lehetetlen: [kɛl.'tsun] _{PF} *mn. keltsun* (összete-
tél ebből: ke nem és tsun tud)
lehetőség: [ɛ.'tsun.slu] _{PF} *mn. letsunslu* (ere-
dete: tsunslu tud, képes)
lehetőség: [ti.'tsun.slu] _{PF} *fn. titsunslu* (eredete:
tsunslu lehet, szabad)
lehetőség, esély: [sk'om] _{PF} *fn. skxom*
lejtősen folyó patak (megszámlálható),
sziklák között: [ru.'rur] _{PF} *fn. rurur*
lejön, leereszkedik: [k].z.a.'ʔ.u] _{PF} *i.(tn) kll-*
za'u (összetétel ebből: **kllte föld** és **za'u jön**)
leköt(öz), odaerősít: [j.æŋ] _{PF} *i.(t) yän*
leleplez (szó szerint és átvitt értelemben is),
felfed, kimutat: [k.u.l.atʷ] _{PF} *i.(t) kulat*

- lelkes, buzgó:** [lɛ.'soʔ.ɦa] *PF* mn. *leso'ha* (eredete: *so'ha lelkesnek lenni*) cs.sz.
- lelkesedni, lelkesnek lenni valami iránt, lelkesedést mutatni valamiért, izgatottnak lenni valami miatt:** [s'oʔ.h.a] *PF* i.(t) *so'ha* (Megjegyzés: A „lelkesedni” mindig tárgy-as a na'vi nyelvben -PF)
- lelkesedés, pozitív hozzáállás:** [tɪ.'soʔ.ɦa] *PF* fn. *tiso'ha* (eredete: *so'ha lelkesnek lenni*)
- lelkesedést mutatni valamiért, lelkesnek lenni valami iránt, izgatottnak lenni valami miatt, lelkesedni:** [s'oʔ.h.a] *PF* i.(t) *so'ha* (Megjegyzés: A „lelkesedni” mindig tárgy-as a na'vi nyelvben -PF)
- lelkesen:** [nɪ.'soʔ.ɦa] *PF* hsz. *niso'ha* (eredete: *so'ha lelkesnek lenni*)
- lelkesnek lenni valami iránt, lelkesedést mutatni valamiért, izgatottnak lenni valami miatt, lelkesedni:** [s'oʔ.h.a] *PF* i.(t) *so'ha* (Megjegyzés: A „lelkesedni” mindig tárgy-as a na'vi nyelvben -PF)
- lelkileg, erős (érzelmileg, nem fizikailag), magabiztos:** [sɛj.'k'ɛl] *PF* mn. *seykxel*
- lenni, van:** [l·u] *PF* i.(tn),i.(átn) *lu* (állítmányi kapcsolószó, létezését kifejező ige) (a birtokos részesesetével birtoklást fejez ki)
- lenyel:** [k'·uk'] *PF* i.(t) *kxukx*
- lenézést jelöl, fúj! (megvetést:** [pak'] *PF* part. *pak*
- lepecsétel, hozzáférhetetlenné tesz:** [fɪ·ɛl] *PF* i.(t) *fyel*
- lerohan, támad:** [k'ɪ 's·i] *PF* i.(tn) *kxll si* (eredete: *kxll lerohanás*)
- lerohanás:** [k'ɪ] *PF* fn. *kxll*
- lerombol, (el)pusztít, megsemmisít:** [sk·a.'ʔ·a] *PF* i.(t) *ska'a*
- leszáll, földet ér:** [kl.'w·o] *PF* i.(tn) *kllwo* (összetétel ebből: *kllte föld* és *wo nyúl*)
- leszáll, földet ér:** [kl.'p·æ] *PF* i.(tn) *kllpä* (összetétel ebből: *kllte föld* és *pähem érkezik*)
- leszúr, ledöf:** [ts·uk'] *PF* i.(t) *tsukx*
- lesújt, (meg)üt, eltalál:** [t·a.k·uk'] *PF* i.(t) *takuk*
- letesz:** [k·ɛjn] *PF* i.(t) *keyn*
- levegő:** [ja] *PF* fn. *ya*
- levegőben úszik, lebeg:** [l·ɪŋ] *PF* i.(tn) *ling*
- leveles, levél-borította:** [lɛ.'ɾɪk'] *PF* mn. *lerik* (eredete: *rik levél*)
- levesz, eltávolít, elvisz:** [ʔ·a.k·u] *PF* i.(t) *'aku*
- levél (növényi rész):** [ɾɪk'] *PF* fn. *rik*
- levél-borította, leveles:** [lɛ.'ɾɪk'] *PF* mn. *lerik* (eredete: *rik levél*)
- levél-zöld:** [ɾɪ.kɛ.an] *PF* mn. *rikean* (összetétel ebből: *rik levél* és *ean zöld*)
- levéltányér:** [jɔm.yo lɛ.'ɾɪk'] *PF* fn. *yomyo lerik* (összetétel ebből: *yomyo tányér* és *lerik levél*)
- lezár (a cselekvés eredményes), befejez:** [ʔ·iʔ·a] *PF* i.(tn) *'i'a*
- leír (jellemez):** [sɪ·aʔ.ʔs·u] *PF* i.(t) *sla'tsu*
- leírás:** [tɪ.'slaʔ.ʔs] *PF* fn. *tisla'tsu* (eredete: *sla'tsu leír*)
- lila:** [ʔom] *PF* mn. *'om*
- lila szín:** [ʔom.pin] *PF* fn. *'ompin* (eredete: *'om lila*)
- liszt:** [ʔsjo] *PF* fn. *tsyo*
- lisztből készült étel:** [ʔsjo.sju] *PF* fn. *tsyosyu* (összetétel ebből: *tsyo liszt* és *syuve étel*)
- logikusan, természetesen, értelemszerűen:** [nɪ.'lun] *PF* hsz. *nɪlun*
- lovagol, megül:** [m·ak.t·o] *PF* i.(t) *makto*
- lusta, fásult, tespedt:** [ŋoŋ] *PF* mn. *ngong*
- lustaság, fásultság:** [tɪ.ŋoŋ] *PF* fn. *tingong* (eredete: *ngong lusta*)
- lustán, fásultan:** [nɪ.'ŋoŋ] *PF* hsz. *nɪngong* (eredete: *ngong lusta*)
- lyuk (átmenő):** [ɾop'] *PF* fn. *ropx*
- lyuk, üreg (aminek van vége vagy alja):** [ʔsoŋ.ɾop'] *PF* fn. *tsongropx* (összetétel ebből: *tsong völgy* és *ropx lyuk*)
- láb:** [ki.'nam] *PF* fn. *kinam*
- lábfej:** [vɛ.nu] *PF* fn. *venu*
- lábszárvédő (harcban használatos):** [ra.'spuʔ] *PF* fn. *raspu'*
- lábujj:** [vɛn.zɛk'] *PF* fn. *venzek* (összetétel ebből: *venu lábfej* és *zekwä ujj*)
- lágý (személy vagy dolog), gyengéd, kedves:** [flɪ] *PF* mn. *flrr*
- lágýan, gyengéden:** [nɪ.'flɪ] *PF* mn. *nɪflrr* (eredete: *flrr gyengéd*)
- lámpa, ragyogás, fény:** [sæ.'nɪ] *PF* fn. *sänrr* (eredete: *nrr ragyog, fénylik*)
- lándzsa:** [tuk.'ɾu] *PF* fn. *tukru*
- lány:** [ʔɛ.vɛ.ŋɛ] *PF* fn. *'evenge* (eredete: *'eveng gyerek*)
- lány (köznapi):** [ʔɛ.vɛ] *PF* fn. *'eve* (eredete: *'evenge lány*)

lány testvér: [ˈt̪smu.kɛ] PF fn. *tsmuke* (eredete: *tsmuk testvér*)
lánygyermek: [ˈʔi.tɛ] JC,PF fn. *'ite*
lát (szemével): [t̪s̪.ɛ.ˈʔ.a] PF i.(t) *tse'a*
láthatóvá válik, megjelenik, megvalósul:
 [s̪.ɛɪ] PF i.(tn) *srer*
látomás, vízió: [æ.ˈi.ɛ] PF fn. *äie*
látszik, (fel)tűnik: [l.am] PF i.(tn) *lam*
látszólag: [tat.ˈlam] PF hsz. *tatlam* (eredete: *lam látszik*)
látszólag: [ni.ˈlam] PF hsz. *n̪ilam* (eredete: *lam látszik*)
látvány, kinézet, megjelenés: [ʔuɪ] PF fn. *'ur*
látvány, látás: [t̪sɛ.ˈʔa.t̪swo] PF fn. *tse'atswo* (eredete: *tse'a lát*)
látás, látvány: [t̪sɛ.ˈʔa.t̪swo] PF fn. *tse'atswo* (eredete: *tse'a lát*)
láva, magma: [t̪.ɛ.ˈk'um.paɟ] PF fn. *txekxumpay* (eredete: *txep tűz és kxumpay sűrű folyadék*)
légy szíves! kérlek!: [ɾu.ˈt̪.ɛ] PF gesz. *rutxe*
lélegzet: [ˈsjɛ.ha] PF fn. *syeha*
lélegzik: [ˈsjɛ.ha s-i] PF i.(tn) *syeha si* (eredete: *syeha lélegzet*)
lélek: [vit.ˈra] PF fn. *vitra*

M

magma, láva: [t̪.ɛ.ˈk'um.paɟ] PF fn. *txekxumpay* (eredete: *txep tűz és kxumpay sűrű folyadék*)
'Milyen szomorú!', boldogtalan, szomorú:
 [kɛ.ˈft'o] PF gesz. *keftxo*
(meg)csíp, megszúr: [sɟ.ap̪] PF i.(t) *sngap*
(meg)csókol, (meg)puszil: [p.om] PF i.(t) *pom*
(meg)céloz: [k.an] PF i.(tm), i.(t) *kan*
(meg)elégedett, hiánytalan, tele: [jɛ] PF mn. *ye*
(meg)fog, kézben tart, markol: [fj.ɛp̪] PF i.(t) *fyep*
(meg)fordul, tengely körül forog: [m.m] PF i.(tn) *m̪in M̪in ne ft̪arpa Fordulj balra*
(meg)gyógyul, javul: [ˈzo.sl.u] PF i.(tn) *zoslu* (összetétel ebből: *zo jól lenni és slu válik vmivé*)
(meg)gyógyít, javít: [zɛj.ˈk.o] PF i.(t) *zeyko* (eredete: *zo jól lenni és «eyk» műveltető infixum*)
(meg)hajt, mozgásba hoz: [ˈsp.u.l.ɛ] PF i.(t)

lény(eg)ében megért/felismer, (bele)lát (spirituális értelemben), 'grockol': [ˈk.a.m.ɛ] PF i.(t) *kame*
lényeg: [ˈt̪.ɛ.lɛ] PF fn. *txele*
lényeg, belső tulajdonság, valaminek az alapvető természete, személyiség: [ran] PF fn. *ran*
lényegében, alapvetően, alapjában: [ni.ˈran] PF hsz. *n̪iran* (eredete: *ran belső tulajdonság*)
lépcsősor: [sna.ˈji] PF fn. *snayì* (eredete: *yì szint*)
lépést tart: [l.a.ˈts̪.i] LA ige *latsi*
léteznek: [ˈfkɛj.t.ok̪] PF i.(tn) *fkeytok* (eredete: *kifkeyti tok van a világon*)
létrehoz, alkot, készít: [ɲ.op̪] PF i.(t) *ngop*
létrehoz, készít: [slɛj.ˈk.u] PF i.(t) *sleyku* (eredete: *slu válik valamivé és «eyk» műveltető igei infixum*)
lóg: [k.ur] PF i.(tn) *kur*
lök, rúg: [p̪.ɛk̪] PF i.(t) *pxek*
lök, tol, taszít: [kæ.ˈʔ.æ.r.ɪp̪] PF i.(t) *kä'ärìp* (összetétel ebből: *kä megy és 'ärìp mozgat (meg)mozdít*)
lő: [t.ɛm] PF i.(tn) *tem*
lő: [t.ol.ˈt.ɛm] PF i.(t) *toltem*

spule
(meg)hall: [st.awm] PF i.(t) *stawm*
(meg)hallgat: [ˈt̪.ɲ.ˈmik.jun] PF i.(tn) *t̪ing mi-kyun* (eredete: *t̪ing ad és mikyun fül*)
(meg)köt: [j.im] PF i.(t) *yim*
(meg)látogat: [ˈf̪.r̪.f.ɛn] PF i.(t) *frrfen*
(meg)ment, véd: [z.oŋ] PF i.(t) *zong*
(meg)mozdít, mozgat: [ˈʔ.æ.r.ɪp̪] PF i.(t) *'ärìp*
(meg)próbál, megkísérel: [fm.i] PF i.(tm) *fmi* (kötőmóddal)
(meg)puszil, (meg)csókol: [p.om] PF i.(t) *pom*
(meg)talál, felfedez: [ɾ.un] PF i.(t) *run*
(meg)tisztel: [mɛ.ˈu.i.a s-i] PF i.(tn) *meuia si* (eredete: *meuia tisztesség*)
(meg)történik, bekövetkezik: [l.ɛn] PF i.(tn) *len*
(meg)vizsgál, ellenőriz: [st.ɛ.ˈft̪.aw] PF i.(t) *steftxaw*
(meg)vizsgál, felfedez: [l.aɟ] PF i.(t) *lang*
(meg)véd, (meg)óv: [ˈh.aw.n.u] PF i.(t) *hawnu*
(meg)áld: [t̪.ɲ.sjawm] PF i.(tn) *t̪ing syawn* (ere-

- dete: **syawn** *áldás*)
- (meg)érint:** [ʔ·am.p·i] _{PF} i.(t) *'ampi*
- (meg)érkezik, megjön:** [p·æ.h·ɛm] _{PF} i.(tn) *pähem*
- (meg)ért:** [tsl·am] _{PF} i.(t) *tslam*
- (meg)óv, (meg)véd:** [h·aw.n·u] _{PF} i.(t) *hawnu*
- (meg)üt, lesújt, eltalál:** [t·a.k·ukʔ] _{PF} i.(t) *takuk*
- mód, módjára, módon:** [ni.'fja.ʔo] _{PF} hsz. *nì-fya'o* (eredete: *fya'o* mód)
- a megfelelő mód, valaminek a mikéntje:** [e.'jawr.fya] _{PF} fn. *eyawrfya* (eredete: *eyawr helyes és fya'o* mód)
- a múlt (előző) hét:** [kin.tɾ.am] _{PF} fn. *kintrram* (eredete: *kintr hét*)
- ma:** [fi.'tɾ] _{PF} hsz. *fitrr* (eredete: *trr nap*)
- ma este:** [fi.'t'on] _{PF} hsz., fn. *fitxon* (eredete: *txon este*)
- madár:** [ja.jo] _{PF} fn. *yayo* (összetétel ebből: *ya levegő és ioang állat*)_D
- madárfészek:** [ja.jo.fsrul] _{PF} fn. *yayotsrul* (összetétel ebből: *yayo madár és tsrul fészek*)
- madaré, állat kicsinye (emlőse, halé, rovaré):** [li.ni] _{PF} fn. *lini*
- mag:** [ri.'naʔ] _{PF} fn. *rina'* (eredete: *atokirina' A Szent Fa magja*)
- magabiztos, biztos:** [am.'ʔa.ke] _{PF} mn. *am'ake* (összetétel ebből: *am'a kétség és ke nem*)
- magabiztos, erős (érzelmileg, lelkileg, nem fizikailag):** [sej.'k'el] _{PF} mn. *seykxel*
- magabiztosan:** [nam.'ʔa.ke] _{PF} hsz. *nam'ake* (eredete: *am'ake magabiztos*)
- magas:** [k'ajl] _{PF} mn. *kxayl*
- magas szint:** [k'ajl.ji] _{PF} fn. *kxaylyi* (összetétel ebből: *kxayl magas és yi szint*)
- magas, nagy:** [tsawl] _{PF} mn. *tsawl* cs.sz.
- magasztos, fenséges, a tökéletesnél is jobb:** [fjo.lɛ] _{PF} mn. *fyole*
- magyarázat:** [ti.'o.ɛjk.tɪŋ] _{PF} fn. *tioeykting* (eredete: «*eyk*» műveltető igei infixum) (köznyelvi használat [ti.'o.ɛjk.tɪŋ])
- magán terület, ahova vissza lehet vonulni:** [sno.mo] _{PF} fn. *snomo* (összetétel ebből: *sno saját és mo terület*)
- magányos, egyedül lévő:** [lɛ.'ʔaw.tu] _{PF} mn. *le'awtu* (összetétel ebből: *'aw egy és tute személy*)
- majdnem:** [stum] _{PF} hsz. *stum*
- marad:** [ʔ·l.'ʔ·awn] _{PF} i.(tn) *'i'awn*
- markol, (meg)fog, kézben tart:** [fj·ɛpʔ] _{PF} i.(t) *fyep*
- maximum:** [t'an.'t'ɛw] _{PF} fn. *txantxew* (összetétel ebből: *txan sok és txew határ, széle valaminek, vég*)
- maximálisan, legfeljebb:** [t'an.'t'ɛw.va] _{PF} hsz. *txantxewvay* (eredete: *txantxew maximum*)
- medence, kis tó:** [ʔo.ra.tsjipʔ] _{PF} fn. *'oratsyip* (eredete: *'ora tó*)
- meg(romlik), rohad:** [sn·æm] _{PF} i.(tn) *snäm*
- megad(ja magát), felad:** [v·ɛ.l·ɛkʔ] _{PF} i.(tn) *velek*
- megaláz, megszégyení:** [fwɪŋ s·i] _{PF} i.(tn) *fwɪŋ si* (eredete: *fwɪŋ megaláztatás, szégyen*)
- megaláztatás, szégyen:** [fwɪŋ] _{PF} fn. *fwɪŋ*
- megbeszélés, beszélgetés:** [ti.pæŋ.'k'o] _{PF} fn. *tìpängkxo* (eredete: *pängkxo beszélget*)
- megbocsájtás:** [t'o.a] _{PF} fn. *txoa*
- megbánt, megsért:** [ti.'sraw se.j.'k·i] _{PF} i.(t) *tìsraw seyki* (összetétel ebből: *tìsraw fájdalom és s«eyk»i csinál (műveltető)*)
- megbízható, szavahihető:** [mal] _{PF} mn. *mal*
- megbízhatóság:** [ti.'mal] _{PF} fn. *tìmal* (eredete: *mal megbízható*)
- megbízott, helyettes, leendő vezető:** [ɛjk.ta.'naj] _{JC,PF} fn. *eyktanay* (eredete: *eyktan vezető*)
- megegyező, azonos, egyenlő:** [tɛŋ] _{PF} mn. *teng*
- megelőzőleg, korábban:** [srɛ] _{PF} esz. *sre+*
- megemlékezés napja:** [ʔok.tɾ] _{PF} fn. *'oktrr* (összetétel ebből: *'ok emlék, emlékezés és trr nap*)
- megerősít, érvényesít:** [ka.'ŋaj s·i] _{PF} i.(tn) *kangay si* (eredete: *kangay érvényes*)
- megfelel, illik, kiegészít, illeszkedik, természeténél fogva erősít:** [h·aʔ] _{PF} i.(tn) *ha'*
- megfelelő:** [lɛ.'tam] _{PF} mn. *letam* (eredete: *tam rendben*)
- megfelelő időben, alkalmasint:** [nik.'maɾ] _{PF} hsz. *nikmar* (eredete: *kimar szezonális*)
- megfigyel, szemügyre vesz, tanulmányoz:** [ft·i.'a] _{PF} i.(t) *ftia*
- megfog, megragad:** [n·i.'æ] _{PF} i.(t) *niä*
- megfélemlít, megijeszt:** [t'o.pu sle.j.'k·u] _{PF} i.(t) *txopu sleyku* (eredete: *txopu félelem és sleyku létrehoz*)

- meghal:** [t'ɛɾ.k-up¹] *PF* i.(tn) *terkup*
- meghiúsult elvárások miatti érzelmi csalódottság, csalódás, kiábrándulás:** [jɛw.la] *PF* fn. *yewla*
- meghódít, csatában legyőz:** [l.æ.t'ajɲ] *PF* i.(t) *lätxayn*
- megijeszt, megfélemlít:** [t'o.pu slej.k'u] *PF* i.(t) *txopu sleyku* (eredete: **txopu** félelem és **sleyku** létrehoz)
- megjegyezz, észrevesz, tudatában van:** [t'sɛ.ɾ.i] *PF* i.(t) *tseri*
- megjegyzés:** [sæ.pl.t'ɛ.vi] *PF* fn. *säplltxevi* (eredete: **säplltxe** állítás)
- megjelenik, megvalósul, láthatóvá válik:** [sr.ɛɾ] *PF* i.(tn) *srer*
- megjelenés, kinézet:** [ti.'lam] *PF* fn. *tīlam* (eredete: **lam** látszik)
- megjelenés, látvány, kinézet:** [ʔur] *PF* fn. *'ur*
- megjósol, jövendöl, előre meglát:** [srɛ.s.ɛ.'ʔ.a] *PF* i.(t) *srese'a* (összetétel ebből: **sre+** megelőzőleg és **tse'a** lát)
- megjön, (meg)érkezik:** [p.æ.h.ɛm] *PF* i.(tn) *pāhem*
- megkísérel, (meg)próbál:** [fm.i] *PF* i.(tn) *fmi* (kötőmóddal)
- megköszön:** [i.'ra.jo 's-i] *PF* i.(tn) *irayo si* (eredete: **irayo** köszönet)
- megközelít:** [l-ok¹] *PF* i.(t) *lok*
- megmagyaráz (miért):** [o.'ɛjk.t.ɪŋ] *PF* i.(t) *oeykting* (összetétel ebből: **oeyk** ok és **ting** ad)
- megmászni:** [t'sj.il] *PF* i.(t) *tsyil*
- megmászás, mászás:** [sæ.t'sjil] *PF* fn. *sätsyil* (eredete: **tsyil** mászik)
- megnyerő(nek) vagy szeretetre méltó(nak) lenni:** [s.u.n.u] *PF* i.(tn) *sunu*
- megpillant, ránéz:** [n.m] *PF* i.(t) *nin*
- megragad, megfog:** [n.i.'æ] *PF* i.(t) *niä*
- megsebesít:** [sk'ir 's-i] *PF* i.(tn) *skxir si* (eredete: **skxir** seb)
- megsemmisít, (el)pusztít, lerombol:** [sk.a.'ʔ.a] *PF* i.(t) *ska'a*
- megszakít, félbeszakít, kizökkent:** [m.æ.'k'u] *PF* i.(t) *mäxxu* (eredete: **kxu** baj)
- megszerez, kap:** [k.a.n.om] *PF* i.(t) *kanom*
- megszámlálhatatlan, végtelen (sok):** [kɛ.t'suk.'ti.am] *PF* mn. *ketsuktiam* (eredete: **ketsuk-** -hatatlan, -hetetlen és **tiam** számol)
- megszégyenít, megaláz:** [fwɪŋ s-i] *PF* i.(tn) *fwɪŋ si* (eredete: **fwɪŋ** megaláztatás, szégyen)
- megszólító eset jele:** [ma] *PF* part. *ma*
- megszúr, (meg)csíp:** [sɲ.ap¹] *PF* i.(t) *sngap*
- megsért, megbánt:** [ti.'srɔw sej.'k-i] *PF* i.(t) *tisraw seyki* (összetétel ebből: **tisraw** fájdalom és **s«eyk»i** csinál (műveltető))
- megtagad, visszautasít, nem hajlandó valamire:** [st.o] *PF* i.(tn) *sto*
- megteszi; rendben; jó lesz:** [t.am] *PF* i.(tn); *gesz. tam*
- megvalósul, megjelenik, láthatóvá válik:** [sr.ɛɾ] *PF* i.(tn) *srer*
- megváltoztatott, módosított, nem eredeti állapotú:** [zæ.fi] *PF* mn. *zäfi*
- megy:** [k.æ] *PF* i.(tn) *kä*
- megáll:** [t'ɛj] *PF* ige *txey*
- megállás nélkül, folyamatosan:** [ni.kɛ.'ftaŋ] *PF* hsz. *nülkeftang* (összetétel ebből: **luke** nélkül és **ftang** abbahagy)
- megállás, félbe-/megszakítás, hangszalagzárhang:** [ti.'ftaŋ] *PF* fn. *tiftang* (eredete: **ftang** megáll)
- megállít:** [ti.'ftaŋ s-i] *PF* i.(tn) *tiftang si* (eredete: **tiftang** megállítás)
- megéri, értékes:** [l.ɛj] *PF* i.(tn) *ley*
- megérkezik, eljut/elér valahová:** [p.a.t.ɛ] *ZS* ige *pate*
- megérzés alapján cselekedve, találgatva:** [ni.'ʔɛn] *PF* hsz. *nì'en* (eredete: **'en** találgatás)
- megérzés, tipp, találgatás, gyanú:** [ʔɛn] *PF* fn. *'en*
- megül, lovagol:** [m.ak.t.o] *PF* i.(t) *makto*
- meleg:** [saŋ] *PF* mn. *sang*
- mellesleg, apropó, jut eszembe:** [ni.'viŋ.kap¹] *PF* hsz. *nìvingkap* (eredete: **vingkap** eszébe jut, "beugrik")
- mellkas:** [hɛjɾ] *PF* fn. *heyɾ*
- mellkast takaró nyaklánc:** [fk'i.ɛ] *PF* fn. *fkxile*
- mellvért (páncél):** [ma.sat] *PF* fn. *masat*
- melléknév:** [sʃon.li.ʔu] *PF* fn. *syonli'u* (összetétel ebből: **syon** tulajdonság és **li'u** szó)
- menedék:** [zɔŋ.tseŋ] *PF* fn. *zongtseng* (összetétel ebből: **zong** megment és **tseng** hely)
- menekül, szökik:** [h.i.fw.o] *PF* i.(tn) *hifwo*

- menetirány, irány:** [sa.'lɛw.fja] *PF* fn. *salewfyā* (eredete: *salew folytat* és *fya'o út*)
- mennydörgés:** [ʔɾ.p'om] *PF* fn. *'rrpxom*
- mennyi?:** [hɪm.'t'am.pɛ] *PF* kérd. *hìmtxampe* másik alakja: *pìmtxan*
- mennyi?:** [pɪm.'t'an] *PF* kérd. *pìmtxan* másik alakja: *hìmtxampe*
- mennyire összetett?:** [pɛ.fjɪn.ɛp.'ʔaŋ] *PF* kérd. *pefyinep'ang* (eredete: **fyinep'ang** *összettség foka*) másik alakja: *fyinep'angpe*
- mennyire összetett?:** [fjɪn.ɛp.'ʔaŋ.pɛ] *PF* kérd. *fyinep'angpe* (eredete: **fyinep'ang** *összettség foka*) másik alakja *pefyinep'ang*
- mennyiség, összeg:** [hɪm.'t'an] *PF* fn. *hìmtxan* (összetétel ebből: **hìm** *kevés* és **txan** *sok*)
- mentén:** [ʔo.fɑ] *PF* told. *rofa-*
- mentén, által(a), révén, keresztül:** [ʔ.læ] or [l.'læ] *PF* told. *ilä+*
- mert:** [ta.'lun(a)] *PF* ksz. *talun(a)* (összetétel ebből: **ta** *felől* és **lun** *ok*)
- mert, „azon oknál fogva“:** [ta.'wɛjk(a)] *PF* ksz. *taweyk(a)*
- merész, bátor:** [tɪ.'tstɛw.ŋaʔ] *PF* mn. *tìstewngá'* (eredete: **tìstew** *bátorság, merészség*) n.e. (pl. bátor tett)
- merészség, bátorság:** [tɪ.'tstɛw] *PF* fn. *tìstew*
- merít (folyadékba):** [jɛm.'fpaj 's-i] *PF* i.(tn) *yemfpay si* (eredete: **yemfpay** *merítés*)
- merítés (folyadékba), bemártás:** [jɛm.'fpaj] *PF* fn. *yemfpay* (összetétel ebből: **yem** *rak* és **pay** *víz*)
- messze van:** [l-ɪm] *PF* i.(átn) *lìm*
- messze, távol:** [a.'lɪm] *PF* hsz. *alìm* (eredete: **lìm** *messze van*)
- mester:** [ʔsul.'fæ.tu] *PF* fn. *tsulfätu* (eredete: **tsulfä** *ügyesség*)
- mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit:** [fjan] *PF* fn. *fyan*
- meztelen, ruha nélküli:** [luk.'pɛn] *PF* mn. *lukpen* (összetétel ebből: **luke** *nélkül* és **pen** *ruházat (gyűjtőfogalom)*)
- mező, nyílt terep, síkság:** [ʔ'a.jo] *PF* fn. *txayo*
- mi:** [aw.'ŋa] *PF* nm. *awnga* (eredete: **ayoeng** *mi*)
- mi (beleértő):** [aj.'wɛŋ] *PF* nm. *ayoeng* (eredete: **oe** *én*) (**ayoenga-** szótó a told.-okhoz) *én* veletek (*én és ti* többen)
- mi (kizáró):** [aj.'o.ɛ] *PF* nm. *ayoe* (eredete: **oe** *én*) *én* övelük (*én és ők* többen)
- mi ketten (beleértő) (te és én):** [ʔwɛŋ] *PF* nm. *oeng* (eredete: **oe** *én*)
- mi ketten (kizáró):** [ʔmo.ɛ] *PF* nm. *moe* (eredete: **me+** *kettes szám jele* és **oe** *én*)
- mi történik? mit csinál?:** [ʔkɛm.pɛ] *PF* kérd. *kempe* másik alakja: **pehem** (eredete **kem** *tett, cselekedet*)
- mi történik? mit csinál?:** [pɛ.'hɛm] *PF* kérd. *pehem* másik alakja: **kempe** (eredete **kem** *tett, cselekedet*)
- Mi? (Mit?):** [ʔli.'ʔu.pɛ] *PF* kérd. *li'upe* másik alakja: **pehli'u**
- mi? mit? micsoda? micsodát?:** [ʔu.pɛ] *PF* kérd. *'upe* (összetétel ebből: **'u** *dolog* és **pe** *kérdőszó*)
- mi? mit? micsoda? micsodát?:** [pɛ.'u] *PF* kérd. *peu* másik alakja: **'upe**
- mialatt, amíg, miközben:** [tɛŋ.'kɾ] *PF* ksz. *tengkr* (összetétel ebből: **teng** *megegyező* és **kr** *idő*)
- miféle?:** [ʔfnɛ.pɛ] *PF* kérd. *fnepe* másik alakja: **pefnel**
- miféle?:** [pɛ.'fnɛl] *PF* kérd. *pefnel* másik alakja: **fnepe**
- mikor?:** [ʔkɾ.pɛ] *PF* kérd. *krrpe* másik alakja: **pehrr** (eredete **krr** *idő*)
- mikor?:** [pɛ.'hɾ] *PF* kérd. *pehrr* másik alakja: **krrpe** (eredete **krr** *idő*)
- miközben, amíg, mialatt:** [tɛŋ.'kɾ] *PF* ksz. *tengkr* (összetétel ebből: **teng** *megegyező* és **kr** *idő*)
- Milyen hőmérsékletű?:** [pɛ.som.'wɛw] *PF* kérd. *pesomwew* (eredete: **somwew** *hőmérséklet*)
- Milyen hőmérsékletű? (gyakoribb):** [som.'wɛw.pɛ] *PF* kérd. *somwewpe* (eredete: **somwew** *hőmérséklet*)
- milyen laza, milyen szoros:** [ʔɛ.'k'i.num.pɛ] *PF* kérd. *'ekxinumpe* (eredete: **'ekxinum** *szorosság, lazaság*)
- milyen laza?, milyen szoros:** [pɛ.'k'in.um] *PF* kérd. *pekxinum* (eredete: **'ekxinum** *szorosság, lazaság*)
- milyen szoros, milyen laza:** [ʔɛ.'k'i.num.pɛ] *PF* kérd. *'ekxinumpe* (eredete: **'ekxinum** *szorosság, lazaság*)
- milyen szoros, milyen laza?:** [pɛ.'k'in.um] *PF* kérd. *pekxinum* (eredete: **'ekxinum** *szorosság, lazaság*)

- milyen széles:** [pɛ.slo.'snɛpʰ] PF kérd. *peslosnep* (eredete: **snep** *keskeny*) (másik alakja: *slosneppe*)
- milyen széles?:** [slo.'snɛ.pɛ] PF kérd. *slosneppe* (eredete: **snep** *keskeny*) (másik alakja: *peslosnep*)
- milyen szó? :** [pɛ.'li.ʔu] PF kérd. *pelì'u* másikk alakja: **li'upe**
- mindazonáltal:** [tsal.su.'ŋaj] PF hsz. *tsalsung-ay*
- mindegy, bármi:** [kɛ.'tsran] PF mn., ksz. *kets-ran* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **tsranten** *számít*)
- minden:** ['fra.ʔu] PF fn. *fra'u* (eredete: **'u** *dolog*)
- minden alkalommal, minden esetben, minden időben:** ['fra.lo] PF hsz. *fralo* (eredete: **alo** *idő*)
- minden esetben, minden alkalommal, minden időben:** ['fra.lo] PF hsz. *fralo* (eredete: **alo** *idő*)
- minden időben, minden alkalommal, minden esetben:** ['fra.lo] PF hsz. *fralo* (eredete: **alo** *idő*)
- minden nap, naponta:** [fra.'tɾ] PF hsz. *fratrr* (eredete: **trr** *nap*)
- minden OK, Minden rendben:** [fraw.'zo] PF gesz. *frawzo* (eredete: **fra'u** *minden* és **zo** *jól lenni*)
- Minden rendben, minden OK:** [fraw.'zo] PF gesz. *frawzo* (eredete: **fra'u** *minden* és **zo** *jól lenni*)
- minden éjjel:** [fra.'t'on] PF hsz. *fratxon* (eredete: **txon** *éj*)
- mindenhogy:** [fra.'fja] PF hsz. *frafya* (összetétel ebből: **fra'u** *minden* és **fya'o** *út*)
- mindenhol, mindenütt:** ['fra.'tsɛŋ] PF hsz. *fratseng* (eredete: **tseng** *hely*)
- mindenki:** ['fra.po] PF nm. *frapo* (eredete: **po** *ő*)
- mindennapi:** [ɛ.'tɾ] RL mn. *letrr* (eredete: **trr** *nap*)
- mindennapos, hétköznapi:** [ɛ.'tɾ.tɾ] PF mn. *letrrrtrr* (eredete: **trr** *nap*)
- mindenütt, mindenhol:** ['fra.'tsɛŋ] PF hsz. *fratseng* (eredete: **tseng** *hely*)
- mindig:** ['fra.kɾ] PF hsz. *frakrr* (eredete: **krr** *idő*)
- mindjárt (nem olyan hamar, mint pxiswaway):** [p'i.'jɛʔ.ɾm] PF hsz. *pxiye'rìn* (összetétel ebből: **ye'rìn** *hamarosan* és **pxi** *éles*)
- minimum:** [him.'t'ɛw] PF fn. *hìmtxew* (összetétel ebből: **him** *kevés* és **txew** *határ*)
- minimálisan, legalább:** [him.'t'ɛw.vaj] PF hsz. *hìmtxewvay* (eredete: **hìmtxew** *minimum*)
- mint a na'vik, na'viul:** [ni.'naʔ.vi] PF hsz. *nì-Na'vi* (eredete: **Na'vi** *a Nép*)
- mint ez a dolog, olyan:** [na.fi.'ʔu] PF mn. *nafi'u* (összetétel ebből: **na** *olyan*, **mint** és **fi'u** *ez*)
- mint mi (köznap beszédben):** [naj.'wɛŋ]: [ni.aj.'wɛŋ] PF hsz. *nìayoeng* (eredete: **ayoeng** *mi* (*beleértő*))
- mint mindig:** [ni.'fra.kɾ] PF hsz. *nìfrakrr* (eredete: **frakrr** *mindig*)
- mint pxiswaway), mindjárt (nem olyan hamar:** [p'i.'jɛʔ.ɾm] PF hsz. *pxiye'rìn* (összetétel ebből: **ye'rìn** *hamarosan* és **pxi** *éles*)
- mint, ugyanúgy (mint) (hasonló cselekedet):** [ni.'tɛŋ.fja] PF hat. *nìtengfya* (eredete: **tengfya** *úgy mint* (ksz.))
- mint..., ... szerepében:** [sko] PF told. *sko+*
- mint/ahogy, -ként, akként/úgy...:** [na] PF esz. *na-*
- mint/ahogy, ként, akként/úgy...:** [p'ɛl] PF told. *pxel-*
- mint:** ['ɾɛ.nu] PF fn. *renu*
- mintha kockán forogna az élete., Úgy:** [nɛm.'ɾɛj] PF hsz., gesz. *nemrey* (eredete: **emrey** *túlél*)
- miре, amíg, addigra:** [li.sɾɛ] PF hsz. *lisre+* (összetétel ebből: **li** *már* és **sre+** *előtt*)
- miért?:** [lum.pɛ] PF kérd. *lumpe* másikk alakja: **pelun**
- miért?:** [pɛ.'lun] PF kérd. *pelun* másikk alakja: **lumpe**
- moha:** [pɾ.wɿ] Prr fn. *prroll* (összetétel ebből: **prnen** *csecsemő* és **'ewll** *növény*)
- mohó, falánk:** [t'a.nɛw] PF mn. *txanew* (összetétel ebből: **txan** *sok* és **new** *akar*)
- mohóság, falánkság:** [ti.'t'a.nɛw] PF fn. *tìtxanew* (eredete: **txanew** *falánk*, **mohó**)
- mond:** [p.ɛŋ] PF i.(t) *peng*
- mondani sem kell, természetesen:** [kɛ.zɛm.pl.'t'ɛ] PF hsz. *kezemplltxe* (összevonás: **ke+zene+piylltxe**)
- mondat:** ['li.ʔu.kiŋ] PF fn. *li'ukìng* (összetétel ebből: **li'u** *szó* és **kìng** *fonal*)

- mos:** [j·ur] _{PF} i.(t) *yur*
- mosdó, WC (a Földön):** [ˈfjæʔ.t͡sɛŋ] _{PF} fn. *fjǵä'tseng* (összetétel ebből: **fjǵä'** könnyít magán és **tseng** hely)
- mosdó, WC (a Földön):** [ˈmo a ˈfjæʔ] _{PF} fn. *mo a fjǵä'* (összetétel ebből: **mo** bekerített terület és **(a) fjǵä'** könnyít magán)
- mosoly:** [ˈlɾ.tokʷ] _{PF} fn. *lrrtok*
- mosolyog:** [ˈlɾ.tokʷ ˈs-i] _{PF} i.(tn) *lrrtok si* (eredete: **lrrtok** mosoly)
- most:** [sɛtʷ] _{PF} hsz. *set*
- mostantól (a jövőben):** [ka.j] _{PF} told. *kay-*
- mostanában, jelenleg:** [ni.ˈfkɾ] _{PF} hsz. *nifkrr* (eredete: **fikrr** most)
- mozgat, (meg)mozdít:** [ˈʔ.æ.f.ɪpʷ] _{PF} i.(t) *'ärìp*
- mozgásba hoz, (meg)hajt:** [ˈsp.u.l.ɛ] _{PF} i.(t) *spule*
- mozog:** [ɾ.ikʷ] _{PF} i.(tn) *rikx*
- mulatságos történet, vicc:** [ˈhaŋ.vur] _{PF} fn. *hangvur* (összetétel ebből: **hangham** nevet és **vur** történet)
- mulattató, humoros, vicces:** [ˈʔi.pu] _{PF} mn. *'ipu*
- munka:** [ti.ˈkaŋ.kɛm] _{PF} fn. *tikangkem* (eredete: **kem** cselekvés, tett)
- mutat:** [w.m.ˈt'·u] _{PF} i.(t) *wìntxu*
- mutat, jelez:** [v·] _{PF} i.(tn), i.(t) *vll*
- már:** [li] _{PF} hsz. *li*
- már, korábban:** [sɾɛ.ˈkɾ] _{PF} hsz. *srekrr* (összetétel ebből: **sre** előtt és **krr** idő)
- más:** [ˈla.hɛ] _{PF} nm. *lahe*
- más:** [ˈkɛ.tɛŋ] _{PF} mn. *keteng* (összetétel ebből: **ke** nem és **teng** megegyező)
- más szóval, azaz hogy:** [ˈa.lu] _{PF} ksz. *alu* (eredete: **a a** melléknévjelző és **lu van**) (toldalékokhoz)
- más, másik ember vagy dolog:** [ˈla.po] _{PF} nm. *lapo* (összetétel ebből: **lahe** más és **po** ő)
- másik ember vagy dolog, más:** [ˈla.po] _{PF} nm. *lapo* (összetétel ebből: **lahe** más és **po** ő)
- második (sorszámnev):** [ˈmu.vɛ] _{PF} mn. *muve* (eredete: **mune** kettő)
- másodperc, kis pillanat:** [ˈswaw.t͡sjɪpʷ] _{PF} fn. *swawtsyìp* (eredete: **swaw** pillanat)
- másodperc, nagyon rövid idő:** [ˈhi.kɾ] _{PF} fn. *hikrr* (összetétel ebből: **hì'i** kis és **krr** idő)
- mászva:** [ni.ˈt͡sjɪl] _{PF} hsz. *nìtsyìl* (eredete: **tsyil** mászik)
- mászás, megmászás:** [sæ.ˈt͡sjɪl] _{PF} fn. *sätsyìl* (eredete: **tsyil** mászik)
- még (fokozószó):** [kɛŋ] _{PF} hsz. *keng*
- még mindig:** [mi] _{PF} hsz. *mi*
- méltó, érdemes:** [p'ʌn] _{PF} mn. *pxan*
- mély (fizikailag):** [t'ukʷ] _{PF} mn. *txukx*
- méreg:** [t'um] _{PF} fn. *txum*
- méret:** [ˈtsawl.ˈhiʔ] _{PF} fn. *tsawlhì'* (összetétel ebből: **tsawl** nagy (méret) és **hì'i** kis (méret))
- mérges rovar tárolására, kőedény:** [ɛ.ˈp'ʌŋ] _{PF} fn. *epxang*
- mérgesen, dühösen:** [ni.ˈsti] _{PF} hsz. *nìsti* (eredete: **sti** dühöng)
- mérgező:** [t'um.ŋaʔ] _{PF} mn. *txumnga'* (eredete: **txum** méreg és **nga'** tartalmaz)
- mérkőzés:** [sæ.ˈwæ.sul.t͡sjɪpʷ] _{PF} fn. *säwäsultsyìp* (eredete: **säwäsul** verseny)
- mérsékelt, enyhe, kellemes:** [ˈt͡sjʌ.fɛ] _{PF} mn. *tsyafe*
- mód, ösvény, út:** [ˈfjʌ.ʔo] _{PF} fn. *fya'o*
- módjára, módon, -mód:** [ni.ˈfjʌ.ʔo] _{PF} hsz. *nìfya'o* (eredete: **fya'o** mód)
- módon, módjára, -mód:** [ni.ˈfjʌ.ʔo] _{PF} hsz. *nìfya'o* (eredete: **fya'o** mód)
- módosított, megváltoztatott, nem eredeti állapotú:** [ˈzæ.fi] _{PF} mn. *zäfi*
- módszer, rendszer, eljárás, folyamat:** [ˈvɛ.fjʌ] _{PF} fn. *vefya* (összetétel ebből: **ve'o** rend, rendezettség és **fya'o** mód, módszer)
- móka, izgalom:** [ti.ˈʔoʔ] _{PF} fn. *tì'o'* (eredete: **'o'** izgalmas)
- mókás, izgalmas:** [ʔoʔ] _{PF} mn. *'o'*
- mögött:** [ˈu.o] _{PF} told. *uo-*
- múlt:** [ftaw.ˈnɛm.kɾ] _{PF} fn. *ftawnemkrr* (összetétel ebből: **ft«awn»em** elhalad (vmi. mellett) (befejezett melléknévi igenévi alak) és **krr** idő)
- múlt hétvége:** [ˈmun.trɿ.am] _{PF} fn. *muntrram* (eredete: **muntr** hétvége)
- múlt hónap:** [vo.sp'ɿ.ˈam] _{PF} fn. *vospxiam* (eredete: **vospxi** hónap)
- Múlt éjjel:** [t'ʌ.ˈnam] _{PF} hsz. *txonam* (eredete: **txon** éj és **ham** előző)
- múltkor:** [ha.ˈma.lo] _{PF} hsz. *hamalo* (összetétel ebből: **ham** előző és **alo** idő)
- művész (vizuális):** [ˈrɛl.t͡sɛ.o.tu] _{PF} fn. *reltseotu* (eredete: **reltseo** vizuális művészet)
- művész (általános értelemben):** [ˈt͡sɛ.o.tu] _{PF} fn. *tseotu* (eredete: **tseo** művészet)
- művészet:** [ˈt͡sɛ.o] _{PF} fn. *tseo*

N

- (nyilvános) beszélő, szónok: [ft'u. 'li.ʔu.ju] *PF* fn. *ftxuli'uyu* (eredete: *ftxuli'u szónokol, beszédet mond*)
- nál/-nél: [ɾo] *PF* ESZ. *ɾo+*
- a nantang üvöltése, vonyítás: ['ŋu.wa.j] *PF* fn. *nguway* (eredete: *way dal*)
- a na'vikkal mint néppel kapcsolatos: [lɛ.'naʔ.ʋi] *PF* HSZ. *leNa'vi* (eredete: *Na'vi a Nép*)
- na'vi bőr-kék: ['taʔ.lɛ.ŋɛ.an] *PF* MN. *ta'lengean* (összetétel ebből: *ta'leng bőr* és *ean kék*)
- nagy: [a.'p'a] *PF* MN. *apxa* n.e.
- nagy ember, hős: ['nawm.tu] *PF* fn. *nawmtu* (eredete: *nawm nagy*)
- nagy tett, hőstett, teljesítmény: [sæ.'ɾo.ʔa] *PF* fn. *säro'a*
- nagy tettet hajt végre: [sæ.'ɾo.ʔa s-i] *PF* i.(tn) *säro'a si* (eredete: *säro'a nagy tett*)
- nagy öröm: ['law.nol] *PF* fn. *lawnol*
- nagy, magas: [tsawl] *PF* MN. *tsawl* CS.SZ.
- nagy, nemes: [nawm] *PF* MN. *nawm*
- nagyban, nagyon: [ni.'p'a.j] *PF* HSZ. *nìpxay* (eredete: *pxay sok*)
- nagygyűlés, konferencia: [tsawl.ul.'t'a] *PF* fn. *tsawlultxa* (összetétel ebből: *tsawl nagy* és *ultxa találkozó*)
- nagyjából kerek forma, kör, ovális: ['ko.ʔon] *PF* fn. *ko'on* (eredete: *koum kerekített* és *'on alak*)
- nagyon: [ni.'t'an] *PF* HSZ. *nìtxan* (eredete: *txan sok*)
- nagyon forró: ['t'a.som] *PF* MN. *txasom* (eredete: *txan sok* és *som forró*)
- nagyon hideg: ['t'a.wew] *PF* MN. *txawew* (eredete: *txan sok* és *wew hideg*)
- nagyon régi, ősi: ['t'an.lal] *PF* MN. *txanlal* (összetétel ebből: *txan sok* és *lal régi*)
- nagyon rövid idő, másodperc: ['hi.kɾ] *PF* fn. *hikrr* (összetétel ebből: *hi'i kis* és *krr idő*)
- nagyon, nagyban: [ni.'p'a.j] *PF* HSZ. *nìpxay* (eredete: *pxay sok*)
- nagyrészt, többség, legtöbbször: [t'am.'p'i] *PF* fn. *txampxi* (eredete: *txan sok*)
- nap (napszak): [tɾ] *PF* fn. *trr*
- nap (égitest): [tsaw.kɛ] *PF* fn. *tsawke*
- nap-éj változás Pandorán, egy pandorai nap: [tɾ.t'on] *PF* fn. *trrtxon* (összetétel ebből: *trr nap* és *txon éj*)
- napi szinten, rendszeresen: [ni.'tɾ.tɾ] *PF* HSZ. *nìtrrrr* (eredete: *trr nap*)
- napkelte után: [tɾ.'ʔon.maw] *PF* fn. *trr'ongmaw* (összetétel ebből: *trr'ong hajnal* és *maw után*)
- napkelte, hajnal: [tɾ.'ʔon] *PF* fn. *trr'ong* (összetétel ebből: *trr nap* és *'ong kinyílik*)
- naplemente után, alkony, sötétedés előtti időszak: [t'on.'ʔon.maw] *PF* fn. *txon'ongmaw* (összetétel ebből: *txon'ong naplemente* és *maw után*)
- naplemente, napszállta: [t'on.'ʔon] *PF, Prr* fn. *txon'ong* (összetétel ebből: *txon éj* és *'ong kinyílik*)
- naponta, minden nap: [fra.'tɾ] *PF* HSZ. *fratrr* (eredete: *trr nap*)
- napszállta, naplemente: [t'on.'ʔon] *PF, Prr* fn. *txon'ong* (összetétel ebből: *txon éj* és *'ong kinyílik*)
- narancssárga: [t'ɛp.tun] *PF* MN. *txeptun* (összetétel ebből: *txep tűz* és *tun piros, narancs*)
- narancssárga, piros: [tun] *PF* MN. *tun*
- nasi, falat, rágcsa: [tsjɛj] *PF* fn. *tsjey*
- na'viul, mint a na'vik: [ni.'naʔ.ʋi] *PF* HSZ. *nìNa'vi* (eredete: *Na'vi a Nép*)
- ne! (tiltószó): [ɾæ.'ʔæ] *PF* part. *rä'ü*
- nedves, nyirkos, páras: ['pa.j.ŋaʔ] *PF* MN. *paynga'* (eredete: *pay víz* és *nga' tartalmaz*)
- negyedik (sorszámnév): [tsi.vɛ] *PF* MN. *tsive* (eredete: *tsing négy*)
- nehéz, bonyolult: [ŋæ.zikʔ] *PF* MN. *ngäzik*
- nehéz, súlyos (fizikai értelemben): [ku.'ʔupʔ] *PF* MN. *ku'up*
- nehézség, probléma: [ti.'ŋæ.zikʔ] *PF* fn. *tìng-äzik* (eredete: *ngäzik nehéz*)
- nekivág, valamely kihívásra felkészül: [s.a] *PF* i.(tn) *sa*
- nektár: [tsmi] *PF* fn. *tsmi*
- nektárlámpás, hólyaglampa: [tsmi.snɾ] *PF* fn. *tsmìsnrr* (összetétel ebből: *tsmi nektár* és *nrr ragyog*)
- nem: [kɛ] *PF* HSZ. *ke*
- nem (főnév előtt): ['kɛ.a] *PF* MN. *kea*
- nem (tagadás): ['kɛ.he] *PF* HSZ. *kehe*
- nem csak: [kɛn.'ʔaw] *PF* HSZ. *ken'aw* (összetétel ebből: *ke nem* és *nì'aw csak*)

- nem eredeti állapotú, módosított, megváltoztatott:** [ʰzæ.fɪ] *PF* mn. *zäfi*
- nem fizikailag), erős (érzelmileg, lelkiileg, magabiztos:** [sɛj.ʰk'ɛl] *PF* mn. *seykxel*
- nem hajlandó valamire, megtagad, visszautasít:** [st.ɔ] *PF* i.(tm) *sto*
- nem határtalan, véges:** [t'ɛw.ŋaʔ] *PF* mn. *txewŋga'* (összetétel ebből: *txew* *határ* és *nga'* *tartalmaz*)
- nem helyes, helytelen, téves:** [kɛ.ʰjəwɪ] *PF* mn. *keyawɪ* (összetétel ebből: *ke* *nem* és *eyawɪ* *helyes*)
- nem más forrásból származó, eredeti, egyedi:** [lɛ.ʰtsim] *PF* mn. *letsim* (eredete: *tsim* *forrás*)
- nem szabad, tilos:** [ʰz.ɛŋ.kɛ] *PF* i.(tnm) *zenke* (összetétel ebből: *zene* *kell* és *ke* *nem*)
- nem szükséges:** [kɛn.ʰzɛn] *PF* mn. *kenzen* (összetétel ebből: *ke* *nem* és *nizen* *kell*)
- nem tömör, üreges:** [ʰmo.mɛkʰ] *PF* mn. *momek*
- nem üreges, tömör:** [vawɪʰ] *PF* mn. *vawɪ*
- nemes, nagy:** [nawm] *PF* mn. *nawm*
- nevet, kacag:** [ʰh.aŋ.h.am] *PF* i.(tn) *hangham*
- nincs többesszáma), étel, ennivaló (gyűjtőnév):** [ʰsju.vɛ] *PF* fn. *syuwe*
- nos (bevezető szó társalgásnál):** [ʰtɛ] *PF* part. *tse*
- nosza!:** [ko] *PF* part. *ko*
- nulla, 0:** [kɛw] *PF* szám *kew*
- nyak:** [pɛwn] *PF* fn. *pewn*
- nyelv:** [ʰlɪʔ.fja] *PF* fn. *li'fya* (összetétel ebből: *li'u* *szó* és *fya'o* *út w*)
- nyelv (testrész):** [ft'ɪ] *PF* fn. *ftxi*
- nyelvcsoport, nyelvhasználók:** [ʰlɪʔ.fja.o.'loʔ] *PF* fn. *li'fyaolo'* (összetétel ebből: *li'fya* *nyelvo* és *olo'* *klán*)
- nyelvet illető, nyelvi:** [lɛ.ʰlɪʔ.fja] *PF* mn. *leli'fya* (eredete: *li'fya* *nyelvo*)
- nyelvhasználók, nyelvcsoport:** [ʰlɪʔ.fja.o.'loʔ] *PF* fn. *li'fyaolo'* (összetétel ebből: *li'fya* *nyelvo* és *olo'* *klán*)
- nyelvi elem, kifejezés:** [ʰlɪʔ.fja.vi] *PF* fn. *li'fyavi* (eredete: *li'fya* *nyelvo*)
- nyelvi, nyelvet illető:** [lɛ.ʰlɪʔ.fja] *PF* mn. *leli'fya* (eredete: *li'fya* *nyelvo*)
- nyer:** [j.ɔ.'ɾ.aʔ] *PF* i.(t) *yora'*
- nyereség, előny, haszon:** [ʰtsan.kum] *PF* fn. *tsankum* (összetétel ebből: *tsan'ul* *javul* és *kum* *eredmény*)
- nyereséges, előnyös, hasznos:** [ʰtsan.kum.ŋaʔ] *PF* mn. *tsankumŋa'* (eredete: *tsankum* *előny*, *haszon*, *nyereség*)
- nyerés, győzelem:** [tɪ.jo'faʔ] *PF* fn. *tiyora'* (eredete: *yora'* *nyer*)
- nyilvános beszéd:** [tɪ.ft'u.'li.ʔu] *PF* fn. *tiftxuli'u* (eredete: *ftxuli'u* *szónokol*, *beszédet* *mond*)
- nyirkos szagú (nem állati), rothadó fa és levelek szagára emlékeztető:** [ŋɛtʰ] *PF* mn. *ngɛt*
- nyirkos, nedves, páras:** [ʰpaj.ŋaʔ] *PF* mn. *payŋga'* (eredete: *pay* *víz* és *nga'* *tartalmaz*)
- nyitott, tiszta (pl.:felhőtlen ég):** [pi.'akʰ] *PF* mn. *piak*
- nyolc, 8:** [vol] *PF* szám *vol*
- nyolcadik:** [ʰvol.vɛ] *PF* mn. *volve* (eredete: *vol* *nyolc*)(sorszámnev)
- nyomatékkal, különösen, féélreérthetetlenül:** [ni.'p'i] *PF* hsz. *nipxi* (eredete: *pxi* *éles*)
- nyomon követ:** [s.utʰ] *PF* i.(t) *sutx*
- nyugalom! elég (legyen)! csitulj! semmi baj!:** [ʰtam 'tam] *M* gesz. *tam tam*
- nyugodalmos, derűs, kellemes:** [lɛ.'fpom] *PF* mn. *lefpom* (eredete: *fpom* *boldogság*, *béke*) n.e.
- nyugodt:** [ma.'wɛj] *CM* mn. *mawey*
- nyugodtan, békésen:** [nim.'wɛj] *PF* hsz. *nimwey* (eredete: *mawey* *nyugodt*)
- nyugodtan, ráérősen:** [ni.'t'i.lu.kɛ] *PF* hsz. *nitxiluke* (összetétel ebből: *txi* *sietség* és *luke* *nélkül*)
- nyugtalanító, aggasztó:** [ʰsju.ŋaʔ] *PF* mn. *sngunga'* (eredete: *sngum* *aggodalom*)
- nyíl(vessző):** [swi.'zaw] *PF* fn. *swizaw*
- nyílpuska, számszeríj:** [ʰtska.lɛpʰ] *PF* fn. *tskalɛp*
- nyílt terep, mező, síkság:** [t'a.jo] *PF* fn. *txayo*
- nyúl (valamiért):** [w.ɔ] *PF* i.(t) *wo*
- nyúlós, kocsonyás, sűrű:** [k'um] *PF* mn. *kxumntesz*, *csinál*, **összetett igékben szerepel:** [s.i] *PF* si képző toldalék
- négy, 4:** [ʰtsɪŋ] *PF* szám *tsɪŋ*
- néhány, egy kevés:** [ʰʔa.ʔaw] *PF* mn. *'a'aw* (egyesszámú, megszámlálható főnevekkel)
- néhány, kevés:** [hol] *PF* mn. *hol*
- nélkül(e):** [ʰlu.kɛ] *PF* told. *luke-*

némaság, csend: [tɪ.ˈfnu] *PF* fn. *tifnu* (eredete: *fnu elcsendesül*)
néprétegek megmozdulása: [ŋr.pɔ.ŋu] *PF* fn. *ngrrpongu* (összetétel ebből: *ngrr gyökér* és *pongu csoport*)
név: [tstˈo] *PF* fn. *tstxo*
növekedés: [tɪ.ˈʔul] *PF* fn. *tʔul*
növekvő mértékben, egyre inkább: [ni.ˈʔul.ʔul] *PF* *HSZ.* *nʔulʔul* (eredete: *ʔul nővel*)
növel: [ʔul] *PF* i.(tn) *ʔul*
növény: [ʔɛ.w] *PF* fn. *ewll*
nő: [tu.ˈtɛ] *PF* fn. *tuté* (eredete: *tute személy*)

O

-on/-en/-ön, bent, benne, rajta, -ban/-ben: [mi] *PF* *ESZ.* *mɪ+*
oda vonatkozót mond, értekezik, beszél valamiről: [l.ˈawkʰ] *PF* i.(t) *lawk*
odabent, belseje, belül: [mi.ˈfa] or [mi.ˈfa] *PF* fn., *HSZ.* *mifa*
odaerősít, leköt(öz): [j.æŋ] *PF* i.(t) *yän*
odafigyel, vigyáz, óvatosan cselekszik: [ˈna.ri s-i] *PF* i.(tn) *nari si* (eredete: *nari szem*)
odakint: [kæ.ˈsa.tɕɛŋ] *PF* *HSZ.* *käsatseng* (összetétel ebből: *kä megy* és *tseng hely*)
ok, indok: [lun] *PF* fn. *lun*
ok, indok: [o.ˈɛjkʰ] *PF* fn. *oeyk*
okos, eszes, értelmes: [ˈka.nu] *PF* mn. *kanu* *CS.SZ.*
okosan, intelligensen: [ni.ˈka.nu] *PF* *HSZ.* *nikanu* (eredete: *kanu okos*)
okoskodó (személy), kötekedő: [lɛ.wæ.ˈtɛ] *PF* mn. *lewäte* (eredete: *wäte vitatkozik*)
oktató jellegű, értelmes, tanulságos: [ˈral.ŋaʔ] *PF* mn. *ralngaʔ* (összetétel ebből: *ral jelentés* és *nga tartalmaz*)
oké, aha, ja: [sran] *PF* *HSZ.,* *gesz.* *sran*
oldal(a): [ˈpa.ʔo] *PF* fn. *paʔo*
oldal, vonás, jellegzetesség, tulajdonság, ismertetőjel, jellemvonás, külső megjelenés, tulajdonság: [sɔŋ] *PF* fn. *syon*
olvas (e.g. az erdőt), érzékelés útján tudást szerez valamiről: [i.ˈn.an] *PF* i.(t) *inan* (a hangsúly az első szótagra kerül, ha infixet kap)
olvasva: [ni.nan] *PF* *HSZ.* *ninan* (eredete: *inan olvas*)

nő, nőstény: [ˈfnɛ.lɛ] *PF* fn. *fnele* (eredete: *fnel fajta*)
női hitves, feleség: [mun.ˈtʰa.tɛ] *PF* fn. *muntx-ate* (eredete: *muntxatu hitves*)
női-, nőstény-: [lɛ.ˈfnɛ.lɛ] *PF* mn. *lefnele* (eredete: *fnele nőstény, nő*)
nőni: [ˈtsawl ˈsl.u] *PF* i.(tn) *tsawl slu* (összetétel ebből: *tsawl nagy* és *slu válni vmivé*)
nőstény, nő: [ˈfnɛ.lɛ] *PF* fn. *fnele* (eredete: *fnel fajta*)
nőstény-, női-: [lɛ.ˈfnɛ.lɛ] *PF* mn. *lefnele* (eredete: *fnele nőstény, nő*)

olvasás: [ˈti.nan] *PF* fn. *tinan* (eredete: *inan olvas*)
olyan amilyen, középszerű: [kɛ.ˈsran] *PF* mn. *kesran* (összetétel ebből: *ke nem* és *sran igen*) (Ennek a szónak a származása nem teljesen egyértelmű. Lehet, hogy eredetileg kesrankekehe volt, szó szerint 'nem igen, nem nem,' arra vonatkozóan hogy valami jól vagy rosszul sikerült. Idővel lerövidült kesran-ra, jelentése pedig kibővült, és középszerűséget is kifejez.)
olyan módon, úgy: [tsa.ˈfja] *PF* nm. *tsafya* (összetétel ebből: *tsa- az* és *fyaʔo mód*)
olyan érzés/szagú/ízű/ mint... , úgy néz ki/hangzik mint...: [fk.an] *PF* i.(tn) *fkan*
olyan, mint ez a dolog: [na.fi.ˈʔu] *PF* mn. *nafiʔu* (összetétel ebből: *na olyan, mint* és *fiʔu ez*)
olyanképpen (helyzetből adódó hasonlóság), (ugyan)úgy, ahogy/mint...; ahogy: [ˈtɛŋ.fja] *PF* *KSZ.* *tengfya* (összetétel ebből: *teng megegyező* és *fyaʔo út*)
optimálisan, legjobban: [ni.ˈswej] *PF* *HSZ.* *nɪswey* (eredete: *swey legjobb*)
orca, arc: [flawm] *PF* fn. *flawm*
orca, arc, ábrázat: [kɛj] *PF* fn. *key*
orr: [ˈon.tu] *JC* fn. *ontu*
orrgyűrű: [ˈon.tɕaŋ] *PF* fn. *ontsang* (összetétel ebből: *ontu orr* és *tsang testékszer*)
orvosság, gyógyszer: [ˈʔum.tɕa] *PF* fn. *ʔumtsa*
osztályterem: [ˈnum.tɕɛŋ.vi] *PF* fn. *numtsengvi* (eredete: *numtseng iskola*)
osztálytárs, egy osztály tagja: [nu.mul.ˈtʰa.tu]

PF fn. *numultxatu* (eredete: **numultxa tanó-ra**)
ott, az(on) a hely(en): [t̂sa.ʽt̂sɛŋ] or [ʽt̂sa.t̂sɛŋ]
PF mut.n., fn. *tsatseng* (összetétel ebből: **tsa az és tseng hely**)

P

pad, szék, bármely egyéb ülőalkalmatosság: [sɛjn] *PF* fn. *seyn* (eredete: **sá'o eszköz és heyn ül**)

panasz: [sæ.lɛjm.ʽfɛʔ] *PF* fn. *säleymfe'* (eredete: **leymfe' panaszkodik**)

panaszkodik: [l.ɛjm.ʽfɛʔ] *PF* i.(tn) *leymfe'* (összetétel ebből: **leym kiált és fe' rossz**)

panaszkodás: [ti.lɛjm.ʽfɛʔ] *PF* fn. *tileymfe'* (eredete: **leymfe' panaszkodik**)

parancsnok, főnök: [k'im.ju] *PF* fn. *kxìmyu* (eredete: **kxìm parancsol, utasít**)

parancsol, utasít: [k'im] *PF* i.(t) *kxìm*

parancsolás, utasítás: [ti.k'im] *PF* fn. *tikxìm* (eredete: **kxìm parancsol, utasít**)

partvonal: [paj.t'ɛw] *PF* fn. *paytxew* (összetétel ebből: **pay víz és txew határ**)

parányi, kicsi, apró: [hi.ʔi] *PF* mn. *hi'i*

parázs, hamu: [t'ɛ.pi.va] *PF* fn. *txepìva* (eredete: **txep tűz és ilva csepp**)

patak, folyam, vízfolyás: [paj.fja] *PF* fn. *payfya* (összetétel ebből: **pay víz és fya'o út**)

pazarlás: [ti.ʽʔal] *PF* fn. *tì'al* (eredete: **'al pazarol**)

pazarló: [lɛ.ʽʔal] *PF* mn. *le'al* (eredete: **'al pazarol**) n.e.

pazarlóan: [ni.ʽʔal] *PF* hsz. *nì'al* (eredete: **'al pazarol**)

pazarol: [ʽal] *PF* i.(t) *'al*

pehely, csepp, szilánk: [il.va] *PF* fn. *ilva*

perem, kerület, határ: [p'aw.pa] *PF* fn. *pxawpa* (összetétel ebből: **pxaw körül és pa'o oldal**)

perem, szint, fok, széle valaminek: [ji] *PF* fn. *yì* (Használható képletesen is, bármilyen mérhető dologra, aminek szintje vagy foka lehet; magasság, mélység, vízszint, hőmérséklet, tehetség, düh, stb.)

piercing/testékszer: [t̂saŋ] *PF* fn. *tsang*

pihenni: [t̂s.u.ʽok'] *PF* i.(t) *tsurokx*

pihenés, rövid szünet, relaxáció: [ti.'sjoɾ.t̂sjip'] *PF* fn. *tisjortsyip* (eredete: **syor relaxál**)

pillanat: [swaw] *PF* fn. *swaw*

otthon, ház: [kɛl.ku] *PF* fn. *kelku*

ovális, kör, nagyjából kerek forma: [ko.ʔon] *PF* fn. *ko'on* (eredete: **koum kerekített és 'on alak**)

piros: [ʽɛj.paj.tun] *PF* mn. *reypaytun* (összetétel ebből: **reypay vér és tun piros, narancs**)

piros / narancs szín: [ʽtum.pin] *PF* fn. *tumpin* (összetétel ebből: **tun piros, narancssárga és 'opin szín**)

piros, narancssárga: [tun] *PF* mn. *tun*

polc: [ʽfjan.ji] *PF* fn. *fyanji* (összetétel ebből: **fyan mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit és yì szint**)

pompás, ízletes, bőséges: [fwan] *PF* mn. *fwang*

ponchó, köpeny, kendő: [ʽʔa.ɾɛ] *PF* fn. *'are*

por (a levegőben): [fwop'] *PF* fn. *fwopx* (eredete: **fwep por és pìwopx felhő**)

por (felületen): [fwɛp'] *PF* fn. *fwep*

post script, addition: [ti.'suŋ] *LN* fn. *tisung* (eredete: **sung add**)

pozitív hozzáállás, lelkesedés: [ti.'soʔ.ha] *PF* fn. *tiso'ha* (eredete: **so'ha lelkesnek lenni**)

precíz, finom, részletes, bonyolult (dolog): [hi.'no] *PF* mn. *hino*

preferál, jobban szeret: [nul.'n.ɛw] *PF* i.(tm) *nulnew* (eredete: **new akar**)

prefixum: [ʽɛ.o.li.ʔu.vi] *PF* fn. *eoli'uvi* (eredete: **eo- elő- és li'u szó**)

probléma, nehézség: [ti.'ŋæ.zik'] *PF* fn. *tìng-äzik* (eredete: **ngäzik nehéz**)

préda, zsákmány: [smaɾ] *PF* fn. *smar*

próba(tétel): [ti.'fmɛ.tok'] *PF* fn. *tifmetok* (eredete: **fmetok próbára tesz**)

próba, kísérlet: [ti.'fmi] *PF* fn. *tifmi* (eredete: **fmi megpróbál**)

próba, kísérlet: [sæ.'fmi] *PF* fn. *säfmi* (eredete: **fmi megpróbál**)

próbára tesz, tesztel: [ʽfm.ɛ.t.ok'] *PF* i.(t) *fmetok*

puha (tárgy): [hɛw.nɛ] *PF* mn. *hewne*

pusztítás: [ti.ska.'ʔa] *PF* fn. *tiska'a* (eredete: **ska'a pusztít**)

páfrány: [i.'p'a] *RL,PF* fn. *ipxa*

pálca: [ʽvul.t̂sjip'] *PF* fn. *vultsyip* (eredete: **vul faág**)

pálca, bot: [swɛkʰ] PF fn. *swək*
pánikba esik: [l·opʰ] PF i.(tn) *lopx*
pár: [ˈmun.sna] PF fn. *munsna* (eredete: **mune** *kettő* és **sna’o** *készlet, csoport*)
pára, köd, gőz: [ja.paj] PF fn. *yapay* (összetétel ebből: **ya** *levegő* és **pay** *víz*)
párosodik, szeretkezik (valakivel): [mun.t’a s·i] PF i.(tn) *muntxa si* (eredete: **muntxa** *egyesült*)
párzás, házasság: [ti.mun.t’a] PF fn. *tímuntxa* (eredete: **muntxa** *egyesült*)
párás, nedves, nyirkos: [ˈpaj.ŋaʔ] PF mn.

R

(rovárszárnyból készült, védőszemüveg, fából faragott, stb.): [ˈrɛn.tɛn] PF fn. *renten*
-ról/-ről, vonatkozóan, illetően: [tɛ.ˈri] PF told. *teri-*
ragadozó: [ˈtaɾ.ni.o.ang] PF fn. *tarnioang* (összetétel ebből: **taron** *vadászik* és **ioang** *állat*)
ragyog, fénylik: [n·ɾ] PF i.(tn) *nrr*
ragyogás, fény, lámpa: [sæ.ˈnɾ] PF fn. *sänrr* (eredete: **nrr** *ragyog, fénylik*)
rajongó(ja vminek): [ˈʔan.ˈsoʔ.ha.ju] PF fn. *txanso’hayu* (összetétel ebből: **txan** *sok* és **so’ha** *lelkessedni*)
rajongó(ja vminek) (társalgási nyelvben): [ˈso.ju] PF fn. *so’yu*
rajta, bent, benne, -ban/-ben, -on/-en/-ön: [mi] PF esz. *mì+*
rajta, rá: [sm] PF esz. *sìn-*
rajzkréta: [ˈʔo.pin.vul.tʃipʰ] PF fn. *’opinvultsyip* (összetétel ebből: **’opin** *szín* és **vultsyip** *pálca*)
rajzkréta: [ˈpin.vul] PF fn. *pinvul* (összetétel ebből: **’opin** *szín* és **vul** *faág*) *’opinvultsyip* rövid alakja
rajzol, illusztrál: [w·ɛjn] PF i.(t) *weyn*
rak, helyez: [j·ɛm] PF i.(t) *yem*
rakás, készlet, csoport, halom: [ˈsna.ʔo] PF fn. *sna’o* n.e.
redszeréz, rendbe rak: [vɛ.zɛj.ˈko] PF i.(t) *vezeyko* (eredete: **vezo** *rendben lenni*)
reggel: [ˈrɛ.won] PF fn. *rewon*
rejtve, titokban, rejtőzve: [ni.ˈwan] PF hsz. *nìwan* (eredete: **wan** *elrejt*)
rejtvény, rejtély, talány, titokzatosság: [ˈiŋ.jɛn.tsim] PF fn. *ingyentsim* (összetétel

paynga’ (eredete: **pay** *víz* és **nga’** *tartalmaz*)
példa: [ti.ˈkɛ.non] PF fn. *tikenong* (eredete: **kenong** *példát mutat*)
példát mutat, elől jár: [ˈk·ɛ.n·on] or [ˈkɛ.n·on] PF i.(tn) *kenong* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **nong** *követ*)
például: [nat.ˈkɛ.non] PF ksz. *natkenong* (összetétel ebből: **na** *mint* és **tikenong** *példa*)
péntek: [tɾ.ˈpu.vɛ] PF fn. *trrupe* (összetétel ebből: **trr** *nap* és **puve** *hatodik*)
pörget, forgat: [k·im] PF i.(t) *kim* **Pol** *rumit kolim* *Pörgette a labdát*

ebből: **ingyen** *titokzatosság érzése* és **tsim** *forrás*)
rejtély, talány, rejtvény, titokzatosság: [ˈiŋ.jɛn.tsim] PF fn. *ingyentsim* (összetétel ebből: **ingyen** *titokzatosság érzése* és **tsim** *forrás*)
rejtélyes módon, titokzatosan: [ˈniŋ.jɛn] PF hsz. *ningyen* (eredete: **ingyen** *titokzatosság érzése*)
rejtélyes, titokzatos: [ˈiŋ.jɛ.ŋaʔ] PF mn. *ingyenga’* (eredete: **ingyen** *titokzatosság érzése*)
rejtőzve, titokban, rejtve: [ni.ˈwan] PF hsz. *nìwan* (eredete: **wan** *elrejt*)
relaxáció: [ti.ˈsjor] PF fn. *tisyor* (eredete: **syor** *relaxál*)
relaxáció, rövid szünet, pihenés: [ti.ˈsjor.tʃipʰ] PF fn. *tisjortsyip* (eredete: **syor** *relaxál*)
relaxál, kikapcsol: [sj·or] PF i.(tn) *syor*
remeg, rázkódik, reszket: [ɾ·i.ˈk’·i] PF i.(tn) *rikxi*
remegve, rázkódva, reszketve: [ni.ɾi.ˈk’·i] PF hsz. *nìrikxi* (eredete: **rikxi** *remeg, rázkódik, reszket*)
remél (tsnì majd a remélt dolog, hacsak nem különálló mondat) (ii): [sil.ˈp·ɛj] PF i.(tn) *silpey* (összetétel ebből: **siltsan** *jó* és **pey** *vár*)
remélhetőleg: [ni.sil.ˈpej] PF hsz. *nìsilpey* (eredete: **silpey** *remél*)
remény (elvont fogalom): [tsil.ˈpej] PF fn. *tsilpey* (eredete: **silpey** *remél*)
rend (rendetlenség vagy káosz ellentéte), rendezettség: [ˈvɛ.ʔo] PF fn. *vɛ’o*
rendbe hoz za magát(képletesen): [spæ.ˈp·ɛŋ] PF i.(tn) *späpeng* (eredete: **speng** *rendbe hoz*)

- rendbe hoz, helyreállít:** [sp·ɛŋ] *PF* i.(t) *speng*
- rendbe rak, redszerez:** [vɛ.zɛj.'kɔ] *PF* i.(t) *vezeyko* (eredete: **vezo** *rendben lenni*)
- rendben lenni, jól lenni, rendben működni:**
[z·o] *PF* i.(át) *zo*
- rendben működni, jól lenni, rendben lenni:**
[z·o] *PF* i.(át) *zo*
- rendben van, rendezett:** [vɛ.'z·o] *PF* i.(tn) *vezo*
(összetétel ebből: **ve'o** *rend* és **zo** *jól van*)
- rendetlen, kaotikus, rendezetlen, összevissza:** [vɛl.ke] *PF* mn. *velke* (összetétel ebből: **ve'o** *rend*, *rendezettség* és **luke** *nélkül*)
- rendezetlen, kaotikus, rendetlen, összevissza:** [vɛl.ke] *PF* mn. *velke* (összetétel ebből: **ve'o** *rend*, *rendezettség* és **luke** *nélkül*)
- rendezett:** [vɛ.ŋaʔ] *PF* mn. *venga'* (összetétel ebből: **ve'o** *rend*, *rendezettség* és **nga'** *tartalmaz*)
- rendezett, rendben van:** [vɛ.'z·o] *PF* i.(tn) *vezo*
(összetétel ebből: **ve'o** *rend* és **zo** *jól van*)
- rendezettség, rend (rendetlenség vagy káosz ellentéte):** [vɛ.ʔo] *PF* fn. *ve'o*
- rendhagyó, véletlenszerű:** [rɛ.nul.ke] *PF* mn. *renulke* (eredete: **renu** *minta* és **luke** *nélkül*)
- rendkívül:** [ni.'t'an.keɫ.tɾ.tɾ] *PF* hsz. *n̄txankeltrrrtr* (eredete: **txankeltrrrtr** *rendkívüli*)
- rendkívüli:** [t'an.keɫ.tɾ.tɾ] *PF* mn. *txankeltrrrtr* (eredete: **txan** *nagyon* és **keltrrrtr** *szokatlan*)
- rendkívüli, kitűnő, fenséges stílusú:**
[fjo.lupʔ] *PF* mn. *fyolup* (összetétel ebből: **fyole** *fenséges* és **lupra** *stílus*)
- rendszer, eljárás, folyamat, módszer:** [vɛ.fja] *PF* fn. *vefya* (összetétel ebből: **ve'o** *rend*, *rendezettség* és **fya'o** *mód, módszer*)
- rendszeresen, napi szinten:** [ni.'tɾ.tɾ] *PF* hsz. *n̄trrrtr* (eredete: **trr** *nap*)
- rendületlenül, erősen, állhatatosan:**
[nik.lo.'nu] *PF* hsz. *niklonu* (eredete: **ke lonu** *nem ereszt*) szó szerint: 'anélkül, hogy eleresztené'
- repül:** [tsw.aj·on] *PF* i.(t) *tswayon*
- repülés (repülés esete):** [sæ.'tswaj.on] *PF* fn. *s̄atswayon* (eredete: **tswayon** *repül*)
- reszket, remeg, rázkódik:** [r·i.'k'i] *PF* i.(tn) *rikxi*
- reszketve, remegve, rázkódva:** [ni.ɾi.'k'i] *PF* hsz. *n̄irikxi* (eredete: **rikxi** *remeg, rázkódik, reszket*)
- ritmus:** ['ka.to] *PF* fn. *kato*
- ritmus, ütem:** ['ʔɛ.koŋ] *PF* fn. 'ekong
- rohad, meg(romlik):** [sn·æm] *PF* i.(tn) *sn̄am*
- rossuindulatú, gonosz:** ['kawŋ.lan] *PF* mn. *kawnglan* (összetétel ebből: **kawng** *rossz, gonosz* és **txe'lan** *szív*)
- rossz:** [fɛʔ] *PF* mn. *fe'* n.e.
- rossz szagú:** [on.'væʔ] *PF* mn. *onvã'* (összetétel ebből: **ontu** *orr* és **vã'** *kellemetlen*)
- rossz természet, valami rosszul kitervelt vagy eredendően hibás:** [fɛʔ.ran] *PF* fn. *fe'ran* (összetétel ebből: **fe'** *rossz* és **ran** *belső tulajdonság*)
- rossz tulajdonság, hiba, deformáltság, folt:** [fɛʔ.ran.vi] *PF* fn. *fe'ranvi* (eredete: **fe'ran** *rossz természet, eredendően hibás*)
- rossz valamiben:** [w·æ'tʰ] *PF* i.(t) *wãtx*
- rossz ízű:** [ft'i.'væʔ] *PF* mn. *ftxivã'* (összetétel ebből: **ftxi** *nyelv* és **vã'** *kellemetlen*)
- rossz, gonosz:** [kawŋ] *PF* mn. *kawng*
- rossz, helytelen, igazságtalan:** [kɛm.'wi.æ] *PF* mn. *kemwiã* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **muiã** *helyes, igazságos, jó*)
- rosszabbodik:** [fɛ.'ʔ·ul] *PF* i.(tn) *fe'ul* (összetétel ebből: **fe'** *rossz* és **ul** *inkább*)
- rosszabbodás:** [sæ.'fɛ.ʔul] *PF* fn. *s̄afe'ul* (eredete: **fe'ul** *rosszabbodás*)
- rosszabbodás (általános, elvont értelemben):** [ti.'fɛ.ʔul] *PF* fn. *tife'ul* (eredete: **fe'ul** *rosszabbodik*)
- rosszalkodik:** ['sti.wi s·i] *PF* i.(tn) *stiwí si* (eredete: **stiwí** *csíny*)
- rosszalkodás, csíny:** ['sti.wi] *PF* fn. *stiwí*
- rosszat tesz, elront, hibát vét:** [ti.'k'ɛj 's·i] *PF* i.(tn) *tikxey si* (eredete: **tikxey** *hiba*)
- rosszul:** [ni.'fɛʔ] *PF* hsz. *n̄ife'* (eredete: **fe'** *rossz*)
- rosszul hangzó:** [mik.'væʔ] *PF* mn. *mikvã'* (eredete: **mikyun** *fül* és **vã'** *kellemetlen*)
- rothadó fa és levelek szagára emlékeztető, nyirkos szagú (nem állati):** [ŋɛtʰ] *PF* mn. *nget*
- rovar:** ['hi.ʔaŋ] *PF* fn. *hivãng* (összetétel ebből: **hivã** *kis* és **ioang** *állat*)
- rovaré), állat kicsinye (emlősé, madaré, halé):** ['li.ni] *PF* fn. *lini*
- ruha nélküli, meztelen:** [luk.'pɛŋ] *PF* mn. *lukpen* (összetétel ebből: **luke** *nélkül* és **pen** *ruházat (gyűjtőfogalom)*)

rá, rajta: [sm] *PF* esz. *sìn-*
ráadásul, emellett, továbbá: [ni.'suŋ] *PF* hsz. *nìsung* (eredete: *sung hozzáad*)
rágcsa, falat, nasi: [tʃjɛj] *PF* fn. *tsyey*
ránéz, megpillant: [n·m] *PF* i.(t) *nìn*
rázkódik, remeg, reszket: [r·i.'k'·i] *PF* i.(tn) *rikxi*
rázkódva, remegve, reszketve: [ni.ri.'k'·i] *PF* hsz. *nìrikxi* (eredete: *rikxi remeg, rázkódik, reszket*)
ráérős (sietség nélküli): [lɛ.'t'i.lu.kɛ] *PF* mn. *letxiluke* (összetétel ebből: *txi sietség* és *luke nélküli*)
ráérősen, nyugodtan: [ni.'t'i.lu.kɛ] *PF* hsz. *nìtxiluke* (összetétel ebből: *txi sietség* és *luke nélküli*)
régi (mip ellentéte): [lal] *PF* mn. *lal* n.e.
régi, korábbi: [spu.win] *PF* mn. *spuwin* n.e.
régóta: [t'aj.'kr] *PF* hsz. *txankrr* (összetétel ebből: *txan sok* és *krr idő*)
rés, hézag: [mɛk.tʃɛŋ] *PF* fn. *mektseng* (összetétel ebből: *mek üres* és *tseng hely*)
rész: [ha.'p'i] *PF* fn. *hapxi*
részegnek lenni, vagy berúgni: [r·o·u] *PF* i.(tn) *rou* (pl.: *rou fa pxir*)
részegítő ital, vagy "szesz": [swo.a] *PF* fn. *swoa*
részegítő italokhoz), egy személyes ivóedény, "korsó"(kagylóhéjból: [swo.a.sɛj] *PF* fn. *swoasey* (összetétel ebből: *swoa részegítő ital, szesz* és *sey csésze*)

S

szokatlan: [kɛl.'tr.tɪ] *PF* mn. *keltrrrr* (eredete: *ke nem* és *letrrrr mindennapos*)
a szóváltás oka, a vita tárgya, a vitatott dolog: [sæ.wæ.'tɛ] *PF* fn. *säwäte* (eredete: *wäte vitatkozik*)
sajna, bocs, szánom-bánom, sajnós, az én saram (megbánás vagy vétkesség beismerése): [ŋaj.'t'o.a] *PF* gesz. *ngaytxoa* (összetétel ebből: *ngeyä tiéd* és *txoa megbocsátás*)
sajnos, bocs, szánom-bánom, sajna, az én saram (megbánás vagy vétkesség beismerése): [ŋaj.'t'o.a] *PF* gesz. *ngaytxoa* (összetétel ebből: *ngeyä tiéd* és *txoa megbocsátás*)
saját fogas: [snok.fjan] *PF* fn. *snokfyan* (össze-

részekre vág, feloszt: [p'i.m.un.'i] *PF* i.(t) *pximun'i* (összetétel ebből: *hapxi rész* és *mun'i vág*)
részletes, finom, precíz, bonyolult (dolog): [hi.'no] *PF* mn. *hino*
részletesen, alaposan: [ni.'no] *PF* hsz. *nino*
részletesség, alaposság: [ti.'no] *PF* fn. *tino*
részletességre törekvő (személy), alapos: [lɛ.'no] *PF* mn. *leno*
réteg: [frir] *PF* fn. *frir*
réteges: [lɛ.'frir] *PF* mn. *lefrir* (eredete: *frir réteg*)
rétegesen: [ni.'frir] *PF* hsz. *nifrir* (eredete: *frir réteg*)
révén, által(a), keresztül, mentén: [i.læ] or [i.'læ] *PF* told. *ilä+*
rím: [ŋam.pam] *PF* fn. *ngampam* (összetétel ebből: *ngam visszhang* és *pam hang*)
rímél: [ŋam.pam s·i] *PF* i.(tn) *ngampam si* (eredete: *ngampam rím*)
rögtön, egyből utána: [p'i.'maw] *PF* told. *pximaw-* (összetétel ebből: *maw után (időben)* és *pxi éles*)
rövid (fizikai hosszúság): [pup¹] *PF* mn. *pup*
rövid szünet, pihenés, relaxáció: [ti.'sjor.tʃjip¹] *PF* fn. *tisyortsyip* (eredete: *syor relaxál*)
röviden, kurtán (időben): [ni.'jol] *PF* hsz. *nìyol* (eredete: *yol rövid (idő)*)
rúg, lök: [p'·ɛk¹] *PF* i.(t) *pxek*
rügy, bimbó: [pɪ.nɛ.sjul] *PF* fn. *prnesyul* (összetétel ebből: *prnen csecsemő* és *syulang virág*)

tétel ebből: *sno saját* és *kurfyan fogas*)
saját(ja) egyes szám első személyben: [snɛ.jæ] *PF* nm. *sneyä* (eredete: *sno sajátja*)
sarkifény: [taw.sju.'ra.tan] *PF, LN* fn. *tawsyuratan* (összetétel ebből: *taw ég(bolt)* és *syuratan fénykibocsátás*)
savanyú, keserű: [wɛ.'ʔaj] *PF* mn. *wɛ'ay*
seb: [sk'ir] *PF* fn. *skxir*
sebesült: [lɛ.'sk'ir] *PF* mn. *leskxir* (eredete: *skxir seb*)
sebzett szív, összetört szív: [jawn.'jɛw.la] *PF* fn. *yawnyewla* (összetétel ebből: *yawne szeretett* és *yewla csalódás*)
seggfej (vulgáris): [von.'væʔ] *PF* fn. *vonvã'*

- (összetétel ebből: **vitra lélek** és **onvä' bü-dös**)szó szerint: büdöslelkű
- segéd, segítő:** [sruŋ.si.ju] *PF* fn. *srungsiyu* (eredete: **srung segít**)
- segít(séget nyújt):** [sruŋ 's:i] *PF* i.(tn) *srung si* (eredete: **srung segítség**)
- segítség:** [sruŋ] *PF* fn. *srung*
- segítő, segéd:** [sruŋ.si.ju] *PF* fn. *srungsiyu* (eredete: **srung segít**)
- sehol:** [kaw.tseŋ] *PF* hsz. *kawtseng* (összetétel ebből: **ke 'aw egy se** és **tseng hely**)
- sekély (fizikailag):** [reŋ] *PF* mn. *reng* n.e.
- semmi:** [ke.ʔu] *PF* nm. *ke'u* (összetétel ebből: **ke nem** és **'u dolog**)
- semmibe vesz, figyelmen kívül hagy:** [j.æ:k'] *PF* i.(t) *yä:kx*
- semmibe vétel, figyelmen kívül hagyás:** [ti.'jæ:k'] *PF* fn. *tìyäkx* (eredete: **yä:kx figyelmen kívül hagy, semmibe vesz**)
- semmibe vétel, figyelmen kívül hagyás:** [sæ.'jæ:k'] *PF* fn. *säyäkx* (eredete: **yä:kx figyelmen kívül hagy, semmibe vesz**)
- senki:** [kaw.tu] *PF* nm. *kawtu* (összetétel ebből: **ke 'aw nem** és **tute személy**)
- sietni:** [win sæ.'p:i] *PF* i.(tn) *win säpi* (összetétel ebből: **win gyors** és **s«äp»i csinál (visszaható)**)
- sietni, gyorsítani, siettetni:** [win 's:i] *PF* i.(tn) *win si* (eredete: **win gyors**)
- sietség, igyekezet:** [t'i] *PF* fn. *txi*
- siettetni, gyorsítani, sietni:** [win 's:i] *PF* i.(tn) *win si* (eredete: **win gyors**)
- sietve, kétségbeesetten:** [ni.'t'i] *PF* hsz. *nìtxi* (eredete: **txi sietség**)
- sietős, kétségbeesett:** [le.'t'i] *PF* mn. *letxi* (eredete: **txi sietség**)
- siker (konkrét dologban):** [sæ.'flæ] *PF* fn. *säflä* (eredete: **flä sikerrel jár**)
- siker (általánosságban):** [ti.'flæ] *PF* fn. *tìflä* (eredete: **flä sikerrel jár**)
- sikeres:** [ti.'flæ.ŋa] *PF* mn. *tìflänga'* (összetétel ebből: **tìflä siker** és **nga' tartalmaz**)
- sikerrel jár, sikerül:** [fl.æ] *PF* i.(tn) *flä*
- sikerrel vesz (próbát), kiáll:** [em.'z.a.ʔ.u] *PF* i.(t) *emza'u* (összetétel ebből: **za'u jön**)
- sikertelennek lenni, elbukni, hibázni:** [n.u.i] *PF* i.(tn) *nui*
- sikertelenség (elvont fogalom):** [ti.'nu.i] *PF* fn. *tìnui* (eredete: **nui sikertelennek lenni**)
- sikertelenség (konkrét esetben), bukás:** [sæ.'nu.i] *PF* fn. *sänui* (eredete: **nui elbukni, sikertelennek lenni**)
- sikertelenül, hiába:** [ni.'nu] *PF* hsz. *nìnu* (eredete: **nui sikertelennek lenni**)
- sikerül, sikerrel jár:** [fl.æ] *PF* i.(tn) *flä*
- siklik, csúszik:** [fw-i] *PF* i.(tn) *fwi*
- sikoll-lovagló napellenző / rostély (a szem fölött viselik):** [i.o.nar] *PF* fn. *ionar*
- sikolt:** [z.awŋ] *PF* i.(tn) *zawng*
- sima:** [fa.o.i] *PF* mn. *faoi*
- sima, egyenletes (mozgásra!):** [leŋ] *PF* mn. *ler*
- simán:** [ni.'leŋ] *PF* hsz. *nìler* (eredete: **ler sima, egyenletes**)
- soha:** [kaw.kɿ] *PF* hsz. *kawkr* (összetétel ebből: **ke 'aw nem** és **krr idő**)
- sok:** [t'an] *PF* mn. *txan*
- sokasodik, terjed, szaporodik:** [v.i.'r.æ] *PF* ige *virä*
- sors:** [sja] *PF* fn. *syay*
- sorsszerűen, véletlenül:** [ni.'sja.vi] *PF* hsz. *nìsyayvi* (eredete: **syayvi szerencse**)
- specializálódik, koncentrálnak valamire, különösen érdeklődik:** [k.an.ʔ.m] *PF* i.(t) *kan'in* (összetétel ebből: **kan elfoglalt** és **'in be busy**)
- spirál:** [ʔi.'he.ju] *PF* fn. *'ihayu*
- sport, fizikai vagy atlétikai játék:** [u.'van le.'tok'] *PF* fn. *uvan letokx* (összetétel ebből: **uvan játék** és **letokx fizikai, testi**)
- stb.:** [saj.'la.he] *PF* hsz. *saylahe* (eredete: **sì alahé és mások**) (összevonás)
- stb.), védőszemüveg, (rovarszárnyból készült, fából faragott:** [ren.ten] *PF* fn. *renten*
- stb.), állathang (ordítás, bögés:** [zawr] *PF* fn. *zawr*
- stressz (érzelmi feszültség):** [fk'a.ra] *PF* fn. *fkxara*
- stresszes (feszültséggel teli):** [fk'a.ra.ŋaʔ] *PF* mn. *fkxaranga'* (eredete: **fkxara stressz**)
- stílus:** [lup.ra] *PF* fn. *lupra*
- suttog:** [ts'i.sy-i] *PF* i.(tn) *tsìsyì*
- suttogva:** [ni.'tsi.syi] *PF* hsz. *nìtsìsyì* (eredete: **tsìsyì suttog, ige**)
- suttogás:** [sæ.'tsi.syi] *PF* fn. *sätsìsyì* (eredete: **tsìsyì suttog**)
- szabad, akadálytalan:** [kaw.'k'an] *PF* mn. *kawkan* (összetétel ebből: **ke 'aw egy se** és

ekxan akadály)
szabad, lehet: [ʔs̄.un.sl.u] _{PF} i.(tn) *tsunslu* (összetétel ebből: **tsun tud** és **slu válni vmivé**)
szabadidő, teendők hiánya: [tik.'ʔim] _{PF} fn. *tik'in* (eredete: **ʔin elfoglalt**)
szabály: [ko.'rɛn] _{PF} fn. *koren*
szabályos: [ɛ.ko.'rɛn] _{PF} mn. *lekoren* (eredete: **koren szabály**)
szabályoz, irányít: [hip'] _{PF} i.(t) *hipx*
szag: [fa.'hɛw] _{PF} fn. *fahew*
szaglás: [ʔhɛ.fi.tswɔ] _{PF} fn. *hefitswo* (eredete: **hefi szagol**)
szagol: [sj'am] _{PF} i.(t) *syam*
szagol: [t.ɲ 'on.tu] _{JC,PF} i.(tn) *ting ontu* (eredete: **ting ad** és **ontu orr**)
szakasz, katonai egység, csapat: [ʔwɛm.po.ɲu] _{PF} fn. *wempongu* (összetétel ebből: **wem harcol** és **pongu csoport**)
szakács: [ʔɛm.ju] _{PF} fn. *'emyu* (eredete: **'em főz**)
szaporodik, terjed, sokasodik: [v.i.'ræ] _{PF} ige *virä*
szarv: [sluk'] _{PF} fn. *slukx*
szavahihető, megbízható: [mal] _{PF} mn. *mal*
szegély, határ, széle vminek, vég: [t'ɛw] _{PF} fn. *txew*
szellem(i) út (energiaháló), szellemösvény: [ti.'rɛ.a.fja.ʔo] _{PF} fn. *tireafya'o* (összetétel ebből: **tirea szellem** és **fya'o út**)
szellem, szellemiség: [ti.'rɛ.a] _{PF} fn. *tirea*
szellemiség, szellem: [ti.'rɛ.a] _{PF} fn. *tirea*
szellemállat: [ti.'rɛ.a.i.o.aŋ] _{PF} fn. *tireaioang* (összetétel ebből: **tirea szellem** és **ioang állat**)
szellemösvény, szellem(i) út (energiaháló): [ti.'rɛ.a.fja.ʔo] _{PF} fn. *tireafya'o* (összetétel ebből: **tirea szellem** és **fya'o út**)
szellő, enyhe szél: [hu.'fwɛ.tsjip'] _{PF} fn. *hufwetsyip* (eredete: **hufwe szél**)
szem: [ʔna.ri] _{PF} fn. *nari*
személy: [ʔtu.tɛ] _{PF} fn. *tute*
személyek csoportja: [ʔpo.ɲu] _{PF} fn. *pongu* (eredete: **po ő**) cs.sz.
személyesen fontos, jelentős: [t'an.wa.'wɛ] _{PF} mn. *txanwawe* (összetétel ebből: **txan sok** és **wawe jelentőség**)
személyiség, belső tulajdonság, lényeg, valaminek az alapvető természete: [ran] _{PF} fn. *ran*

szemét: [sɲɛl] _{PF} fn. *sngel*
szemétdomb: [ʔsɲɛl.tɛɲ] _{PF} fn. *sngeltseng* (összetétel ebből: **sngel szemét** és **tseng hely**)
szemöldök, homlok: [za.'rɛʔ] _{PF} fn. *zare'* (összetétel ebből: **zapxi elülső rész** és **re'o fej**)
szemügyre vesz, megfigyel, tanulmányoz: [ft.i.'a] _{PF} i.(t) *ftia*
szent: [swok'] _{PF} mn. *swok*
szent hely: [ʔswo.tu] _{PF} fn. *swotu*
szened (ézelmileg): [ɲ.æ.'ʔ.æŋ] _{PF} i.(tn) *ngä'an*
szenedély: [ti.'ft'a.vaŋ] _{PF} fn. *tiftxavang* (eredete: **ftxavang szenedélyes**)
szenedélyes: [ʔft'a.vaŋ] _{PF} mn. *ftxavang*
szenedélyesen, teljes szívből: [ni.'ft'a.vaŋ] _{PF} hsz. *niftxavang* (eredete: **ftxavang szenedélyes**)
szenedés (ézelmi), depresszió: [sæ.ɲæ.'ʔ.æŋ] _{PF} fn. *sängä'an* (eredete: **ngä'an szened (ézelmileg)**)
szerda: [tr.'tsl.vɛ] _{PF} fn. *trrtsive* (összetétel ebből: **trr nap** és **tsive negyedik**)
szerencse, esély: [ʔsja.j.vi] _{PF} fn. *syayvi* (eredete: **syay sors**)
szerencsésen, boldogan: [ʔnet.tip'] _{PF} hsz. *netrip*
szereket: [ti.'jawn] _{PF} fn. *tijawn* (eredete: **yawne szeretett**)
szereket: [ʔjawn.nɛ] _{PF} mn. *yawne*
szereket személy: [ʔjawn.nɛ.tu] _{PF} fn. *yawnetu* (eredete: **yawne szereket**)
szereket személy: [ʔjawn.tu] _{PF} fn. *yawntu* (eredete: **yawne szereket**)
szereketkezik (valakivel), párosodik: [mun.'t'a's.i] _{PF} i.(tn) *muntxa si* (eredete: **muntxa egyesült**)
szerszám, eszköz: [ʔsæ.ʔo] _{PF} fn. *sä'o*
szertartásos, dal (ősi): [waj] _{PF} fn. *way*
szereketmény, tulajdon: [sæ.'ka.nom] _{PF} fn. *säkanom* (eredete: **kanom szereket**)
szexuálisan), kellemes, élvezhető (fizikailag): [mo.'wan] _{PF} mn. *mowan*
szezonális (étel, zöldség vagy állat): [ki.'mar] _{PF} mn. *kimar*
szia!, üdvözöllek! (találkozáskor): [ka.l.'t'ɪ] _{PF} gesz. *kaltxi*
sziget: [ʔspo.no] _{PF} fn. *spono*
szikla(szirt): [ʔawk'] _{PF} fn. *'awkx*

- sziklák között, lejtősen folyó patak (megszámlálható):** [ru.'rur] *PF* fn. *rurur*
- szikra:** [t'ɛp.vi] *PF* fn. *txepvi* (eredete: **txep** tűz)
- szilánk, hely, csepp:** [il.va] *PF* fn. *ilva*
- szilárdan :** [nik.'ʔæ.rɪpʷ] *PF* *HSZ.* *nik'ärɪp* (eredete: **ke ärɪp** *nem mozgat*) szó sz.: 'anélkül, hogy hagyná mozogni'
- szinapszis (idegsejtek közt), kapcsolat:** [tsa.'hɛj.lu] *JC,PF* fn. *tsaheylyu*
- szint, emelet:** [ʔɛŋ.ɛŋ] *PF* fn. *'engeng*
- szint, fok, perem, széle valaminek:** [ji] *PF* fn. *yì* (Használható képletesen is, bármilyen mérhető dologra, aminek szintje vagy foka lehet; magasság, mélység, vízszint, hőmérséklet, tehetség, düh, stb.)
- szintén, is:** [kopʷ] *PF* *HSZ.* *kop*
- szintén, is:** [kopʷ] *PF* *HSZ.* *kop*
- szitaló eső:** [tom.pa.'mɛ:jpʷ] *PF* fn. *tompameyp* (eredete: **tompa** *eső* és **meyp** *gyenge*)
- szociális vagy személyes), támogatás (érzelmi:** [ti.'slan] *PF* fn. *tìslan* (eredete: **slan** *támogat*) cs.sz.
- szociálisan vagy személyesen), támogat (érzelmileg:** [sl'an] *PF* i.(t) *slan* cs.sz.
- szokatlan, különös, ismeretlen:** [st'oŋ] *PF* mn. *stxong*
- szolgál:** [ki.te.'ʔɛ 's-i] *PF* i.(tn) *kìtè'e si* (eredete: **kìtè'e** *szolgálat*)
- szolgálat:** [ki.te.'ʔɛ] *PF* fn. *kìtè'e*
- szombat:** [tɪ.'ki.vɛ] *PF* fn. *trrkive* (összetétel ebből: **trr** *nap* és **kive** *hetedik*)
- szomjas:** [væŋ] *PF* mn. *väng*
- szomját csillapított, szomját oltott:** [ʔɛ.væŋ] *PF* mn. *yeväng* (eredete: **ye** *tele* és **väng** *szomjas*)
- szomját oltott, szomját csillapított:** [ʔɛ.væŋ] *PF* mn. *yeväng* (eredete: **ye** *tele* és **väng** *szomjas*)
- szomjúság:** [ti.væŋ] *PF* fn. *tiväng* (eredete: **väng** *szomjas*)
- szomorú:** [ti.ke.'ft'o.ŋaʔ] *PF* mn. *tikeftxonga'* (eredete: **keftxo** *szomorú*) n.e.
- szomorú, boldogtalan, 'Milyen szomorú!':** [ke.'ft'o] *PF* *gesz.* *keftxo*
- szomorúan:** [ni.ke.'ft'o] *PF* *HSZ.* *nikeftxo* (eredete: **keftxo** *szomorú*)
- szomorúság:** [ti.ke.'ft'o] *PF* fn. *tikeftxo* (eredete: **keftxo** *szomorú*)
- szorgalmasan, keményen:** [kawɪ] *PF* *HSZ.* *kawɪ*
- szoros:** [ʔɛ.'k'in] *PF* mn. *'ekxin*
- szorosan, vasmarokkal:** [ni.'sjepʷ] *PF* *HSZ.* *nìsyep* (eredete: **syep** *csapdába ejt*) szó sz.: 'mint egy csapda'
- szorosság, lazaság:** [ʔɛ.'k'i.num] *PF* fn. *'ekxinum* (összetétel ebből: **'ekxin** *szoros* és **um** *laza*)
- szorít, feszesít:** [sn'ɛw] *PF* i.(t) *snew*
- szunyókálás:** [haw.'tsjɪpʷ] *PF* fn. *hawtsyɪp* (eredete: **hahaw** *alszik*)
- száj:** [k'a] *PF* fn. *kxa*
- szállító eszköz:** [sæ.'mu.ŋɛ] *PF* fn. *sämunge* (eredete: **munge** *visz, hoz*) Megjegyzés: szóösszetételben az **ä** és **e** kiesik, marad: – *smung*
- szám:** [hol.'p'aj] *PF* fn. *holpxay* (összetétel ebből: **hol** *kevés* és **pxay** *sok*)
- számít, függ valamitől, bízik:** [m'oŋ] *PF* i.(t) *mong*
- számol:** [t'i.'am] *PF* i.(t) *tiam*
- számos:** [p'aj] *PF* mn. *pxay* (egyesszámú és többesszámú főnevekkel is használatos)
- számszerij, nyílpuska:** [tska.lɛpʷ] *PF* fn. *tskalep*
- számít valamire, elvár:** [sɛɛ.'f'ɛj] *PF* i.(t), i.(tn) *srefey* (összetétel ebből: **sre+** *előtt* és **pey** *vár*)
- számít, fontos:** [tsɪ'an.t'ɛn] *PF* i.(tn) *tsranten*
- számítógép ('fém agy'):** [ɛl.tu.ɛ.'fɪapʷ] *PF* fn. *eltu lefngap* (összetétel ebből: **eltu** *agy* és **le-fngap** *fém*)
- szándékosan, akarattal:** [nit.'kan] *PF* *HSZ.* *nìt-kan* (eredete: **tikan** *cél, szándék*)
- szánom-bánom, bocs, sajnós, sajna, az én saram (megbánás vagy vétkeesség beismerése):** [ŋaj.'t'o.a] *PF* *gesz.* *ngaytxoa* (összetétel ebből: **ngeyä** *tiéd* és **txoa** *megbocsátás*)
- száraz:** [u.'k'o] *PF* mn. *ukxo*
- szárazföld:** [ɛjɪm] *PF* fn. *reym*
- szárny:** [tsjal] *PF* fn. *tsyal*
- szégyen, megaláztatás:** [fwɪŋ] *PF* fn. *fwìng*
- szégyenlős, félénk:** [nim] *PF* mn. *nim*
- szék, pad, bármely egyéb ülőalkalmatosság:** [sɛjɪn] *PF* fn. *seyn* (eredete: **sä'o** *eszköz* és **heyn** *ül*)
- szél (szellő):** [hu.'fwɛ] *PF* fn. *hufwe*
- széle valaminek, szint, fok, perem:** [ji] *PF* fn. *yì* (Használható képletesen is, bármilyen mérhető dologra, aminek szintje vagy

- foka lehet; magasság, mélység, vízszint, hőmérséklet, tehetség, düh, stb.)
- széle vminek, határ, szegély, vég:** [t'ɛw] PF fn. *txew*
- széles:** [s'lo.a] PF mn. *sloa*
- széles körben, kiterjedten:** [ni.'ho.ɛt'] PF hsz. *n̄ihoet* (eredete: **hoet** hatalmas, terjedelmes, kiterjedt)
- szép (belső szépség):** [j'u.ɛj] PF mn. *yuey* CS.SZ.
- szép (vizuálisan):** [na.r.'lor] PF mn. *narlor* (eredete: **nari** szem és **lor** kellemes)
- szépség:** [ti.'lor] PF fn. *t̄ilor* (eredete: **lor** szép)
- szétvet, felrobban:** [p'or] PF i.(tn) *pxor*
- szín:** [ʔo.pin] PF fn. *'opin*
- színes, tarka:** [p'aj.o.pin] PF hsz. *pxayopin* (összetétel ebből: **pxay** sok és **'opin** szín)
- szív:** [t'ɛʔ.'lan] PF fn. *txe'lan*
- szívdobbanás:** [t'ɛʔ.'lan.koŋ] PF fn. *txe'lankong* (összetétel ebből: **txe'lan** szív és **'ekong** ritmus)
- szívni:** [tsw.ik] PF i.(t) *tswik*
- szó:** [li.'ʔu] PF fn. *li'u*
- szó sz.: szemet ad, figyel:** [t'ɪŋ 'na.ri] PF i.(tn) *t̄ing nari* (eredete: **t̄ing ad** és **nari** szem)
- szó szerint: írópálca (pamrelvul rövid alakja), toll, ceruza:** [rɛl.vul] PF fn. *relvul*
- szó szerint: írópálca fából, ceruza:** [pam.'rel.vul le.'rɪm] PF fn. *pamrelvul lerin* (összetétel ebből: **pamrelvul** toll, **ceruza** és **lerin** fa-)
- szó szerint: írópálca, toll, ceruza:** [pam.'rel.vul] fn. *pamrelvul* (összetétel ebből: **pamrel** írás és **vul** faág)
- szójáték, szóvicc:** [li.'ʔu.van] PF fn. *li'uvan* (összetétel ebből: **li'u** szó és **uvan** játék)
- szókapcsolat, kifejezés:** [li.'ʔu.kɪŋ.vi] PF fn. *li'ukɪŋvi* (eredete: **li'ukɪŋ** mondat)
- szólít, hív:** [sj.aw] PF i.(tn) *syaw*
- szónok, (nyilvános) beszélő:** [ft'u.'li.'ʔu.ju] PF fn. *ftxuli'uyu* (eredete: **ftxuli'u** szónokol, beszédet mond)
- szónoklat, beszéd:** [sæ.ft'u.'li.'ʔu] PF fn. *säftxuli'u* (eredete: **ftxuli'u** szónokol, beszédet mond)
- szónokol, beszédet mond:** [ft'.u.'li.'ʔu] PF i.(tn) *ftxuli'u* (összetétel ebből: **täftxu** szó és **li'u** szó)
- szótag:** [li.'koŋ] PF fn. *li'kong* (összetétel ebből: **li'u** szó és **'ekong** ütem)
- szótár:** [li.'ʔu.puk'] PF fn. *li'upuk* (összetétel ebből: **li'u** szó és **puk** könyv)
- szóvicc, szójáték:** [li.'ʔu.van] PF fn. *li'uvan* (összetétel ebből: **li'u** szó és **uvan** játék)
- szökik, menekül:** [h.i.fw.o] PF i.(tn) *hifwo*
- szöveg nélkül énekel, dúdol:** [t'ɪŋ lawr] PF i.(tn) *t̄ing lawr* (eredete: **t̄ing ad** és **lawr** dal-lam)
- szövet:** [sɛæ] PF fn. *sɛä*
- szövőszék:** [ʔɛw.rɔŋ] PF fn. *'ewrang*
- szükség:** [ti.'kin] PF fn. *tikin* (eredete: **kin** szüksége van vmire)
- szüksége van valamire:** [k.in] PF i.(t) *kin*
- szükséges:** [ni.'zɛn] PF mn. *nizen* (eredete: **ze** ne kell)
- szükséges, szükségszerű:** [le.'kin] PF mn. *lekin* (eredete: **kin** szüksége van vmire)
- szükségszerű, szükséges:** [le.'kin] PF mn. *lekin* (eredete: **kin** szüksége van vmire)
- szükségtelen hang, zaj:** [hawm.pam] PF fn. *hawmpam* (eredete: **hawng** túlzás és **pam** hang)
- szül (valakit):** [n.ok'] PF i.(t) *nokx*
- születik:** [ʔ'o.ŋ.ok'] PF i.(tn) *'ongokx* (összetétel ebből: **'ong** kinyílik és **nokx** szül)
- születés:** [ti.'ʔo.ŋok'] PF fn. *t̄i'ongokx* (eredete: **'ongokx** születik)
- szülő vagy szülőpár:** [saʔ.sɛm] PF fn. *sa'sem* (eredete: **sa'nok** anya és **sempul** apa)
- szürke:** [ŋul] PF mn. *ngul*
- szürke szín:** [ʔul.pin] PF fn. *ngulpin* (eredete: **ngul** szürke)
- szó:** [t.æ.'ft'.u] PF i.(t) *täftxu*
- sámán:** [ti.'rɛ.tu] PF fn. *tiretu* (eredete: **tirea** szellem és **tute** személy)
- sár:** [ŋo.a] PF fn. *ngoä*
- sárga:** [rim] PF mn. *rim*
- sárga szín:** [rim.pin] PF fn. *rimpin* (eredete: **rim** sárga)
- sétál:** [t.i.'r.an] PF i.(tn) *tiran*
- síkság, mező, nyílt terep:** [t'a.jo] PF fn. *txayo*
- sírni:** [tsɪŋ.aw.v.ik'] PF i.(tn) *tsngawvik*
- sós:** [wip'] PF mn. *wip*
- sóvárgás:** [sæ.'ʔan.la] PF fn. *sä'anla* (eredete: **'anla** sóvárog)
- sóvárog (valami után):** [ʔ.an.l.a] PF i.(t) *'anla*
- sötét:** [vawm] PF mn. *vawm*

sötét szín: [ˈvawm.pin] *PF* fn. *vawmpin* (eredete: *vawm sötét*)
sötét, buta: [ˈsnu.mi.na] *CP* mn. *snumina* cs.sz.
sötétedés előtti időszak, alkony, naplemente után: [tˈon.ˈʔoŋ.maw] *PF* fn. *txon'ongmaw* (összetétel ebből: *txon'ong naplemente és maw után*)
sötétség: [ti.ˈvawm] *PF* fn. *tivawm* (eredete: *vawm sötét*)
súly (fizikai): [sjo.ˈkupː] *PF* fn. *syokup* (eredete:

te: syo könnyű és ku'up nehéz)
súlyos (fizikai értelemben), nehéz: [ˈku.ʔupː] *PF* mn. *ku'up*
süket: [kak.ˈpam] *PF* mn. *kakpam* (eredete: *pam hang*)
süketség: [ti.kak.ˈpam] *PF* fn. *tikakpam* (eredete: *kakpam süket*)
sűrű folyadék, gél: [ˈk'um.paɰ] *PF* fn. *kxumpay* (eredete: *kxum nyúlós, kocsonyás, sűrű*)
sűrű, nyúlós, kocsonyás: [k'um] *PF* mn. *kxum*

T

-tól/-től, -ból/-ből, felől, irányából (időbeniségre is utalhat más idővel kapcsolatos szavakkal): [ta] *PF* esz. *ta-*
a teljes nevekben szerepel: [tɛ] *JC* part. *te*
a többieknek: [aj.ˈla.ru] *PF* nm. *aylaru* (az ös-szevonás elemei: *ay+lahe-ru*)
a tökéletesnél is jobb, fenséges, magasztos: [ˈfjo.ɛ] *PF* mn. *fyole*
takács: [tæ.ft'u.ju] *PF* fn. *täftxuyu* (eredete: *täftxu szó és -yu főnévképző*)
talaj (termő-): [ˈʔak.ra] *PF* fn. *'akra*
talaj, föld: [kɪ.tɛ] *PF* fn. *kllte*
találgat: [ˈʔɛn ˈs:i] *PF* i.(tn) *'en si* (eredete: *'en találgatás*)
találgatva, megézés alapján cselekedve: [ni.ˈʔɛn] *PF* hsz. *ni'en* (eredete: *'en találgatás*)
találgatás, tipp, gyanú, megézés: [ʔɛn] *PF* fn. *'en*
találkozni (szándékosan) (-val, -vel használataival): [ul.t'a ˈs:i] *PF* i.(tn) *ultxa si* (eredete: *ultxa meeting*)
találkozás résztvevője: [ul.t'a.tu] *PF* fn. *ultx-atu* (eredete: *ultxa találkozó*)
találkozó: [ul.t'a] *PF* fn. *ultxa*
talán, esetleg: [k'awm] *PF* hsz. *kxawm*
talány, rejtély, rejtvény, titokzatosság: [ˈiŋ.jɛn.tsim] *PF* fn. *ingyentsim* (összetétel ebből: *ingyen titokzatosság érzése és tsim forrás*)
tanfolyam, kurzus (tanórák sorozata): [sna.nu.mul.t'a] *PF* fn. *snumultxa* (eredete: *numultxa tanóra*)
tanul: [ˈn.u.m.ɛ] *PF* i.(tn) *nume*
tanulmányoz, megfigyel, szemügyre vesz: [ft.i.ˈa] *PF* i.(t) *ftia*

tanulságos, értelmes, oktató jellegű: [ˈral.ŋaʔ] *PF* mn. *ralnga'* (összetétel ebből: *ral jelentés és nga' tartalmaz*)
tanulás: [ti.fti.ˈa] *PF* fn. *tiftia* (eredete: *ftia tanul*)
tanuló, diák: [ˈnu.mɛ.ju] *PF* fn. *numeyu* (eredete: *nume tanul*)
tanács: [mo.ˈwar] *PF* fn. *mowar*
tanácsadó: [mo.ˈwar.si.ju] *PF* fn. *mowarsiyu* (eredete: *mowar tanács*)
tanácskozik: [ti.ˈrɛ.a.p.æŋ.k'ˌo] *PF* ige *tire-apängkxo* (összetétel ebből: *tirea lélek és pängkxo beszélget*)
tanácsol: [mo.ˈwar s:i] *PF* i.(tn) *mowar si* (eredete: *mowar tanács*)
tanít: [k.aɪ] *PF* i.(t) *kar*
tanítás: [sæ.ˈnu.mɛ] *PF* fn. *sänume* (eredete: *nume tanul*)
tanítás (cselekvés): [ti.ku.ˈsaɪ] *PF* fn. *tikusar* (eredete: *kar tanít*)
tanító: [ˈkar.ju] *PF* fn. *karyu* (eredete: *kar tanít*)
tanóra: [nu.mul.t'a] *PF* fn. *numultxa* (összetétel ebből: *nume tanul és ultxa találkozó*)
tanóra, lecke: [sæ.ˈnum.vi] *PF* fn. *sänumvi* (eredete: *sänume tanítás*)
tapasztal: [ˈli.ɛ s:i] *PF* i.(tn) *lie si* (eredete: *lie tapasztalat*)
tapasztalat, élmény: [ˈli.ɛ] *PF* fn. *lie*
tapos, zúz: [sr.uʔ] *PF* i.(t) *sru'*
tapsol: [t.ak.ˈsyokː] *PF* i.(tn) *taksyokx* (eredete: *takuk üt és tsyokx kéz*)
tarka, színes: [ˈp'aj.o.pin] *PF* hsz. *pxayopin* (összetétel ebből: *pxay sok és 'opin szín*)
tart, kezel (érzelmileg), viselkedik valakivel szemben: [z.ɛtː] *PF* i.(t) *zet*
tartalmaz: [ŋaʔ] *PF* i.(t) *nga'*

- tartály, tároló, konténer:** [sæ.'hɛ.na] *PF* fn. *sä-hena* (eredete: *hena hord*)
- taszít, tol, lök:** [kæ.'ʔ.æ.r.ɪpʷ] *PF* i.(t) *kä'ärɪp* (összetétel ebből: *kä megye* és *'ärɪp mozgató (meg)mozdító*)
- te:** [ŋa] *PF* nm. *nga*
- te (szertartásos forma):** [ŋɛ.'ŋa] *PF* nm. *ngenga* (eredete: *nga te*)
- teendők hiánya, szabadidő:** [tik.'ʔm] *PF* fn. *tik'in* (eredete: *'in elfoglalt*)
- tegez (az ikran nyergéhez erősített):** [swi.'zaw.sɛ.na] *PF* fn. *swizawsena* (összetétel ebből: *swizaw nyíl* és *sähena hordozó*)
- tegnap:** [tr.'am] *PF* hsz. *trram* (eredete: *tr nap* és *ham előző*)
- tegnapelőtt, két napja:** [mɛ.sɾ.'am] *PF* fn., hsz. *mesrram* (eredete: *tr nap*)
- tehetség:** [ti.'naw.ri] *PF* fn. *tinawri* (eredete: *nawri tehetséges*)
- tehetséges:** [naw.ri] *PF* mn. *nawri*
- tej:** [o.kupʷ] *PF* fn. *okup*
- tekintélyes, hatalmas:** [fkɛw] *PF* mn. *fkew*
- tele:** [tɛ.'ja] *PF* mn. *teya*
- tele, (meg)elégedett, hiánytalan:** [jɛ] *PF* mn. *ye*
- tele, jóllakott:** [jɛ.hakʷ] *PF* mn. *yehakx* (eredete: *ye tele* és *ohakx éhes*)
- telefon:** [spul.'mok.ri] *PF* fn. *spulmokri* (eredete: *spule mozgásba hoz* és *mokri hang*)
- teljes szívből, szenvedélyesen:** [ni.'ft'a.vaŋ] *PF* hsz. *niftxawang* (eredete: *ftxawang szenvedélyes*)
- teljes, egész:** [ʔæn.'sɟɛm] *PF* nm. *'änsyem*
- teljesen:** [ni.'wotʷ] *PF* hsz. *nìwotx* (eredete: *wotx teljesség, egész*)
- teljesség, egész:** [wotʷ] *PF* fn. *wotx*
- teljesítmény, hőstett, nagy tett:** [sæ.'to.'ʔa] *PF* fn. *säro'a*
- temet:** [kl.'j.ɛm] *PF* i.(t) *kllyem* (összetétel ebből: *kllye föld* és *yem rak*)
- tengely körül forog, (meg)fordul:** [m.m] *PF* i.(tn) *mìn Mìn ne ftärpa Fordulj balra*
- tenger, óceán:** [t'am.'pa] *PF* fn. *txampay* (összetétel ebből: *txan sok* és *pay víz*)
- tennivaló, feladat:** [tm.vi] *PF* fn. *tìnvì*
- teremtés, teremtmény:** [swi.'ræ] *PF* fn. *swirä*
- terjed, szaporodik, sokasodik:** [v.i.'ræ] *PF* i(ge) *virä*
- terjedelmes, hatalmas, kiterjedt:** [ho.ɛtʷ] *PF* mn. *hoet*
- természetes (hamisítatlan, vad, eredeti, változatlan állapotú):** [jɾ] *PF* mn. *yrr*
- természetesen, hamisítatlanul:** [ni.'jɾ] *PF* hsz. *nìyrr* (eredete: *yrr természetes*)
- természetesen, logikusan, értelemszerűen:** [ni.'lun] *PF* hsz. *nìlun*
- természetesen, mondani sem kell:** [kɛ.zɛm.pl.'t'ɛ] *PF* hsz. *kezemplltxe* (összevonás: *ke+zene+pivlltxe*)
- természettudomány, tudomány:** [ti.fti'.a.ki.'fkɛ.jæ] *PF* fn. *tiftia kifkeyä* (összetétel ebből: *tiftia tanulás* és *kifkey világ*)
- természeténél fogva erősít, illik, megfelel, kiegészít, illeszkedik:** [h.aʔ] *PF* i.(tn) *ha'*
- terv, előkészületek:** [ti.'haw] *PF* fn. *tihaw* (eredete: *hawl készülődik*)
- terv, tervezet:** [sæ.'rɛ.ŋopʷ] *PF* fn. *särengop* (eredete: *rengop tervez*)
- tervez:** [rɛ.ŋopʷ] *PF* i.(t) *rengop* (összetétel ebből: *renu minta* és *ngop alkot*)
- tervez:** [ʔo.ŋopʷ] *PF* i.(t) *'ongop* (összetétel ebből: *'on alak, forma* és *ngop alkot*)
- tervezet, tervek:** [sæ.'rɛ.ŋopʷ] *PF* fn. *särengop* (eredete: *rengop tervez*)
- tervezés:** [ti.'rɛ.ŋopʷ] *PF* fn. *tìrengop* (eredete: *rengop tervez*)
- tervező:** [ʔo.ŋop.ju] *PF* fn. *'ongopyu* (eredete: *'ongop tervez*)
- terület:** [kl.'p'il.tu] *PF* fn. *kllypxiltu*
- terület, föld:** [at'.k'ɛ] *PF* fn. *atxkxe*
- terület, völgy, bekerített nyílt terület:** [mo] *PF* fn. *mo*
- tespedt, fásult, lusta:** [ŋoŋ] *PF* mn. *ngong*
- test:** [tokʷ] *PF* fn. *tokx*
- testi, fizikai:** [lɛ.'tokʷ] *PF* mn. *letokx* (eredete: *tokx test*)
- testvér:** [tsmukʷ] *PF* fn. *tsmuk*
- testvér (csak emberekre (na'vikra) haszná-
va):** [tsmuk.tu] *PF* fn. *tsmuktu* (eredete: *tsmuk testvér*)
- tesztel, próbára tesz:** [fm.ɛ.t.okʷ] *PF* i.(t) *fmetok*
- tett, cselekedet:** [kɛm] *PF* fn. *kem*
- tett/cselekvés nélkül:** [kɛ.kɛm] *PF* nm., hsz. *kekem* (összetétel ebből: *ke nem* és *kem tett*)
- tető, csúcs:** [fæ.pa] *PF* fn. *fäpa*
- tevékeny, elfoglalt:** [ʔ.m] *PF* i.(tn) *'in*

- textúra, érintés, érzés:** [ziɾ] *PF* fn. *zir*
- ti sokan:** [aj.ˈŋa] *PF* nm. *aynga* (eredete: *nga te*)
- tilos, nem szabad:** [z.ɛŋ.kɛ] *PF* i.(tnm) *zenke* (összetétel ebből: *zene kell* és *ke nem*)
- tiltakozik:** [l.ɛjm.ˈkɛm] *PF* i.(tn) *leymkem* (összetétel ebből: *leym kiált* és *kemwiä helytelen, igazságtalan, rossz*)
- tiltakozás (elvont fogalom):** [ti.lɛjm.ˈkɛm] *PF* fn. *tileymkem* (eredete: *leymkem tiltakozik*)
- tiltakozás (konkrét):** [sæ.lɛjm.ˈkɛm] *PF* fn. *sä-leymkem* (eredete: *leymkem tiltakozik*)
- tiltott:** [ˈkˈa.ni] *PF* mn. *kxani*
- tipp, találgatás, gyanú, megérzés:** [ʔɛn] *PF* fn. *ˈen*
- tiszta:** [ˈla.ro] *PF* mn. *laro*
- tiszta (pl.:felhőtlen ég), nyitott:** [pi.ˈakˀ] *PF* mn. *piak*
- tiszta, világos, bizonyos:** [law] *PF* mn. *law*
- tisztel:** [lɛ.i.o.ˈa.ɛ s-i] *PF* i.(tn) *leioae si* (eredete: *leioae tisztelet*)
- tisztelet:** [lɛ.i.o.ˈa.ɛ] *PF* fn. *leioae*
- tiszteletreméltó, becsületes:** [mɛ.ˈu.i.a.ŋaʔ] *PF* mn. *meuiangaʔ* (eredete: *meuia becsület* és *ngaʔ tartalmaz*)
- tisztesség, becsület:** [mɛ.ˈu.i.a] *PF* fn. *meuia*
- tisztán, világosan:** [ni.ˈlaw] *PF* hsz. *n̄law* (eredete: *law tiszta*)
- tisztít:** [ˈla.ro s-i] *PF* i.(tn) *laro si* (eredete: *laro tiszta*)
- titkozatosság vagy értetlenség érzése:** [ˈiŋ.jɛn] *PF* fn. *ingyen*
- titokban, rejtve, rejtőzve:** [ni.ˈwan] *PF* hsz. *n̄wan* (eredete: *wan elrejt*)
- titokzatos, rejtélyes:** [ˈiŋ.jɛ.ŋaʔ] *PF* mn. *ingyengaʔ* (eredete: *ingyen titkozatosság érzése*)
- titokzatosan, rejtélyes módon:** [ˈniŋ.jɛn] *PF* hsz. *ningyen* (eredete: *ingyen titkozatosság érzése*)
- titkozatosság, rejtély, talány, rejtvény:** [ˈiŋ.jɛn.tsim] *PF* fn. *ingyentsim* (összetétel ebből: *ingyen titkozatosság érzése* és *tsim forrás*)
- to (kx̄im-mel):** [ˈtson.ta] *PF* ksz. *tsonta* (eredete: *tson köteleesség*) (összevonás *tsonit a*)
- tojás:** [ˈlo.i] *PF* fn. *loi*
- tol, lök, taszít:** [kæ.ˈʔ.æ.r-ɪpˀ] *PF* i.(t) *kä'är̄ip* (összetétel ebből: *kä megy* és *'är̄ip mozgat (meg)mozdít*)
- toldalék:** [ˈli.ʔu.vi] *PF* fn. *li'uvi* (eredete: *li'ú szó*)
- toldalék, utótag:** [ˈu.o.li.ʔu.vi] *PF* fn. *uoli'uvi* (eredete: *uo- mögött* és *li'ú szó*)
- toll, ceruza, szó szerint: írópálca:** [pam.ˈrel.vul] fn. *pamrelvul* (összetétel ebből: *pamrel írás* és *vul faág*)
- toll, ceruza, szó szerint: írópálca (pamrelvul rövid alakja):** [ˈrɛl.vul] *PF* fn. *relvul*
- tolmácsol, értelmez:** [ral.ˈp.ɛŋ] *PF* i.(t) *ralpeng* (összetétel ebből: *ral jelentés* és *peng mond*)
- tolmácsolás, fordítás:** [ti.ral.ˈpɛŋ] *PF* fn. *tiral-peng* (eredete: *ral jelentés* és *peng mond*)
- tompa, életlen:** [ˈtɛ.tɛ] *PF* mn. *tete*
- tompa, életlen:** [fwɛm] *PF* mn. *fwem*
- torok:** [flɛw] *PF* fn. *flew*
- toruk lovas:** [ˈto.rukˀ ˈmak.to] *JC* fn. *toruk mak-to* (összetétel ebből: *toruk leonopteryx* és *makto lovagol*)
- totem, amulet:** [ˈlo.ʔa] *PF* fn. *lo'a*
- továbbá, emellett, ráadásul:** [ni.ˈsuŋ] *PF* hsz. *n̄sung* (eredete: *sung hozzáad*)
- trükk, bűvészmutatvány, ügyes/speciális módszer:** [ˈiŋ.jɛn.tsjipˀ] *PF* fn. *ingyentsyip* (eredete: *ingyen titkozatosság érzése*)
- trükkös (személy), cseles:** [lɛt.ˈwan] *PF* mn. *letwan* (eredete: *tute személy* és *wan elrejt*)
- tud:** [ˈo.m.um] *PF* i.(t) *omum* (a hangsúly az első szótagra tolódik ha infix kerül bele)
- tud, képes:** [ts-un] *PF* i.(tnm) *tsun*
- tudatlan, buta:** [ˈja.j.makˀ] *PF* mn. *yaymak*
- tudatlanság:** [tik.ˈtse.ri] *PF* fn. *tiktseri* (eredete: *tseri észrevesz, megjegyez, tudatában van*)
- tudatosság:** [ti.ˈtse.ri] *PF* fn. *titseri* (eredete: *tseri észrevesz, megjegyez, tudatában van*)
- tudatában van, észrevesz, megjegyez:** [ˈts.ɛ.r-i] *PF* i.(t) *tseri*
- tudni akar, kíváncsi(nak lenni):** [n.ɛ.w.ˈo.mum] *PF* i.(átn) *newomum* (összetétel ebből: *new akar* és *omum tud*)
- tudomány, természettudomány:** [ti.fti.ˈa.ki.ˈfke.jæ] *PF* fn. *tiftia kifkeyä* (összetétel ebből: *tiftia tanulás* és *kifkey világ*)
- tudás:** [ti.ˈo.mum] *PF* fn. *tiumum* (eredete: *omum tud*)
- tudós:** [ti.fti.ˈa.tu.ki.ˈfke.jæ] *PF* fn. *tiftiatu kifkeyä* (összetétel ebből: *tiftiatu kutató* és *kifkey világ*)

- tulajdon, szerzemény:** [sæ.'ka.nom] *PF* fn. *säkanom* (eredete: **kanom** *szerez*)
- tulajdonság, tulajdonság, vonás, jellegzetesség, ismertetőjel, jellemvonás, külső megjelenés, oldal:** [sjon] *PF* fn. *syon*
- tulajdonság, tulajdonság, vonás, jellegzetesség, ismertetőjel, jellemvonás, külső megjelenés, oldal:** [sjon] *PF* fn. *syon*
- turner:** ['mm.ju] *PF* fn. *mìnyu* (eredete: *mìn fordul*)
- tábor:** [ʔawm] *PF* fn. *'awm*
- táborhely:** [ti.'ʔawm] *PF* fn. *tì'awm* (eredete: *'awm tábor*)
- táboroz:** [ti.'ʔawm 's-i] *PF* i.(tn) *tì'awm si* (eredete: *'awm tábor*)
- tálca:** ['sju.smun] *PF* fn. *syusmung* (összetétel ebből: **syuve** *étel* és **smung** *szállító eszköz*)
- támad:** [ʔ·ε.k·o] *PF* i.(t) *'eko*
- támad, lerohan:** ['k'ɿ 's-i] *PF* i.(tn) *kxll si* (eredete: *kxll lerohanás*)
- támadás:** [zop.'lo] *PF* fn. *zoplo*
- támogat (érzelmileg, szociálisan vagy személyesen):** [sl.'an] *PF* i.(t) *slan* cs.sz.
- támogatás (érzelmi, szociális vagy személyes):** [ti.'slan] *PF* fn. *tìslan* (eredete: *slan támogat*) cs.sz.
- táncol:** [sr.'εw] *PF* i.(tn) *srew*(lehet **srew**) *D*
- tányér:** ['jom.jo] *PF* fn. *yomyo* (összetétel ebből: **yom** *enni* és **yo** *asztal* (*fjyayo* *köznapi használatából*))
- táplál:** [li.'swa s-i] *PF* i.(tn) *liswa si* (eredete: **liswa** *táplálkozás, táplálás*)
- táplálkozás, táplálás:** [li.'swa] *PF* fn. *liswa*
- táplálás, táplálkozás:** [li.'swa] *PF* fn. *liswa*
- tárgy, dolog (kézzelfogható):** [zum] *PF* fn. *zum*
- tároló, konténer, tartály:** [sæ.'hε.na] *PF* fn. *sähena* (eredete: **hena** *hord*)
- társalkodó, beszélgetőtárs:** [pæŋ.'k'o.ju] *PF* fn. *pängkxoyu* (eredete: **pängkxo** *beszélget*)
- társalog, beszélget:** [pæŋ.'k'·o] *PF* i.(tn) *pängkxo*
- távol tart, kizár:** [ε.'k'an s-i] *PF* i.(tn) *ekxan si* (eredete: **ekxan** *barikád, akadály*)
- távol(ban):** [mi.'so] *PF* hsz. *mìso* (eredete: **mì** *bent, benne, rajta, -ban/-ben,-on/-en/-ön*)
- távol, messze:** [a.'lim] *PF* hsz. *alìm* (eredete: **lìm** *messze van*)
- tér, hely, úr:** [ŋip⁷] *PF* fn. *ngip*
- térd:** [ki.'nam.til] *PF* fn. *kinamtil* (összetétel ebből: **kinam** *láb* és **til** *izület*)
- térkép:** [at'.k'ε.rεl] *PF* fn. *atxkxerel* (összetétel ebből: **atxkxe** *föld* és **rel** *kép*)
- tétova:** [lε.'hi.pεj] *PF* mn. *lehipey* (eredete: **hipey** *tétovázik*)
- tétován:** [ni.'hi.pεj] *PF* hsz. *nìhipey* (eredete: **hipey** *tétovázik*)
- tétovázik, habozik:** [hi.p·εj] *PF* i.(tn) *hipey* (eredete: **hì'i** *kis* és **pey** *várni*)
- tétovázás:** [ti.'hi.pεj] *PF* fn. *tìhipey* (eredete: **hipey** *tétovázik*)
- tévedés, hiba:** [ti.'k'εj] *PF* fn. *tikxey* (eredete: **kxeyey** *hiba*)
- téves, helytelen, nem helyes:** [kε.'jawf] *PF* mn. *keyawr* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **eyawr** *helyes*)
- tó:** [ʔo.ra] *PF* fn. *'ora*
- több:** [ni.'ʔul] *PF* hsz. *nì'ul*
- több személye ivóedény, "kancsó":** [swo.a.sej a.'jɿ] *PF* fn. *swoasey ayll* (összetétel ebből: **swoasey** *ivóedény* *részegítő italokhoz* és **yll** *közös*)
- többség, legtöbb, nagyrészt:** [t'am.'p'i] *PF* fn. *txampxì* (eredete: **txan** *sok*)
- többé-kevésbé, igen is meg nem is:** [sran.'kε.hε] *PF* gesz. *srankehe* (összetétel ebből: **srane** *igen* és **kehe** *nem*)
- tökfej, gyagyás:** [sk'awŋ] *PF* fn. *skxawŋ*
- tökéletes(nek lenni), hibátlan(nak lenni):** [j·oʔ⁷] *PF* i.(átn) *yo'*
- tökéletesen, hibátlanul:** [ni.'joʔ⁷] *PF* hsz. *nìyo'* (eredete: **yo'** *tökéletes*)
- tökéletesség:** [ti.'yoʔ⁷] *PF* fn. *tìyo'* (eredete: **yo'** *tökéletes*)
- tölt (a megtöltött dolog részes esetben):** [te.'ja 's-i] *PF* i.(tn) *teya si* (eredete: **teya** *tele*)
- tömör, nem üreges:** [vawt⁷] *PF* mn. *vawt*
- törrik:** [k'·ak'] *PF* i.(tn) *kxakx*
- történelem (nem ősi):** [ʔok.'vur] *PF* fn. *'okvur* (összetétel ebből: **'ok** *emlék* és **vur** *történet*)
- történelem (ősi):** [ʔok.'rol] *PF* fn. *'okrol* (eredete: **'ok** *emlék* és **rol** *énekel*)
- történet:** [vur] *PF* fn. *vur*
- történés, esemény:** [ti.'lɛn] *PF* fn. *tìlen* (eredete: **len** *történik*)
- törzsfő, klánvezető:** [o.lo.'ʔejk.tan] *JC* fn. *olo'eyktan* (összetétel ebből: **olo'** *klán* és **eyktan** *vezető*)

törzsi birtok / tartomány, kb.: ország: [t'an.lo.'k'ɛ] _{PF} fn. *txanlokxe* (összetétel ebből: **txan; olo'** nagy; klán és **atxkxe föld**)
törékeny: [su.'sjaŋ] _{PF} mn. *susyang*
törött: [fwɛl] _{PF} mn. *fwel*
túl (valamin): ['nu.æ] _{PF} told. *nuä+*
túl teszi magát valamin: [w'a.'l'ɛw] _{PF} i.(tn) *walew*
túl(ra), át(al): [ka] _{PF} told. *ka-*
túlságosan, túlzó mértékben: [ni.'hawŋ] _{PF} hsz. *nihawng* (eredete: **hawng túlzás**)
túlzásba vitt, túlzó: [lɛ.'hawŋ] _{PF} mn. *lehawng* (eredete: **hawng túlságosan**)
túlzó mértékben, túlságosan: [ni.'hawŋ] _{PF} hsz. *nihawng* (eredete: **hawng túlzás**)
túlzó, túlzásba vitt: [lɛ.'hawŋ] _{PF} mn. *lehawng* (eredete: **hawng túlságosan**)
túlél: [ɛm.'t'ɛj] _{PF} i.(tn) *emrey*
túlélés: [tɛm.'rɛj] _{PF} fn. *temrey* (eredete: **em-rey túlél**)
túlélő (pl. olyan csoport tagjai, akik közül meghalt néhány): [lɛm.'rɛj] _{PF} mn. *lemrey* (eredete: **emrey túlél**)
tüdő: [t̥so.pi] _{PF} fn. *tsopi*
tükröz, utánoz: [t̥iŋ.ɪr s'i] _{PF} i.(tn) *rì'ir si* (eredete: **rì'ir tükrökép**)
tükrökép: [t̥i.ŋiŋ] _{PF} fn. *rì'ir*

U

(ugyan)úgy, ahogy/mint...; ahogy, olyanképpen (helyzetből adódó hasonlóság): [t'ɛŋ.fja] _{PF} ksz. *tengfya* (összetétel ebből: **teng megegyező és fya'o út**)
udvariatlan, durva, közönséges: [ræp.'tʊm] _{PF} mn. *räptum*
uff! hó-rukk!, felkiáltás erőlködés közben: [sa.'u] _{LA} gesz. *sau*
ugrik: [sp'æ] _{PF} ige *spä*
ugyanakkor, bár, ámbátor: [hu.'fwa] _{PF} ksz. *hufwa*
ugyanúgy (mint) (hasonló cselekedet), mint: [ni.'tɛŋ.fja] _{PF} hat. *nìtengfya* (eredete: **teng-fya úgy mint (ksz.)**)
ugyanúgy, hasonlóképpen: [ni.'tɛŋ] _{PF} hsz. *nìteng* (eredete: **teng megegyező**)
ugye? igaz-e? nem igaz?: [kɛ.'fjakʔ] _{PF,PrT} part. *kefyak* (összetétel ebből: **ke fya nem út** és **srak -e (eldöntendő kérdés jele)**)

türelem: [tɪm.'wɛj.pɛj] _{PF} fn. *tìmwɛypey* (eredete: **mawɛypey türelmesnek lenni**)
türelmes: [lɛm.'wɛj.pɛj] _{PF} mn. *lɛmwɛypey* (eredete: **mawɛypey türelmesnek lenni**)
türelmes személy: [ma.'wɛj.pɛj.ju] _{PF} fn. *mawɛypeyyu* (eredete: **mawɛypey türelmesnek lenni**)
türelmes(nek lenni)(ii): [ma.'wɛj.p'ɛj] _{PF} i.(átn) *mawɛypey* (összetétel ebből: **mawɛy nyugodt és pɛy várni**)
türelmesen: [nɪm.'wɛj.pɛj] _{PF} hsz. *nìmwɛypey* (eredete: **mawɛypey türelmes(nek lenni)**)
türelmetlen: [kɛ.lɛm.'wɛj.pɛj] _{PF} mn. *kele-mwɛypey* (eredete: **ke nem** és **lɛmwɛypey türelmes**)
türelmetlenül: [ni.kɛm.'wɛj.pɛj] _{PF} hsz. *nìke-mwɛypey* (eredete: **ke nem** és **lɛmwɛypey türelmes**)
tüzezske: [t'ɛp.t̥sjɪpʔ] _{PF} fn. *txeptsyìp* (eredete: **txep tűz**)
tüzelőanyag: [rɛm] _{PF} fn. *rem*
tűz: [t'ɛpʔ] _{PF} fn. *txep*
tűz helye, tűzhely: [t'ɛp.t̥sɛŋ] _{PF} fn. *txeptsɛng* (összetétel ebből: **txep tűz** és **tsɛng hely**)
tűzhely, tűz helye: [t'ɛp.t̥sɛŋ] _{PF} fn. *txeptsɛng* (összetétel ebből: **txep tűz** és **tsɛng hely**)

ujj: [zɛk.wæ] _{PF} fn. *zekwä*
undorító, kellemetlen: [væʔ] _{PF} mn. *vü'*
utasít, parancsol: [k'·ɪm] _{PF} i.(t) *kxìm*
utasítás, parancsolás: [ti.'k'ɪm] _{PF} fn. *fìkxìm* (eredete: **kxìm parancsol, utasít**)
utat mutat, vezet: [fja.w.m.'t'·u] _{PF} i.(tn) *fyawìntxu* (összetétel ebből: **fya'o út, irány** és **wìntxu mutat**)
utazik: [s'opʔ] _{PF} i.(tn) *sop*
utazás: [ti.'sopʔ] _{PF} fn. *tìsop* (eredete: **sop utazik**)
utazó: ['sop.ju] _{PF} fn. *sopyu* (eredete: **sop utazik**)
utolsó, végső: [sjɛn] _{PF} mn. *syen*
utolsó, végső, befejező: [tor] _{PF} mn. *tor* (eredete: **toruk végső árny**)
utolsóként: [ni.'sjɛn] _{PF} hsz. *nìsyen* (eredete: **syen utolsó**)
utál, gyűlöl: [v'ɛʔ.'k'·i] _{PF} i.(t) *vɛ'kì*

utálatos: [fka:j] *PF mn. fkay*
után: [ˈmaw.fwa] *PF ksz. mawfwa* (összetétel ebből: **maw után** és **fwa az**)
után, utána, később: [ˈmaw.kɾ] *PF hsz. mawkrr* (összetétel ebből: **maw után** és **krr idő**)
utána (időben): [maw.ˈkɾ.a] *PF ksz. mawkrra* másik alakja: **akrrmaw** (összetétel ebből: **krr idő** and **maw után**)
utána (időben): [a.ˈkɾ.maw] *PF ksz. akrrmaw*

V

‘vigyázz!’ , dühödt mordulás: [o.ˈɪss] *LA gesz. oɪsss*
-val/-vel (társhatározó): [hu] *PF esz. hu-*
-val/-vel/által (eszközhatározó): [fa] *PF told. fa-*
-vel használatával), találkozni (szándékosan) (-*val*: [ul.ˈtʰa.ˈs-i] *PF i.(tn) ultxa si* (eredete: **ultxa meeting**))
a vita tárgya, a szóváltás oka, a vitatott dolog: [sæ.wæ.ˈtɛ] *PF fn. säwäte* (eredete: **wäte vi-tatkozik**)
a vitatott dolog, a vita tárgya, a szóváltás oka: [sæ.wæ.ˈtɛ] *PF fn. säwäte* (eredete: **wäte vi-tatkozik**)
a végsőig: [ti.ˈʔi.ˈa.vaj] *PF hsz. ti’i’avay* (összetétel ebből: **’i’a befejez** és **vay amíg**)
vacsora: [ˈwu.tso] *PF fn. wutso*
vad, természetes (hamisítatlan, eredeti, változatlan állapotú): [jɾ] *PF mn. yrr*
vadvízi zuhatag (megszámlálható, de csak ritkán): [ˈtsɛl.tsul] *PF fn. tseltsul*
vadállat, állat: [i.ˈo.aŋ] *PF fn. ioang*
vadász: [ˈta.ron.ju] *JC,PF fn. taronyu* (összetétel ebből: **taron vadászik** és **-yu főnévképző**)
vadászat (egy konkrét esemény): [sæ.ˈta.ron] *PF fn. sätaron* (eredete: **taron vadászik**)
vadászik: [ˈt.a.r-on] *JC,PF i.(t) taron*
vadászocska: [ˈta.ron.ju.tsjipʰ] *PF fn. taronyut-syip* (eredete: **taronyu vadász**)
vadászás: [ti.tu.ˈsa.ron] *PF fn. títusaron* (eredete: **taron vadászik**)
vadászás (általában): [ti.ˈta.ron] *PF fn. titaron* (eredete: **taron vadászik**)
vagy (kötőszó): [fu] *PF ksz. fu*
vagy “szesz”, részegítő ital: [swo.a] *PF fn. swoa*

másik alakja: **mawkrra** (összetétel ebből: **krr idő** and **maw után**)
utána, után, később: [ˈmaw.kɾ] *PF hsz. mawkrr* (összetétel ebből: **maw után** és **krr idő**)
utánoz, tükröz: [ˈɾi.ɪr s-i] *PF i.(tn) ri’ir si* (eredete: **ri’ir tiükörkép**)
utánpótlás, ellátmány: [ˈmɛk.rɛ] *PF fn. mekre*
utótag, toldalék: [ˈu.o.li.ʔu.vi] *PF fn. uoli’uwi* (eredete: **uo- mögött** és **li’u szó**)

vagy berúgni, részegnek lenni: [ˈɾ.o.ˈu] *PF i.(tn) rou (pl.: rou fa pxir)*
vagy nem: [fu.kɛ] *PF ksz. fuke* (összetétel ebből: **fu vagy** és **ke nem**)
vagy ünnepi felszerelés/ruházat (része), dísz: [i.ˈo.i] *PF fn. ioi*
vagyis, illetve, akarom mondani: [ko.ˈlan] *PF gesz. kolan* (eredete: **kan céloz**)
vak: [kak.ˈrɛl] *PF mn. kakrel* (eredete: **rel kép**)
vakság: [ti.kak.ˈrɛl] *PF fn. tikakrel* (eredete: **kakrel vak**)
valahol: [ˈtsɛ.ŋo] *PF nm. tsengo* (eredete: **tseng hely**)
valaki: [ˈtu.tɛ.o] *PF nm. tuteo* (eredete: **tute személy**)
valaki aki most lépett színre, újonc: [zi.ˈma.ʔu.ju] *PF fn. zima’uyu*
valaki, ő(k) (határozatlan alany, egyszám-ban értendő): [fko] *PF nm. fko*
valamely kihívásra felkészül, nekivág: [s.a] *PF i.(tn) sa*
valami: [ˈʔu.o] *PF nm. ’uo*
valami ami helyettesít valami mást, csere-, helyettes: [sæ.ˈrawn] *PF fn. sätawn* (eredete: **rawn kicserél**)
valami humoros: [sæ.ˈʔi.pu] *PF fn. sä’ipu* (eredete: **’ipu humoros**)
valami rosszul kitervelt vagy eredendően hibás, rossz természet: [ˈfɛʔ.ran] *PF fn. fe’ran* (összetétel ebből: **fe’ rossz** és **ran belső tulajdonság**)
valamilyen állapotban marad, folytat egy cselekvést: [v.aɾ] *PF i.(tn) var*
valamin kívüli: [wɾ.pa] *PF mn. wrrpa*
valaminek a mikéntje, a megfelelő mód: [e.ˈjawɾ.fya] *PF fn. eyawɾfya* (eredete: **eyawɾ helyes** és **fya’o mód**)

- valaminek a teteje, fedő:** [lɛw] *PF* fn. *lew*
- valaminek az alapvető természete, belső tulajdonság, lényeg, személyiség:** [ran] *PF* fn. *ran*
- valamit megcsinál, feladatot végrehajt:** [ʔm.vi s·i] *PF* i.(tn) *tinvi si* (eredete: **tinvi feladat**)
- valójában:** [ni.fkej.to.ʔaj] *PF* hsz. *nifkeytongay* (összetétel ebből: **tifkeytok állapot** és **ngay igaz**)
- valószínű, valószínűleg:** [ʔsk'a.kepʔ] *PF* mn., hsz. *skxakep*
- valószínűleg, valószínű:** [ʔsk'a.kepʔ] *PF* mn., hsz. *skxakep*
- valótlan, hibás:** [ʔslɛŋ] *PF* mn. *tsleng*
- valótlanul, hibásan:** [ni.ʔslɛŋ] *PF* hsz. *nitsleng* (eredete: **tsleng hibás, valótlan**)
- van, lenni:** [l·u] *PF* i.(tn),i.(átn) *lu* (állítmányi kapcsolószó, létezés kifejező ige) (a birtokos részesesetével birtoklást fejez ki)
- vasmarokkal, szorosan:** [ni.ʔsjepʔ] *PF* hsz. *nisyep* (eredete: **syep csapdába ejt**) szó sz.: 'mint egy csapda'
- vastag:** [nutʔ] *PF* mn. *nutx*
- vastagság:** [fli.nutʔ] *PF* fn. *flinutx* (összetétel ebből: **fli vékony** és **nutx vastag**)
- vasárnap:** [tr.ʔaw.vɛ] *PF* fn. *trr'awve* (összetétel ebből: **trr nap** és **'awve első**)
- vendég:** [ʔr.tu] *PF* fn. *frtu*
- vereség, legyőzöttség:** [sæ.læ.ʔaj] *PF* fn. *sälätxayn* (eredete: **lätxayn legyőz**)
- vereség, veszteség:** [ti.ʔsnajtʔ] *PF* fn. *tisnaytx* (eredete: **snaytx veszít**)
- vers szavalás (melodikus elbeszélés):** [waj a pl.t'ɛ] *PF* kif. *way a plltxe* (eredete: **way dal (szertartásos)**)
- vers vagy dal szövege:** [waj.æ ajli.ʔu] *PF* kif. *wayä ayli'u* (eredete: **way dal (szertartásos)**)
- vers éneklés:** [waj a rol] *PF* kif. *way a rol* (eredete: **way dal (szertartásos)**)
- vers, elbeszélő költemény:** [ʔvur.waj] *PF* fn. *vurway* (összetétel ebből: **vur történet** és **way dal**)
- verseny:** [ti.ʔwæ.sul] *PF* fn. *tiväsul* (eredete: **wäsul versenyez**)
- verseny:** [sæ.ʔwæ.sul] *PF* fn. *säväsul* (eredete: **wäsul versenyez**)
- versenyező:** [ʔwæ.s·ul] *PF* i.(tn) *wäsul*
- veszekedés, vita:** [ti.wæ.ʔtɛ] *PF* fn. *tiväte* (eredete: **wäte vitatkozik**)
- veszekszik, vitatkozik:** [wæ.ʔt·ɛ] *PF* i.(t) *wäte*
- vesztes:** [ʔsnaj.tu] *PF* fn. *snaytu* (eredete: **snaytx veszít**)
- veszteség, vereség:** [ti.ʔsnajtʔ] *PF* fn. *tisnaytx* (eredete: **snaytx veszít**)
- veszély:** [ʔhr.apʔ] *PF* fn. *hrrap*
- veszélyes:** [lɛ.ʔhr.apʔ] *PF* mn. *lehrrap* (eredete: **hrrap veszély**)
- veszít:** [sn·ajtʔ] *PF* i.(t) *snaytx*
- vezet:** [·ɛjkʔ] *JC,PF* i.(t) *eyk*
- vezet, utat mutat:** [ʔja.w·m.ʔt'·u] *PF* i.(tn) *fyawintxu* (összetétel ebből: **fya'o út, irány** és **wintxu mutat**)
- vezető (ideiglenesen, kisebb csoporté pl. vadászoké):** [ɛjk.ju] *PF* fn. *eykyu* (eredete: **eyk vezet**)
- vezető (személy):** [ʔja.w·m.ʔt'·u.ju] *PF* fn. *fyawintxuyu* (eredete: **fyawintxu vezet, utat mutat**)
- vezető, főnök:** [ɛjk.tan] *JC* fn. *eyktan* (eredete: **eyk vezet**)
- vezetőség:** [ti.ɛjk.tan] *JC,PF* fn. *tieyktan* (eredete: **eyktan vezető**)
- vicc, mulatságos történet:** [ʔhaŋ.vur] *PF* fn. *hangvur* (összetétel ebből: **hangham nevet** és **vur történet**)
- vicces, humoros, mulattató:** [ʔi.pu] *PF* mn. *'ipu*
- videó, film:** [ʔrel a.ru.ʔsikx] *PF* fn. *rel arusikx* (összetétel ebből: **rel kép** és **rikk mozog**)
- vidám, jókedvű:** [nit.ʔram] *PF* mn. *nitram*
- vigyáz, gondoskodik, felelős:** [v·ɛwŋ] *PF* i.(t) *vewng*
- vigyáz, odafigyel, óvatosan cselekszik:** [ʔna.ri s·i] *PF* i.(tn) *nari si* (eredete: **nari szem**)
- vigyázz! menekülj! veszély! (figyelmeztető kiáltás):** [ʔraw.ke] *PF* gesz. *rawke*
- vihar:** [ʔjɛ.apʔ] *PF* fn. *yrrap* (eredete: **ya levegő** és **hrrap veszély**)
- villámlás (általános kifejezés):** [rawm] *PF* fn. *rawm*
- villámlás-mennydörgés:** [ʔrawm.p'om] *PF* fn. *rawmpxom* (eredete: **rawm villámlás** és **'r-rpxom mennydörgés**)
- világ (fizikai, kézzelfogható):** [ki.ʔfkɛj] *PF* fn. *kifkey*

- világos szín:** [n'ejm.pin] *PF* fn. *neypin* (eredete: *neyn világos*)
- világos színek:** [n'ejn] *PF* mn. *neyn*
- világos, tiszta, bizonyos:** [law] *PF* mn. *law*
- világosan, tisztán:** [ni.'law] *PF* *HSZ.* *nìlaw* (eredete: *law tiszta*)
- világossá tesz:** [law 's-i] *PF* i.(tn.) *law si* (eredete: *law világos*)
- virág:** [sju.laŋ] *PF* fn. *syulang*
- virágzás, kinyílás:** [ti.'ʔoŋ] *PF* fn. *tì'ong* (eredete: *'ong virágzik*)
- viselkedik valakivel szemben, tart, kezel (érezelmileg):** [z·ɛt'] *PF* i.(t) *zet*
- vissza, válasz képpen:** [ni.'ʔejŋ] *PF* *HSZ.* *nì'eyng* (eredete: *'eyng válasz*)
- visszatér:** [t·æ.'t'·aw] *PF* i.(tn) *tätxaw*
- visszautasít, megtagad, nem hajlandó valamire:** [st·o] *PF* i.(tm) *sto*
- visszhang:** [ŋam] *PF* fn. *ngam*
- visz:** [kæ.'m·u·ŋ·ɛ] *PF* i.(t) *kámunge* (eredete: *munge visz, hoz*)
- visz, hord:** [h·ɛ.n·a] *PF* i.(t) *hena*
- visz, hoz:** [m·u·ŋ·ɛ] *PF* i.(t) *munge*
- viszket:** [fk'·a.k·ɛ] *PF* ige *fkxake*
- vita, veszekedés:** [ti.wæ.'tɛ] *PF* fn. *tìwäte* (eredete: *wäte vitatkozik*)
- vitatkozik, veszekszik:** [wæ.'t·ɛ] *PF* i.(t) *wäte*
- vizes:** [ɛ.'paŋ] *PF* mn. *lepay* (eredete: *pay víz*)
- vizsgálat:** [ti.stɛ.'ft'aw] *PF* fn. *tisteftxaw* (eredete: *steftxaw vizsgál*)
- vizsgálat:** [sæ.'laŋ] *PF* fn. *säläng* (eredete: *lang (meg)vizsgál*)
- vonatkozóan, -ról/-ről, illetően:** [tɛ.'ri] *PF* told. *teri-*
- vonyít, üvölt:** [r·o.'ŋu.waŋ] *PF* i.(tn) *ronguway* (eredete: *rol énekel és nguway üvöltés, vonyítás*)
- vonyítás, a nantang üvöltése:** [ŋu.waŋ] *PF* fn. *nguway* (eredete: *way dal*)
- vonás, jellegzetesség, tulajdonság, ismeretjel, jellemvonás, külső megjelenés, oldal, tulajdonság:** [sjoŋ] *PF* fn. *syon*
- vulkán:** [t'ɛp.'ram] *PF* fn. *txepram* (összetétel ebből: *txep tűz* és *ram hegy*)
- vág:** [m·un.'ʔ·i] *PF* ige *mun'i*
- vágy:** [ti.'nɛw] *PF* fn. *tinew* (eredete: *new akar*)
- vágás, horzsolás, kisebb seb:** [sk'ir.ʔsɿp'] *PF* fn. *skxirtsɿp* (eredete: *skxir seb*)
- válasz képpen, vissza:** [ni.'ʔejŋ] *PF* *HSZ.* *nì'eyng* (eredete: *'eyng válasz*)
- válasz, felelet:** [ti.'ʔejŋ] *PF* fn. *tì'eyng* (eredete: *'eyng válaszol*)
- válaszol, felel:** [ʔ·ɛŋ] *PF* ige *'eyng*
- választ:** [ft'·ɛŋ] *PF* i.(t) *ftxey*
- választás:** [ti.'ft'ɛŋ] *PF* fn. *tiftxey* (eredete: *ftxey választ*)
- váll:** [ʔɛt.naw] *PF* fn. *'etnaw*
- változat:** [sɛɛŋ] *PF* fn. *srey*
- változatlan állapotú, vad, természetes (hamisítatlan, eredeti):** [jɿ] *PF* mn. *yrr*
- változik:** [l'a.t·ɛm] *PF* i.(tn) *latem* (*l«eyk»atem* i.(t) *változik*)
- változtatás:** [sæ.'la.tɛm] *PF* fn. *sälatem* (eredete: *latem változik*)
- változás:** [ti.'la.tɛm] *PF* fn. *tälatem* (eredete: *latem változik*)
- vár valamire, várni:** [p·ɛŋ] *PF* i.(tn) *pey*
- váratlannak lenni, furcsának, különösnek, idegennek:** [h·ɛk'] *PF* i.(tn) *hek*
- várni, vár valamire:** [p·ɛŋ] *PF* i.(tn) *pey*
- véd:** [ti.'haw.nu 's-i] *PF* i.(tn) *tihawnu si* (eredete: *tihawnu védelem*)
- véd, (meg)ment:** [z·oŋ] *PF* i.(t) *zong*
- védelem:** [ti.'haw.nu] *PF* fn. *tihawnu* (eredete: *hawnu véd, óv*)
- védőszemüveg, (rovárszárnyból készült, fából faragott, stb.):** [rɛn.tɛn] *PF* fn. *renten*
- vég nélkül, örökké:** [nit.'ʔi.lu.kɛ] *PF* *HSZ.* *nìt'iluke* (összetétel ebből: *tì'i'a befejezés* és *luke nélkül*)
- vég, határ, széle vminek, szegély:** [t'ɛw] *PF* fn. *txew*
- véges, nem határtalan:** [t'ɛw.ŋaʔ] *PF* mn. *txewnga'* (összetétel ebből: *txew határ* és *nga' tartalmaz*)
- végre, végül:** [ni.'ʔi?·a] *PF* *HSZ.* *nì'i'a* (eredete: *'i'a vég*)
- végső, utolsó:** [sɛɛŋ] *PF* mn. *syen*
- végső, utolsó, befejező:** [toɿ] *PF* mn. *tor* (eredete: *toruk végső árny*)
- végtelen:** [t'ɛw.lu.kɛ] *PF* mn. *txewluke* (összetétel ebből: *txew határ* és *luke nélkül*)
- végtelen:** [tiʔ.'i.lu.kɛ] *PF* mn. *tì'iluke* (összetétel ebből: *tì'i'a befejezés* és *luke nélkül*)
- végtelen (sok), megszámlálhatatlan:** [kɛ.ʔsuk.'ti.am] *PF* mn. *ketsuktiam* (eredete: *ketsuk- -hatatlan, -hetetlen* és *tiam számol*)

végül, végre: [ni.'ʔiʔ.a] *PF* *hsz.* *nì'í'a* (eredete: 'í'a *vég*)
vékony: [fli] *PF* *mn.* *flì* *n.e.*
vékony vízese, egyedülállóan magas, amely magas szikláról vagy lebegő hegyről folyik le (megszámlálható): [sɛ.'ʔajl] *PF* *fn.* *se'ayl*
véletlenszerű, rendhagyó: ['rɛ.nul.kɛ] *PF* *mn.* *renulke* (eredete: *renu minta* és *luke nélkül*)
véletlenül találkozni, összefutni: [ul.'t'a.r.un] *PF* *i.(t)* *ultxarun* (összetétel ebből: *ulxa találkozó* és *run talál*)
véletlenül, akaratlanul: [nɪt.'kan.lu.ke] *PF* *hsz.* *nítkanluke* (összetétel ebből: *nítkan szándékosan, akaratlanul* és *luke- nélkül*)
véletlenül, sorsszerűen: [ni.'sja.j.vi] *PF* *hsz.* *nìsyayvi* (eredete: *syayvi szerencse*)
vér: ['rɛj.pa.j] *PF* *fn.* *reypay* (összetétel ebből:

rey él és *pay víz*)
víz, folyadék: [paj] *PF* *fn.* *pay*
vízcsepp: ['paj.i.va] *PF* *fn.* *payiva* (eredete: *pay víz* és *ilva csepp*)
vízfolyás, folyam, patak: ['paj.fja] *PF* *fn.* *payfya* (összetétel ebből: *pay víz* és *fya'o út*)
vízió, látomás: [æ.'i.ɛ] *PF* *fn.* *äie*
vízszintesen: [ni.'t'a.j] *PF* *hsz.* *nítxay* (eredete: *txay vízszintesnek lenni, laposan fekiüdni*)
vízszintesnek lenni: [t'a.j] *PF* *i.(tn)* *txay*
vízszállító eszköz: ['paj.smuŋ] *PF* *fn.* *paysmung* (összetétel ebből: *pay víz* és *smung szállító eszköz*)
víztartály: ['paj.se.na] *PF* *fn.* *paysena* (összetétel ebből: *pay víz* és *sähena tartály*)
völgy: [tsoŋ] *PF* *fn.* *tsong*
völgy, terület, bekerített nyílt terület: [mo] *PF* *fn.* *mo*

W

WC (a Földön), mosdó: ['fŋæʔ.tseŋ] *PF* *fn.* *fngä'tseng* (összetétel ebből: *fngä' könnyít magán* és *tseng hely*)

WC (a Földön), mosdó: ['mo a 'fŋæʔ] *PF* *fn.* *mo a fngä'* (összetétel ebből: *mo bekerített terület* és *(a) fngä' könnyít magán*)

Z

zaj, kellemetlen hang: ['væ.pam] *PF* *fn.* *väpam* (eredete: *vä kellemetlen* és *pam hang*)
zaj, szükségtelen hang: ['hawm.pam] *PF* *fn.* *hawmpam* (eredete: *hawng túlzás* és *pam hang*)
zajos: [lɛ.'hawm.pam] *PF* *mn.* *lehawmpam* (eredete: *hawmpam zaj*)
zajosan: [ni.'hawm.pam] *PF* *mn.* *nìhawmpam* (eredete: *hawmpam zaj*)
zamat, íz: [sur] *PF* *fn.* *sur*
zavar, bosszant: [sr.æt'] *PF* *i.(t)* *srätx*
zavarbaejtő, zavaros: [ja.'ja.jɛ.ŋaʔ] *PF* *mn.* *yayayrnga'* (eredete: *yayayr zűrzavar*)
zavaros dolog, zűrzavar oka/forrása: [ja.'ja.jɛ.tsim] *PF* *fn.* *yayayrtsim* (összetétel ebből: *yayayr zűrzavar* és *tsim forrás*)
zavaros, zavarbaejtő: [ja.'ja.jɛ.ŋaʔ] *PF* *mn.* *yayayrnga'* (eredete: *yayayr zűrzavar*)
zene: ['pam.tse.o] *PF* *fn.* *pamtseo* (összetétel ebből: *pam hang* és *tseo művészet*)
zeneszerző: [pam.tse.o.'ŋop.ju] *PF* *fn.* *pamtse-ongopyu* (összetétel ebből: *pamtseo zene* és

ngopyu alkotó) *pl.* James Horner
zenél (fa a hangszer neve előtt): ['pam.tse.o 's-i] *PF* *i.(tn)* *pamtseo si* (eredete: *pamtseo zene*)
zenél, énekeltet (költői): [rɛj.'kol] *PF* *i.(t)* *reykol* (eredete: *rol énekel* és «*eyk*» *műveltető infixum*)
zenész: ['pam.tse.o.tu] *PF* *fn.* *pamtseotu* (eredete: *pamtseo zene*)
zivatar, felhőszakadás: [t'an.'tom.pa] *PF* *fn.* *txantompa* (összetétel ebből: *txan sok* és *tompa eső*)
zsanér, ízület: [til] *PF* *fn.* *til*
zsinór: [tɛ.'lɛm] *PF* *fn.* *telem*
zsákmány: [tɪ.spɛ.'ʔɛ] *PF* *fn.* *tìspe'e* (eredete: *spe'e elfog*)
zsákmány, préda: [smar] *PF* *fn.* *smar*
zsír (húsban): ['sje.wɛ] *PF* *fn.* *syewe*
zsiros: ['sje.wɛ.ŋaʔ] *PF* *mn.* *syewenga'* (összetétel ebből: *syewe zsír* és *nga' tartalmaz*)
zuhan, lebukik, alámerül: [t-awŋ] *PF* *i.(tn)* *tawng*

zárt, borús (pl.: felhős ég): [t̂stu] PF fn. *tstu*
zöld, kék: [ʔε.an] PF mn. *ean*
zöltség (mint étel): [fkʔεn] PF fn. *fkxen*
zöltség vagy állat), szezonális (étel): [ki.ʔmar] PF mn. *kimar*

Á

ágyékkötő: [tɛwŋ] PF fn. *tewng*
állat kicsinye (emlősé, madaré, halé, rovaré): [ʔli.ni] PF fn. *lini*
állathang (ordítás, bögés, stb.): [zawr] PF fn. *zawr*
állati eredetű táplálék (étel), hús: [veʃ] PF fn. *vey*
állhatatosan, erősen, rendületlenül: [nik.lo.ʔnu] PF hsz. *niklonu* (eredete: **ke lonu nem ereszt**) szó szerint: 'anélkül, hogy eleresztené'

É

Értem! (indulatszó): [t̂slo.ʔlam] PF gesz. *tsolam* (eredete: **tslam ért** és «**ol**» *befejezett cselekvés infixuma*) befejezett cselekvés jelével kötőmód
édes bogyó (gyengéd, kedveskedő kifejezés): [pa.ska.ʔlin] PF fn. *paskalin* (eredete: **pasuk bogyó** és **(a)kalin édes**)
édes illatú/aromájú (pl. virág ; utalhat a na'vik által használt fűszerre is): [un.ʔjor] PF mn. *unyor*
ég (a tűz): [ʔp.a.l.on] PF i.(tn) *palon*
éjfél előtt: [srɛ.ʔkam.tʔon] PF fn. *srekamtxon* (összetétel ebből: **sre előtt** és **kxamtxon éjfél**)
élvezhető (fizikailag, kellemes, szexuálisan): [mo.ʔwan] PF mn. *mowan*
élő állat szagára emlékeztető (pl. ivóhely közelében): [a.tʔar] PF mn. *atxar*
élő, élőlény: [ru.ʔsej] PF mn., fn. *rusey* (összetétel ebből: **rey él** és «**us**» *folyamatos melléknévi igenévi alak*)
előlény, élő: [ru.ʔsej] PF mn., fn. *rusey* (összetétel ebből: **rey él** és «**us**» *folyamatos melléknévi igenévi alak*)
énekelte (költői), zenél: [rej.ʔkol] PF i.(t) *reykol* (eredete: **rol énekel** és «**eyk**» *műveltető infixum*)

zúz, tapos: [sr.uʔ] PF i.(t) *sruʔ*
zúrzavar: [ja.ʔjajr] PF fn. *yayayr*
zúrzavar oka/forrása, zavaros dolog: [ja.ʔjajr.t̂sim] PF fn. *yayayrtsim* (összetétel ebből: **yayayr zúrzavar** és **tsim forrás**)

álmodik valamiről: [ʔu.nil.t̂s.a] PF i.(t) *uniltsa* (eredete: **unil álom** és **tse'a lát**)
árulás, hűtlenség: [ka.ʔvukʔ] PF fn. *kavuk*
át az ellenkező oldalra, keresztül: [fɛw] PF told. *few-*
átad egyiktől a másiknak (ritkán használatos prefixum nélkül), áthelyez: [sr.m] PF i.(t) *srin*
áthelyez, átad egyiktől a másiknak (ritkán használatos prefixum nélkül): [sr.m] PF i.(t) *srin*

éppen előtte: [pʔi.ʔsrɛ] PF told. *pxisre+* (összetétel ebből: **sre előtt (időben)** és **pxi éles**)
érett, fejlett, felnőtt: [fjejn] PF mn. *fyeyn*
éretten, felnőtt módra: [ni.ʔfjejn.tu] PF hsz. *nifjeyntu* (eredete: **fyeyntu felnőtt**)
értekeznek, beszél valamiről, oda vonatkozó mond: [l.awkʔ] PF i.(t) *lawk*
értelemszerűen, természetesen, logikusan: [ni.ʔlun] PF hsz. *nulun*
értelmes, tanulságos, oktató jellegű: [ʔral.ŋaʔ] PF mn. *ralngaʔ* (összetétel ebből: **ral jelentés** és **ngaʔ tartalmaz**)
értelmesen, jelentősen: [ni.wa.ʔwe] PF hsz. *nivawe* (eredete: **wawe jelentés, jelentőség**)
értékel, (ki)próbál, ellenőriz: [m.aʃʔ] PF i.(tm) *mayʔ*
érvényesít, megerősít: [ka.ʔŋaj s.i] PF i.(tn) *kangay si* (eredete: **kangay érvényes**)
érzékelés útján tudást szerez valamiről, olvas (e.g. az erdőt): [i.ʔn.an] PF i.(t) *inan* (a hangsúly az első szótagra kerül, ha infixet kap)
étel, ennivaló (gyűjtőnév, nincs többesszám): [ʔsju.ve] PF fn. *syuve*
ételcsomag (ehető levelekbe csomagolt kis adag étel): [ʔnik.t̂sjej] PF fn. *niktsyey* (összetétel ebből: **nik kényelmes** és **tsyey falat**)

Í

ízletes, pompás, bőséges: [fwaŋ] *PF* mn. *fwang*

Ó

ómen, (elő)jel: [a.'u.ŋi.a] *PF* fn. *aungia*

Ö

öreg, idős, hajlott korú: [k'o.akʰ] *PF* mn. *koak*
 örömet szerző tevékenység, hobby:

[sæ.'su.lɪm] *PF* fn. *säsulɪn* (eredete: *sulɪn el-foglalt (pozitív értelemben)*)

örömmel, üdvözölve (zola'u-val használva):

[ni.'pɿ.tɛʔ] *PF* hsz. *nìprɿtɛ'* (eredete: *prɿtɛ'* örömteli)

összeilleszt kettő vagy több dolgot (ii), öss-

zekapcsol: [ʔaw.stɛŋ.'j·ɛm] *PF* i.(t) *'awstɛngyem* (összetétel ebből: *'awsiteng együtt és yem rak*)

összekapcsol, összeilleszt kettő vagy több dolgot (ii): [ʔaw.stɛŋ.'j·ɛm] *PF* i.(t) *'awstɛngyem* (összetétel ebből: *'awsiteng együtt és yem rak*)

összeszed, gyűjt: [st·af.s·ɪm] *PF* i.(t) *starsim*

Ú

Úgy, mintha kockán forogna az élete.: [nɛm.'rɛj] *PF* hsz.,gesz. *nemrey* (eredete: *emrey túlél*)

úgy néz ki/hangzik mint..., olyan

ézés/szagú/ízű/ mint... : [fk·an] *PF* i.(tn) *fkan*

új keletű, friss: [sokʰ] *PF* mn. *sok*

Ü

üdvözölve (zola'u-val használva), örömmel: [ni.'pɿ.tɛʔ] *PF* hsz. *nìprɿtɛ'* (eredete: *prɿtɛ'* örömteli)

ügyes/speciális módszer, trükk, bűvészmű-

tatvány: [iŋ.jɛn.tɕjɪpʰ] *PF* fn. *ingyentsyip* (eredete: *ingyen titokzatosság érzése*)

üvöltő (személy): [ɾo.'ŋu.waj.ju] *PF* fn. *ronguwayyu* (eredete: *ronguway üvölt*)

Á

ábrázat, arc, orca: [kɛj] *PF* fn. *key*

álcázás, összezavarrás: [ti.'wan] *PF* fn. *tiwan* (eredete: *wan elrejt*)

áldás: [sjawn] *PF* fn. *syawn*

áll: [kl.'k'·ɛm] *PF* i.(tn) *kllkxem*

áll (testrés): [tsuk.sɪm] *PF* fn. *tsuksim*

állapot, körülmény, helyzet: [ti.'fkɛj.tokʰ] *PF* fn. *tifkeytok* (eredete: *fkeytok létezik*)

állat, vadállat: [i.'o.aŋ] *PF* fn. *ioang*

állatnyom, csapás (állaté vagy személyé): [tsmɪm] *PF* fn. *tsmim*

állítás: [sæ.pl.'t'ɛ] *PF* fn. *säplltxe* (eredete: *plltxe beszél*)

álmodik: [u.nil s·i] *PF* i.(tn) *unil si* (eredete: *unil álom*)

álmom: [u.nil] *JC* fn. *unil*

álmójáró: [u.nil.ti.'ran.ju] *PF* fn. *uniltiranyu* (összetétel ebből: *unil álom és tiranyu járó*)

által(a), révén, keresztül, mentén: [i.læ] or [i.'læ] *PF* told. *ilä+*

ámbátor, bár, ugyanakkor: [hu.'fwa] *PF* ksz. *hufwa*

árny(ék): [ukʰ] *PF* fn. *uk* (eredete: *toruk végső árny*)

árt: [k'u s·i] *PF* i.(tn) *kxu si* (eredete: *kxu ártalom*)

ártalom, baj: [k'u] *PF* fn. *kxu*

ásít: [k'·a.ŋ·e] *PF* i.(tn) *kxange*

ásítás: [sæ.'k'a.ŋɛ] *PF* fn. *säkxange* (eredete: *kxange ásít*)

át(al), túl(ra): [ka] _{PF} told. *ka-*
át, keresztül (vmi közepén át): [k'am.læ] _{PF}
told. *kxamlä-* (eredete: **kxam közép**)
átdőf, átszúr: [r'ip'] _{PF} i.(t) *ripx*
átmegy: [ɛm.k'æ] _{PF} i.(t) *emkä* (eredete: **em-**

za'u kiáll, átmegy és kä megy)

átszúr, átdőf: [r'ip'] _{PF} i.(t) *ripx*

áttekintés, összegzés: [vur.vi] _{PF} fn. *vurvi*
(eredete: **vur történet**)

é

éber: [t'ɛn] _{PF} mn. *txen*

éberség, ébrenlét: [ti.'t'ɛn] _{PF} fn. *tixen* (ere-
dete: **txen éber**)

ébrenlét, éberség: [ti.'t'ɛn] _{PF} fn. *tixen* (ere-
dete: **txen éber**)

édes (íz): [ka.'lin] _{PF} mn. *kalin*

édesen, kedvesen: [ni.'ho.na] _{PF} hsz. *nihona*
(eredete: **hona kedves**)

ég(bolt): [taw] _{PF} fn. *taw*

éhes: [o.'hak'] _{PF} mn. *ohakx*

éhség: [ti.o.'hak'] _{PF} fn. *tiohakx* (eredete:
ohakx éhes)

éhínség: [sju.vɛ.kɛl] _{PF} fn. *syuvekel* (eredete:
syuve étel)

éjfél: [k'am.t'on] _{PF} fn. *kxamtixon* (összetétel
ebből: **kxam közép** és **txon éj**)

éjfél után: [k'am.t'o.maw] _{PF} fn. *kxamtjomaw*
(összetétel ebből: **kxamtixon éjfél** és **maw ut-
án**)

éjjel: [t'on.kr] _{PF} hsz. *txonkrr* (összetétel
ebből: **txon éj** és **krr idő**)

éjszaka, este: [t'on] _{PF} fn. *txon*

él: [r'ɛj] _{PF} i.(tn) *rey*

éles (mint egy penge): [lit'] _{PF} mn. *litx*

éles, hegyes: [p'i] _{PF} mn. *pxi*

élet: [ti.'ɛj] _{PF} fn. *tirey* (eredete: **rey él**)

életlen, tompa: [tɛ.tɛ] _{PF} mn. *tete*

életlen, tompa: [fwɛm] _{PF} mn. *fwem*

életmód, kultúra: [ɛj.fja] _{PF} fn. *reyfya* (össze-
tétel ebből: **rey élet** és **fya'o út, mód**)

élmény, tapasztalat: [li.ɛ] _{PF} fn. *lie*

élvezetes módon, élvezetesen: [ni.'ʔoʔ] _{PF}
hsz. *nì'o'* (eredete: **'o' izgalmas**)

élvezetes, örömteli: [pr.tɛʔ] _{PF} mn. *prte'*

élvezetesen, élvezetes módon: [ni.'ʔoʔ] _{PF}
hsz. *nì'o'* (eredete: **'o' izgalmas**)

élvezetesnek lenni: [z.aw.'pr.tɛʔ] _{PF} i.(tn)
zawprte' (eredete: **za'u jön** és **prte' élvezete-
tes**)

élénk, fényes: [t'a.na.tan] _{PF} mn. *txanatan*
(összetétel ebből: **txan sok** és **atan fény**)

én: [o.ɛ] _{PF} nm. *oe*

én (szertartásos forma): [o.hɛ] _{PF} nm. *ohe*

ének, dal: [ti.'ɾol] _{PF} fn. *tírol* (eredete: **rol éne-
kel**)

énekel: [r'ol] _{PF} ige *rol*

énekhang, beszédhang: [mok.ri] _{PF} fn. *mokri*

éppen most, éppen a pillanatban: [p'i.'sɛt']
_{PF} hsz. *pxiset* (összetétel ebből: **set most** és
pxi éles)

épít: [t'·u.l·a] _{PF} i.(t) *txula*

építmény: [ti.'t'u.la] _{PF} fn. *títxula* (eredete: **tx-
ula épít**)

érdemes(nek lenni): [ɛl.tur ti.'t'ɛn s·i] _{PF}
i.(tn.) *eltur tixen si* (eredete: **eltu-r agy**
(kötőmód) és **tixen felébresztés**)

érdemes, méltó: [p'an] _{PF} mn. *pxan*

éretlenül, gyerek módra: [ni.'ʔɛ.vɛɲ] _{PF} hsz.
nì'eveng (eredete: **'eveng gyerek**)

érett, friss: [p'a.sul] _{PF} mn. *pxasul*

érettség, fejlettség, beteljesülés: [ti.'fjɛjɲ] _{PF}
fn. *tifyeyn* (eredete: **fyeyn érett, fejlett**)

érez (szagot!): [h·ɛ·f·i] _{PF} i.(t) *hefi*

érez (érintéssel!): [z·im] _{PF} i.(t) *zìm*

érez, érzékel: [ʔ·ɛ·f·u] _{PF} i.(t) *'efu*

érint (szándékosan): [t'·ɲ 'zɛk.wæ] _{PF} i.(tn)
tìng zekwä (eredete: **tìng ad** és **zekwä ujj**)

érintés: [zim.tswɔ] _{PF} fn. *zimtswo* (eredete:
zìm érintéssel érez)

érintés, érzés, textúra: [zir] _{PF} fn. *zir*

érkezés: [ti.'pæ.hɛm] _{PF} fn. *tìpähem* (eredete:
pähem érkezik)

értelem, intelligencia: [ti.'tɕlam] _{PF} fn. *títɕlam*
(eredete: **tslam ért**)

értelmes, eszes, okos: [ka.nu] _{PF} mn. *kanu*
CS.SZ.

értelmez, tolmácsol: [ɾal.'p·ɛɲ] _{PF} i.(t) *ralpeng*
(összetétel ebből: **ral jelentés** és **peng mond**)

értékes, megéri: [l·ɛj] _{PF} i.(tn) *ley*

érvényes: [ka.'ŋa:j] _{PF} mn. *kangay* (rokonértel-
mű a **ngay-jal igaz**)

érzelem: [ti.'ʔɛ.fu] *PF* fn. *tì'efu* (eredete: 'efu érez)
érezék (érezékelés): [i.'nan.fja] *PF* fn. *inanfya* (összetétel ebből: **inan** olvas, érezékelés útján tudást szerez és **fya'o** út, mód)
érezékel, érez: [ʔ·ɛ.f.u] *PF* i.(t) 'efu
ézés, érintés, textúra: [zír] *PF* fn. *zír*
és: [sɪ] *PF* ksz. *sì* (szavak között, toldalék is lehet: –sì; tagmondatok között nem használatos, helyette: **ulte** és)
és (két mondatot köt össze): [ʔul.tɛ] *PF* ksz. *ulte*

í

így, ilyen módon: [fi.'fja] *PF* mut.n. *fifya* (eredete: **fya'o** mód)
ígér: [pæ.nu.t.ɪŋ] *PF* i.(t) *pänuting* (összetétel ebből: **pänu** ígéret és **tìng** ad)
ígéret: [pæ.nu] *PF* fn. *pänu*
íj (fegyver): [tško] *PF* fn. *tsko*
íj és nyíl: [tško swi.'zaw] *PF* fn. *tsko swizaw* (összetétel ebből: **tsko** íj és **swizaw** nyíl)
ír: [pam.'rɛl 's:i] *PF* i.(tn) *pamrel si* (eredete:

ész: [ti.'ka.nu] *PF* fn. *tikanu* (eredete: **kanu** okos)
észrevesz, megjegyez, tudatában van: [tš·ɛ.r.i] *PF* i.(t) *tseri*
év: [zɪ.sɪtʔ] *PF* fn. *zìsìt*
évforduló: [zɪ.sɪt.'sal.tɪ] *PF* fn. *zìsìtsaltrr* (összetétel ebből: **zìsìt** év és **trr** nap)
évforduló (társalgási nyelvben): [zɪ.'tsal.tɪ] *PF* fn. *zìtsaltrr*
évszak: [zɪ.sɪ.kɪ] *PF* fn. *zìsikrr* (eredete: **zìsìt** év és **krr** idő)

pamrel írás)

írás: [pam.'rɛl] *PF* fn. *pamrel* (összetétel ebből: **pam** hang és **rel** kép)
író: [pam.'rɛl.sɪ.ju] *PF* fn. *pamrelsiyu* (eredete: **pamrel** írás)
íz, zamat: [sur] *PF* fn. *sur*
ízlelés: [ɛwk.tswɔ] *PF* fn. *ewktswo* (eredete: **ewku** ízlel)
ízület, zsanér: [til] *PF* fn. *til*

ó

óceán, tenger: [t'am.'paɪ] *PF* fn. *txampay* (összetétel ebből: **txan** sok és **pay** víz)
óhajt, kíván: [t'a.ŋ.al] *PF* i.(tn) *rangal*

óvatosan cselekszik, vigyáz, odafigyel: [na.ri s:i] *PF* i.(tn) *nari si* (eredete: **nari** szem)

ö

öl, gyilkol: [tsp.aŋ] *PF* i.(t) *tspang*
ölel, karol, karjaiban tart: [m·ɛ.'y.am] *PF* i.(t) *meyam*
ölelés, karolás: [sæm.'yam] *PF* fn. *sämyam* (eredete: **meyam** ölel)
önelégtűtség, önteltség: [sno.nɪ.a] *PF* fn. *snonrra* (összetétel ebből: **sno** ön- és **nr**a büszkeség)
önként, akarattal: [ni.'nɛw] *PF* hsz. *nìnew* (eredete: **new** akar)
önt, folyik: [sl.o.'an] *PF* i.(tn) *sloan*
öntelt: [lɛ.sno.nɪ.a] *PF* mn. *lesnonrra* (eredete: **snonrra** önteltség)
önteltség, önelégtűtség: [sno.nɪ.a] *PF* fn. *snonrra* (összetétel ebből: **sno** ön- és **nr**a büszkeség)
önuralom: [sno.'tipʔ] *PF* fn. *snotipx* (összetétel

ebből: **sno** saját- és **tìhipx** irányítás)
önzés, egyénieskedés: [ti.'ʔaw.po] *PF* fn. *tì'awpo* (eredete: 'awpo egy személy)
öreg ember/öreg személy: [ko.ak.tu] *PF* fn. *koaktu* (eredete: **koak** öreg, idős)
öregasszony: [ko.ak.tɛ] *PF* fn. *koakte* (eredete: **koak** öreg, idős)
öregember (férfi): [ko.ak.tan] *PF* fn. *koaktan* (eredete: **koak** öreg, idős)
örökké, vég nélkül: [nit.'ʔi.lu.kɛ] *PF* hsz. *nìt'iluke* (összetétel ebből: **tì'i'a** befejezés és **luke** nélkül)
örökség: [sa.'tuʔ.li] *PF* fn. *satu'li* (Megjegyzés: A Disney's Pandora étkező neve is)
öröm: [ti.'pɪ.tɛʔ] *PF* fn. *tìprte'* (eredete: **prte'** örömteli)
örömteli, élvezetes: [pɪ.tɛʔ] *PF* mn. *prte'*

összefutni, véletlenül találkozni: [ul.'t'a.r-un]
PF i.(t) *ultxarun* (összetétel ebből: *ulxa*
találkozó és *run* *talál*)
összeg, mennyiség: [hɪm.'t'an] *PF* fn. *hìmtxan*
(összetétel ebből: *hìm* *kevés* és *txan* *sok*)
összegzés, áttekintés: ['vur.vi] *PF* fn. *vurvi*
(eredete: *vur* *történet*)
összekapcsol, összeköt, kapcsolatban van:
[t'a.r.ɛ] *PF* i.(t) *tare*
összekapcsolódni vmivel/vkivel, idegi öss-
szeköttetést létesíteni: [tsa.'hej] 's-i] *PF*
i.(tn) *tsaheyl si* (eredete: *tsaheylyu* *kapcsolat*)
összeköt, összekapcsol, kapcsolatban van:
[t'a.r.ɛ] *PF* i.(t) *tare*
összetett: [ɛp.'ʔaŋ] *PF* mn. *ep'ang*
összetett igékben szerepel, ntesz, csinál: [s-i]
PF si képző toldalék
összetettségek foka: [fjin.ɛp.'ʔaŋ] *PF* fn. *fjin-*
nep'ang (összetétel ebből: *fjin* *egyszerű* és
ep'ang *összetett*)
összetört szív, sebzett szív: [jawn.'jɛw.la] *PF*
fn. *yawnyewla* (összetétel ebből: *yawne*

szertetett és *yewla* *csalódás*)
összevissza, kaotikus, rendetlen, rendezet-
len: ['vɛl.ke] *PF* mn. *velke* (összetétel ebből:
ve'o *rend, rendezettség* és *luke* *nélkül*)
összezavarrás, álcázás: [ti.'wan] *PF* fn. *tìwan*
(eredete: *wan* *elrejt*)
összhang a természettel, harmónia:
[mɛ.o.a.u.ni.a.'ɛ.a] *PF* fn. *meoauniaea*
összpontosít, koncentrálnak: [k'an.fɪp.ɪl] *PF* i.(tn)
kanfpil (összetétel ebből: *kan* *cél* és *fpil* *gon-*
dol)
ösvény, út, mód: ['fja.ʔo] *PF* fn. *fya'o*
öt, 5: [mɪ] *PF* SZÁM *mrr*
ötlet, gondolat: [sæ.'fɪl] *PF* fn. *säfpil* (eredete:
fɪl *think*)
ötletes, elmés: [sil.'ron.sɛm] *PF* mn. *sìronsem*
(összetétel ebből: *sìltsan* *jó* és *ronsem* *elme*)
ötnapos munkahét: ['mɪ.tɪ] *PF* fn. *mrrtrr* (ere-
dete: *mrr* *öt* és *trr* *nap*)
ötödik (sorszámnev): ['mɪ.vɛ] *PF* mn. *mrrvɛ*
(eredete: *mrr* *öt*)
ööö, izé: [ɪ] *PF* „töltelékszó” *ì*

ú

ügy, akkor, abban az esetben: [ha] *PF* ksz. *ha*
ügy, annyira: [ni.'ft'an] *PF* hsz. *niftxan* (eredete:
fitxan *olyan*)
ügy, olyan módon: [tsa.'fja] *PF* nm. *tsafya* (ös-
szetétel ebből: *tsa-* *az* és *fya'o* *mód*)
új: [mip⁷] *PF* mn. *mip*
újonc, valaki aki most lépett színre:
[zi.'ma.ʔu.ju] *PF* fn. *zìma'uyu*
újra: [ni.'mun] *PF* hsz. *nìmun*

újra csinál, ismétel: [l-ɛjn] *PF* i.(t) *leyn*
újság, hír: [fmawn] *PF* fn. *fmaawn*
úszik: ['sl.ɛ.l.ɛ] *PF* i.(tn) *slele*
úszva: [ni.'slɛ.lɛ] *PF* hsz. *nìslele* (eredete: *slele*
úszik)
út, ösvény, mód: ['fja.ʔo] *PF* fn. *fya'o*
útmutatás: [ti.fja.wɪn.'t'u] *PF* fn. *tifyawìntxu*
(eredete: *fya-wìntxu* *utat mutat*)

ü

üdvözöl, köszön(t): [kal.'t'ɪ 's-i] *PF* ige *kaltxì si*
(eredete: *kaltxì* *helló*)
üdvözöllek! (találkozáskor), szia!: [kal.'t'ɪ] *PF*
gesz. *kaltxì*
ügyetlen, kétbalkezes: [pi.'saw] *PF* mn. *pìsaw*
ügyetlenség: [tip.'saw] *PF* fn. *tìpsaw* (eredete:
pìsaw *ügyetlen, kétbalkezes*)
ügyvéd, jogász: [pæŋ.'k'o.ju lɛ.ko.'rɛn] *PF* fn.
pängkxoyu lekoren (összetétel ebből: *päng-*
kxoyu *beszélgető* és *lekoren* *szabályos, jogi*)
ül: [h-ɛjn] *PF* i.(tn) *heyn*
üldöz: [n-oŋ.'sp.ɛʔ] *PF* i.(t) *nongspe'*

üldöz, hajszol: ['f.ɛ.w-i] *PF* i.(t) *fewi*
ünnep(ség): [ft'o.'zæ] *PF* fn. *ftxozä*
ünnepel: [ft'o.'zæ s-i] *PF* i.(tn) *ftxozä si* (eredete:
ftxozä *ünneplés*)
ünnepel, ünnepélyen részt vesz: [sæ.'ʔɛ.o.i.o
s-i] *PF* i.(tn) *sä'eoio si* (eredete: *sä'eoio* *ünne-*
pély)
ünnepély: [sæ.'ʔɛ.o.i.o] *PF* fn. *sä'eoio* (eredete:
'eoio *ünnepélyes*)
ünnepélyen részt vesz, ünnepel: [sæ.'ʔɛ.o.i.o
s-i] *PF* i.(tn) *sä'eoio si* (eredete: *sä'eoio* *ünne-*
pély)

ünnepélyes: [ʔɛ.o.i.o] _{PF} mn. 'eoio
ünnepélyesen: [ni.ʔɛ.o.i.o] _{PF} mn. ni'eoio
 (eredete: 'eoio ünnepélyes)
üreg (aminek van vége vagy alja), lyuk:
 [ʔsoŋ.roɸ'] _{PF} fn. *tsongropx* (összetétel
 ebből: **tsong** völgy és **ropx** lyuk)
üreges, nem tömör: [ʔmo.mɛkʔ] _{PF} mn. *momek*

üres; vagy átvitt értelemben: "értéktelen":
 [mɛkʔ] _{PF} mn. *mek*
ütem, ritmus: [ʔɛ.koŋ] _{PF} fn. 'ekong
üvölt, vonyít: [ʔo.ŋu.waj] _{PF} i.(tn) *ronguway*
 (eredete: **rol** énekel és **nguway** üvöltés, vo-
 nyítás)
üzenet: [ʔu.'p'a.ɛ] _{PF} fn. 'upxare

Ő

ő: [ʔsa.tu] _{PF} mut.n. *tsatu* (összetétel ebből:
tsa az és **tute** személy)
**ő (hímnem) (nincs többesszáma: helyette az
 (ay)fo):** [po.'an] _{PF} nm. *poan* (eredete: **po** ő)
ő (hímnem/nőnem): [po] _{PF} nm. *po*
**ő (nőnem) (nincs többesszáma: helyette az
 (ay)fo):** [po.'ɛ] _{PF} nm. *poɛ* (eredete: **po** ő)
**ők(k) (határozatlan alany, valaki, egyesszám-
 ban értendő):** [fko] _{PF} nm. *fko*
ő, ez a személy: [ʔi.po] _{PF} mut.n. *fipo* (eredete:
po ő)
ők ketten: [ʔmɛ.fo] _{PF} nm. *mefo* (eredete: **me**+
kettes szám jele és **po** ő)

ők sokan: [aj.'fo] or [ʔaj.fo] _{PF} nm. *ayfo* (eredete:
po ő)
ők sokan: [fo] _{PF} nm. *fo* (eredete: **ay**+ törölt
 többes számú gyengítő morféma és **po** ő)
őrület: [kɛ.'jɛ.ʔuŋ] _{PF} fn. *keye'ung*
őrületes, bolond, őrült: [lɛk.'jɛ.ʔuŋ] _{PF} mn. *le-
 kye'ung* (eredete: **keye'ung** őrület)
őrült, bolond, őrületes: [lɛk.'jɛ.ʔuŋ] _{PF} mn. *le-
 kye'ung* (eredete: **keye'ung** őrület)
ős: [ʔpi.za.ju] _{PF} fn. *pizayu*
ősi, nagyon régi: [ʔ'an.lal] _{PF} mn. *txanlal* (ös-
 szetétel ebből: **txan** sok és **lal** régi)

Ú

úr, tér, hely: [ŋipʔ] _{PF} fn. *ngip*

"

„azon oknál fogva”, mert: [ta.'wɛjk(a)] _{PF}
 ksz. *taweyk(a)*
„ejective” mássalhangzó (kx,tx,px):
 [ʔp'or.pam] _{PF} fn. *pxorpam* (összetétel
 ebből: **pxor** felrobban és **pam** hang)
„lógni” valakivel, időt tölteni: [ʔk.æ.tɛŋ] _{PF}

i.(tn) *käteng*
**„nappali örömteli füstölgés”, dohányzás
 (na'vi idióma):** [pɪ.k'ɛn.tɪ.kɪ] _{Skxawng} fn.
prrkxentrrkrr (összetétel ebből: **prpte'** öröm,
kxener füst, **trr** nap és **krr** idő)

...

... **óta (időben):** [a.'kɪ.ta] _{PF} ksz. *akrrta* másik
 alakja: **takrra** (összetétel ebből: **krr** idő and
ta ... -tól)

... **óta (időben) másik alakja :** [ta.'kɪ.a] _{PF}
 ksz. *takrra* másik alakja: **akrrta** (összetétel
 ebből: **krr** idő and **ta** ... -tól)